

MEMÒRIA

2023

ÍNDEX

- 02** Presentació
- 04** Les dades
- 05** Llengua i universitats
- 31** Literatura
- 57** Arts escèniques
- 65** Arts visuals, arquitectura i disseny
- 71** Cinema
- 77** Música
- 86** Residències
- 88** Gerència
- 94** L'equip

LA LLENGUA I LA CULTURA, EN CONSTANT INNOVACIÓ

Pere Almeda i Samaranch
Director de l'Institut Ramon Llull

Durant el 2023 l'Institut Ramon Llull ha reforçat la presència de la llengua i la cultura catalanes a l'exterior en tots els àmbits del coneixement i la creació i ha ampliat la seva activitat cap a noves fites estratègiques, tot adaptant-se a les necessitats d'un ecosistema creatiu cada cop més divers.

Al llarg de l'any hem dut a terme el procés de reflexió FOMO_IRL, que ha interpellat centenars d'experts i professionals, així com la societat civil, per identificar els reptes de la internacionalització de la cultura catalana i les respostes que hi pot donar l'Institut. Les aportacions de tot aquest procés s'incorporaran al nostre pla estratègic, que es publicarà al llarg del 2024. A través d'aquest pla, marcarem pautes per garantir el protagonisme de la nostra llengua i els nostres creadors als principals escenaris culturals d'arreu del món.

La XarxaLlull d'universitats a l'exterior ha mantingut la seva extensió durant el 2023 amb més de 130 universitats integrants, unes 90 de les quals reben suport directe de l'Institut per impartir docència de llengua i cultura catalanes. El curs 2022-2023, més de 7.000 estudiants han rebut formació d'estudis catalans, des de l'estudi de la llengua fins a assignatures especialitzades de lingüística, cultura, literatura i traducció. Aquests alumnes també han pogut gaudir de noves activitats de formació professional organitzades per l'Institut, com ara un nou seminari de subtitulació audiovisual, que s'ha desplegat amb èxit i es repetirà al 2024.

També durant el 2023, més enllà de l'impuls a l'ensenyança de la llengua i la cultura catalanes, hem inaugurat dues noves càtedres de professor visitant, a la Universitat Hebrea de Jerusalem i la Universitat de Nova York, i continuarem impulsant la creació de més seus que s'inauguraran al 2024. Hem celebrat, també, la inauguració d'un nou centre d'estudis catalans a la Universitat per a Estrangers de Siena (Itàlia). Aquestes iniciatives consoliden la posició dels estudis catalans a les universitats de l'exterior i faciliten un intercanvi de coneixement fructífer, polifacètic i constant.

La literatura catalana, per la seva banda, ha rebut un reconeixement particularment excepcional aquest 2023: la traducció anglès de *Boulder*, d'Eva Baltasar, ha estat la primera obra escrita originalment en català a ser finalista del prestigiós premi Booker internacional. La nostra activitat a favor de la traducció i promoció internacional de la literatura catalana també ha tingut visibilitat en forma d'un especial de *Granta*, la revista literària anglosaxona més prestigiosa, dedicat a la literatura catalana.

Amb vistes a l'arribada de la literatura catalana a nous idiomes i nous àmbits editorials, l'Institut Ramon Llull ha participat per primer cop el 2023 a la Fira Internacional del Llibre a Sharjah (Emirats Àrabs Units) i hem previst participar durant el 2024 a més fires al nord d'Àfrica i a l'Àsia Oriental, a banda de la presència continuada a fires editorials tan cabdals com les de Bolonya, Londres, Frankfurt i Guadalajara. El 2023, a més, hem publicat per primer cop un quadern de promoció del còmic català, un gènere que ha arribat a fronteres cada cop més llunyanes i que seguirà guanyant projecció el futur pròxim. El 2023, hem atorgat 135 subvencions al còmic i l'obra il·lustrada, un 48% més que al 2022.

Les arts escèniques catalanes i balears han estat protagonistes aquest any de festivals de primera línia de Xile, França i Lituània. Al gener, l'Institut Ramon Llull va participar, juntament amb l'ICEC, en *Escena Catalana y Balear en Chile*, una delegació de vuit companyies de Catalunya i Balears als festivals Teatro a Mil i Santiago OFF, tots dos amb gran rellevància internacional. Durant els propers anys, es refermarà la presència de les arts escèniques catalanes als festivals més importants del Con Sud. A l'estiu, la creació catalana i balear també va gaudir d'un focus especial als festivals occitans EXIT, a Tolosa de Llenguadoc, i Cratère Surfaces, a Alès, amb el suport de l'Institut. Un total de tretze companyies catalanes o balears van participar en un o tots dos focus.

Aquest 2023, diversos artistes catalans han participat a la Biennial de São Paulo, la BIENALSUR (Argentina) i la Biennial de Cuenca (Equador), fet que evidencia la nostra creixent implicació amb les cites artístiques de les Amèriques. A la Biennial d'Arquitectura de Venècia, el projecte *Seguint el peix*, comissariat per Leve en col·laboració amb Top Manta, va rebre més de 26.000 visites durant els sis mesos d'exposició, convertint-se en l'exposició més visitada de les sis propostes que hem produït en aquest certamen en l'àmbit de l'arquitectura. *Seguint el peix* mostra la capacitat de la creació catalana a incidir en algunes de les converses més candents de l'arquitectura actual: els models d'habitatge i d'acollida, la creació de comunitat mitjançant la innovació en l'espai i la incorporació de perspectives no hegemòniques en el paisatge urbà.

Així mateix, la nostra activitat ha reforçat la presència dels artistes catalans a museus internacionals de primera línia: al setembre el centre BOZAR de Brussel·les, va inaugurar una retrospectiva d'Antoni Tàpies en el seu centenari, que compta amb 122 peces de l'artista, en col·laboració amb la Fundació Tàpies, el Museo Reina Sofia i que ha comptat amb el suport de l'Institut. Per últim, el programa de residències Faberllull ha continuat fomentant els vincles entre els creadors locals i internacionals tant en el territori català, com andorrà. El 2024 preveiem ampliar aquest programa, que propicia processos de reflexió i diàleg imprescindibles per a la innovació creativa.

El 2023 el treball de l'Institut Ramon Llull ha consolidat la relació de la llengua i la cultura catalanes amb el teixit literari i creatiu d'Europa, alhora que ha identificat noves zones d'interès, tant de gènere com geogràfiques, a Amèrica, Àfrica i Àsia. La tasca de l'Institut consisteix a llaurar el terreny perquè, a través de la creació, la investigació i el coneixement, la llengua i la cultura catalanes siguin cada cop més presents en l'escenari internacional. Connectant la creació catalana, arribant a nous públics, tot establint vincles fèrtils amb la resta del món per tal d'avançar en el reconeixement i aprofundir en el diàleg cultural.

LES DADES

Llengua

673

cursos

1.139

persones
examinades de
llengua catalana

82

activitats a
l'exterior

Literatura

Ajuts atorgats

139

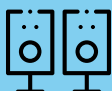
traduccions d'obres
de literatura
catalana

81

promocions d'obres
de literatura
catalana

135

publicacions
d'obres
il·lustrades

Música

Hem mogut

135

artistes i
formacions

1.338

actuacions

50

països

Arts visuals

Hem mogut

111

artistes

111

exposicions

38

països

Cinema

116

traduccions

58

pel·lícules
subtitulades

Arts escèniques

Hem mogut

135

companyies

2.025

actuacions

39

països

Residències

13

residències
temàtiques

222

professionals

01

LLENGUA I UNIVERSITATS

Al llarg del 2023, hem continuat promovent l'ensenyament i el coneixement de la llengua i la cultura catalanes a universitats d'arreu del món. Durant el curs 2023-2024, un total de 134 universitats han ofert docència d'estudis catalans i han participat dels diversos programes que organitzem adreçats al professorat i als estudiants. D'aquestes, 92 universitats de 26 països diferents (73 a Europa, setze a Amèrica i dues a Àsia) han comptat amb una aportació de l'Institut Ramon Llull per a la docència.

Hem treballat per la consolidació de la docència d'estudis catalans i per la difusió de la cultura amb l'organització d'activitats acadèmiques i culturals que han contribuït a donar un major impacte social i visibilitat dels nostres creadors en l'àmbit acadèmic a l'exterior.

Hem fomentat els estudis avançats i la recerca, d'una banda, per mitjà de càtedres de professors visitants i els centres d'estudi en universitats de prestigi i, de l'altra, amb el finançament de beques de doctorat i el suport a les iniciatives de les associacions internacionals de catalanística.

També hem ofert formació continuada al professorat, així com activitats adreçades als estudiants de l'exterior per completar-ne la formació lingüística i contribuir a la seva professionalització.

Com a organisme oficial de certificació dels coneixements de català a l'exterior, hem organitzat les convocatòries de proves que permeten acreditar-ne els diferents nivells, d'acord amb el *Marc europeu comú de referència per a les llengües*.

CERTIFICACIÓ DELS CONEIXEMENTS DE CATALÀ
RESULTATS DE LES PROVES PER NIVELLS

67,25% | **32,75%**

Aptes

No aptes

Bàsic (A2)

79,90% | **20,10%**

Aptes

No aptes

Elemental (B1)

87,25% | **12,75%**

Aptes

No aptes

Intermedi (B2)

92,86% | **7,14%**

Aptes

No aptes

Suficiència (C1)

41,51% | **58,49%**

Aptes

No aptes

Superior (C2)

74,29% | **25,71%**

Aptes

No aptes

**SUBVENCIONS ATORGADES
 PER A LA DOCÈNCIA UNIVERSITÀRIA**

1.948.879,07 €

1.916.201,84 €

Ajuts atorgats per contribuir al manteniment de la docència d'estudis catalans a universitats de l'exterior durant el curs 2023 i 2023-2024

32.677,23 €

Subvencions per a la mobilitat del professorat d'estudis catalans a universitats de l'exterior, curs acadèmic 2023-2024

19.475,30 €

Desplaçament des de la localitat on imparteixen docència als territoris del domini lingüístic.

13.201,93 €

Desplaçament amb motiu de la incorporació del professorat a la universitat de destinació per impartir-hi docència

PROJECTES MÉS RELLEVANTS

Xarxa universitària d'estudis catalans a l'exterior

Al llarg del **curs acadèmic 2022-2023**, 130 universitats han ofert docència d'estudis catalans i han participat dels diversos programes adreçats a professorat i estudiants. D'aquestes, 88 universitats de 26 països han rebut una aportació de l'Institut per a la docència.

El nombre d'estudiants matriculats a assignatures de llengua i cultura catalanes ha estat de 7.278 (xifra que representa un total de 3.981 persones), la majoria dels quals a universitats de França (1.144), el Regne Unit (596), Alemanya (373) i Itàlia (326). També destaquen els del Brasil (253), l'Estat espanyol (220), els Estats Units (130), Polònia (118), Irlanda (104) i Mèxic (99). Les assignatures de llengua són les que han comptat amb un major nombre d'estudiants matriculats (64,16 %), sobretot dels nivells A1, A2 i B1 (94,19 %).

Un total de **dinou universitats han ofert especialitzacions en estudis catalans**. A la Universitat Masaryk de Brno, quatre estudiants han obtingut el Grau en Filologia Catalana. També han obtingut el mínor en estudis catalans vuit estudiants de la Universitat d'Amsterdam; quatre estudiants de la Universitat de París 8 Vincennes - Saint-Denis; tres estudiants de les universitats de Birmingham, Montreal i Szeged; i un estudiant de la Universitat de Massachusetts. També han completat les respectives especialitzacions en estudis catalans sis estudiants de la Universitat de Leipzig, tres de les universitats de Bochum, Lliure de Berlín, Hamburg i Regensburg; i dos estudiants de la Universitat de Santiago de Compostel·la.

El curs acadèmic 2023-2024, l'Institut Ramon Llull ha contribuït al finançament de la docència de 92 universitats. Aquest curs acadèmic la Universitat de Bucarest (Romania) ofereix un nou itinerari de català en el màster de Traductologia Llatineromànica (MTLR). D'aquesta manera, s'amplia l'oferta formativa en catalanística als estudis de màster. Aquest màster té assignatures troncal comunes i una d'especialitat a triar entre llengües clàssiques, italià, grec modern, portuguès i, a partir d'aquest curs, català.

També a Bucarest, aquest curs 2023-2024 s'ha commemorat el 30è aniversari dels estudis catalans.

Pel que fa a la **selecció del professorat**, el 2023 s'han organitzat dues convocatòries: una a l'abril per a vint universitats, amb 86 sol·licituds, i una altra al desembre per a nou universitats, amb 68 sol·licituds.

Amb l'objectiu de donar suport al professorat d'estudis catalans a l'exterior per contribuir a les despeses generades per desplaçaments, s'han obert quatre convocatòries per a la concessió de subvencions a la mobilitat en règim de concurrència no competitiva:

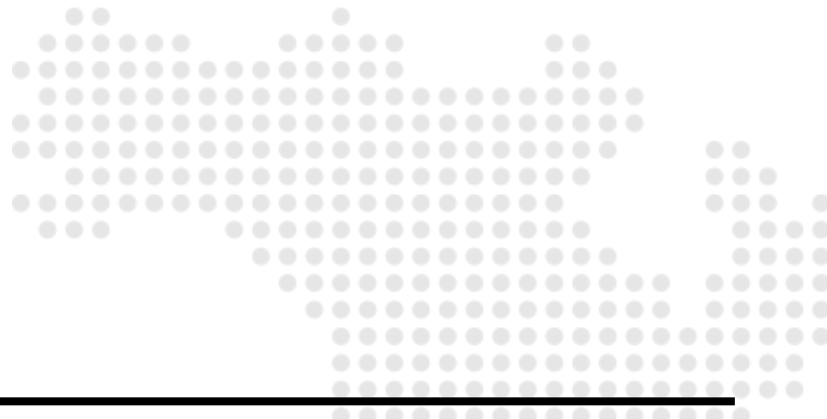
- a) Dues convocatòries de subvencions per al finançament de les despeses de desplaçament amb motiu de la incorporació del professorat a la universitat de destinació per impartir-hi docència.
- b) Dues convocatòries de subvencions per al finançament de les despeses de desplaçament des de la localitat on imparteixen docència als territoris del domini lingüístic.

Dels resultats acadèmics del professorat de la Xarxa, destaca la defensa de la tesi doctoral de Magdalena Wegner (Universitat Adam Mickiewicz de Poznan) “La novel·la negra i policíaca de Manuel Vázquez Montalbán i Jaume Fuster: estudi dels aspectes històrics, sistèmics i de gènere”, dirigida pel professor Alfons Gregori. Magdalena Wegner ha estat estudiant de català en aquesta universitat, i també hi ha impartit alguna assignatura d'estudis catalans durant els seus estudis de doctorat.

Aquest 2023 Arnau Vives Piñas (Univ. de Santiago de Compostela) ha guanyat la segona edició del Premi Antoni M. Badia i Margarit a la millor tesi doctoral escrita en català, presentada a la Universitat de Barcelona en la modalitat de ciències humanes i socials. La seva tesi té per títol “La metàfora de l'amic i l'amat: amància i literatura en l'obra de Ramon Llull”, i ha estat dirigida pel prof. Albert Soler i tutoritzada per la prof. Lola Badia.

Pel que fa a les publicacions del professorat, cal esmentar l'antologia poètica Non era amore (Guida Editori, 2023), a cura d'Emanuela Forgetta (Univ. de Nàpols L'Orientale) .

A més, el Lectorat de català de la Universitat de Bucarest (Romania) ha estat reconegut amb el XXXV premi Josep Maria Batista i Roca – Memorial Enric Garriga Trullols 2023 pel seu treball de difusió de la llengua i la cultura catalanes a l'exterior.

EVOLUCIÓ DEL NOMBRE D'UNIVERSITATS SUBVENÇIONADES PER CURSOS I ZONES GEOGRÀFIQUES

Curs **19-20**

86

EUROPA	67
AMÈRICA	15
ÀSIA	4
OCEANIA	0
ÀFRICA	0

Curs **20-21**

90

EUROPA	71
AMÈRICA	15
ÀSIA	4
OCEANIA	0
ÀFRICA	0

Curs **21-22**

90

EUROPA	71
AMÈRICA	15
ÀSIA	4
OCEANIA	0
ÀFRICA	0

Curs **22-23**

88

EUROPA	69
AMÈRICA	15
ÀSIA	4
OCEANIA	0
ÀFRICA	0

Curs **23-24**

92

EUROPA	73
AMÈRICA	16
ÀSIA	3
OCEANIA	0
ÀFRICA	0

UNIVERSITATS BENEFICIÀRIES D'AJUTS PER A LA DOCÈNCIA D'ESTUDIS CATALANS CURS 2023 I 2023-2024

ALEMANYA

- Universitat Lliure de Berlín
- Universitat Humboldt de Berlín
- Universitat de Bochum
- Universitat de Constança
- Universitat Goethe de Frankfurt
- Universitat Albert Ludwig de Freiburg
- Universitat d'Hamburg
- Universitat de Heidelberg
- Universitat de Leipzig
- Universitat de Mannheim
- Universitat de Marburg
- Universitat de Regensburg
- Universitat de Saarland
- Universitat de Siegen
- Universitat de Tübingen

ÀUSTRIA

- Universitat de Viena

BRASIL

- Universitat de Sao Paulo

CANADÀ

- Universitat de Montreal

CROÀCIA

- Universitat de Zadar

CUBA

- Universitat de l'Havana

SLOVÈNIA

- Universitat de Ljubljana

ESPANYA

- Universitat de Granada
- Universitat Autònoma de Madrid
- Universitat de Salamanca
- Universitat de Santiago de Compostella
- Universitat del País Basc
- Universitat Complutense de Madrid
- Universitat d'Alcalá de Henares

ESTATS UNITS

- Universitat de Chicago
- Universitat de Colorado Boulder
- Universitat de Columbia
- Universitat de Califòrnia, Los Angeles

- Universitat de Massachusetts
- Universitat de Stanford
- Universitat de la Ciutat de Nova York (CUNY)
- Universitat de Nova York (NYU)
- Universitat de Califòrnia, Berkeley

FINLÀNDIA

- Universitat de Hèlsinki

FRANÇA

- Universitat de la Bretanya Sud
- Universitat de Picardia Jules Verne
- Universitat de Grenoble Alps
- Escola Normal Superior de Lió
- Universitat de la Sorbona
- Universitat de París 8 Vincennes - Saint-Denis
- Universitat d'Ais-Marsella
- Universitat de Rennes 2
- Universitat de Tolosa - Jean Jaurès
- Universitat de Lille

HONGRIA

- Universitat de Budapest
- Universitat de Szeged

IRLANDA

- Universitat de Cork
- Universitat Nacional d'Irlanda, Maynooth

ISRAEL

- Universitat Hebrea de Jerusalem

ITÀLIA

- Universitat de Milà
- Universitat de Nàpols Federico II
- Universitat de Nàpols L'Orientale
- Universitat Suor Orsola Benincasa de Nàpols
- Universitat de Bolonya
- Universitat per a Estrangers de Siena
- Universitat de Torí
- Universitat Ca' Foscari de Venècia
- Universitat de Sàsser

JAPÓ

- Universitat Prefectural d'Aichi
- Universitat de Hosei
- Universitat d'Estudis Estrangers de Tòquio

MÈXIC

- Universitat Nacional Autònoma de Mèxic
- Universitat de Guadalajara

PAÏSOS BAIXOS

- Universitat d'Amsterdam

POLÒNIA

- Universitat Jagellònica de Cracòvia
- Universitat Adam Mickiewicz Poznan
- Universitat de Varsòvia

PORTUGAL

- Universitat de Lisboa

REGNE UNIT

- Universitat de Birmingham
- Universitat de Bristol
- Universitat de Cambridge
- Universitat de Cardiff
- Universitat de Durham
- Universitat de Glasgow
- Universitat de Leeds
- Universitat de Liverpool
- Universitat Queen Mary de Londres
- King's College de Londres
- Universitat de Manchester
- Universitat de Newcastle
- Universitat d'Oxford
- Universitat de Sheffield

REP. TXECA

- Universitat Masaryk de Brno

ROMANIA

- Universitat de Bucarest

SÈRBIA

- Universitat de Belgrad

SUÏSSA

- Universitat de Zúric

XILE

- Universitat de Xile
- Pontifícia Universitat Catòlica de Xile

Càtedres i centres d'estudi

En el marc del **Centre d'Estudis Catalans de la Universitat de la Sorbona**, creat l'any 1977, que compta amb una Càtedra de llengua i cultura catalanes i un diploma universitari propi, en paral·lel amb els cursos de llengua s'han organitzat diverses activitats acadèmiques entre les quals destaquen les quatre sessions del Seminari d'Estudis Catalans (CRIMIC) amb intervencions d'Àngel Quintana, Carme Junyent, Marie-Claire Zimmermann i Marina Mestre ("Traduir Ausiàs March avui"), Adrià Ballonga i Aleix Guijarro (doctorands) i Michel Martínez-Pérez.

També ha acollit dues trobades entre els estudiants i els escriptors Jenn Díaz i Perejaume dins el cicle anual "La literatura catalana en tots els accents" i les presentacions dels llibres *Sempre tindrà París*, a càrrec d'Àngel Quintana; *L'atelier du médiéviste. Tome XV. Le catalan médiéval*, a càrrec de Michel Zimmermann, i Khépri, de Carles Duarte.

S'hi han organitzat tres jornades d'estudis: la primera sobre "Nacionalismes sense Estat en el segle XXI", a càrrec de Carles Santacana; la segona sobre "Traduire Proust dans les langues de la Péninsule Ibérique", a càrrec de Valèria Gaillard, i l'última sobre "La bande dessinée en Catalogne, à Valence et aux Îles Baléares", en col·laboració amb el grup de recerca iCON-MICs (Investigation on Comics and Graphic Novels from the Iberian Cultural Area), el Festival SoBD, i l'Associació Cultural Tebeosfera (ACT). El programa acadèmic del centre s'ha completat amb sengles conferències d'Eliseu Trenc i Eduard Vallès (MNAC - commemoració Any Picasso).

Mentre que l'activitat cultural ha consistit en l'organització de les exposicions "Au-delà du cinéma. Artefacts transfigurés" d'Antoni Pinent, "L'œil du chevreuil / Un cabirol a la Sorbona" de Setxu Xirau, "Le pli, l'éclair, el llamp, el plec" de Francesc Bordas, l'exposició fotogràfica "L'Andorre en un coup d'oeil" dins el marc de les Jornades Andorranes i l'exposició "Un regard sur la BD espagnole en Pays catalans" del museu del Còmic de Sant Cugat; acompanyades pel recital del duo de corda Kalina Macuta - Daniel Blanch amb obra dels compositors Joan Manén, Marc Migó, Carles Suriñach, Lluís Benejam i Narcís Bonet.

El **Centre d'Estudis Catalans de la Universitat Queen Mary de Londres** ha organitzat un programa multidisciplinari amb diverses activitats entre les quals destaquen l'*Annual Lecture*, a càrrec de l'arquitecte Carles Baiges, especialista en sociologia urbana i membre

de la cooperativa Lacol, amb la conferència "Cooperative housing as sustainable infrastructure: recent projects in Barcelona"; el Congrés "Catalan Media, Past and Present: TV, Radio and Other News Outlets", amb participació de periodistes catalans i britànics i els *Catalan Book Club* amb la participació de Mara Faye Lethem, d'una banda, traductora de *Canto jo i la muntanya balla* i Jordi Martí Rueda i Mary Ann Newman de l'altra, autor i traductora de *Brigadistes. Vides per la llibertat*.

El **Centre d'Estudis Catalans de la Universitat Adam Mickiewicz de Poznan** ha dut a terme un programa d'activitats dirigides a promocionar els estudis catalans, d'entre les quals destaquen les Jornades "Formes alternatives de creació: novel·la negra, ciència ficció i literatura potencial en les lletres catalanes", amb participació de Pablo Martín Sánchez, Teresa López-Pellissa i la doctoranda Magdalena Wegner, i les Jornades a l'entorn de la traducció com a fenomen polièdric, amb Xavier Farré, Marta Pawlowska, Frederic Chaume i Pilar Godayol. Amb motiu de la diada de Sant Jordi s'ha organitzat per primera vegada un concurs de creació i traducció de microrelats per als estudiants de la universitat. També destaca la visualització de la pel·lícula *Sis nits d'agost* i la trobada posterior amb el director Ventura Durall i l'autor de l'obra Jordi Lara.

El 2023 s'ha creat el **Centre d'Estudis Catalans CAT** a la Universitat per a Estrangers de Siena. Neix de la col·laboració, formalment activa des del 2018, entre l'Institut Ramon Llull i aquesta universitat, amb l'objectiu de consolidar la catalanística a la Toscana i a Itàlia, i de conrear l'intercanvi transcultural entre aquestes dues ribes de la Mediterrània. El nucli d'interès del CAT són els estudis catalans abordats des de diferents perspectives disciplinàries i metodològiques, i les seves activitats principals consisteixen en la producció de recerca, en l'acollida d'investigadors (estades de recerca) i en un seguit de propostes de divulgació, formació i ensenyament de la llengua i del fet cultural català.

El Centre s'ha inaugurat oficialment el 4 de desembre, juntament amb tres altres centres de recerca de la Unistrasi, amb una taula rodona sobre la creació del coneixement i com transferir-lo de la universitat a la societat, amb la participació, entre d'altres, del professor Patrizio Rigobon de la Universitat Ca' Foscari de Venècia.

Durant el 2023 des del Centre s'han impulsat dos altres projectes: una beca postdoctoral vinculada al projecte *Narratrici moderniste e genealogie italo-catalane: traduzioni, collocazioni e pregiudizi*, obtinguda per la doctora Irene Zurrón, i la creació d'un portal de recursos didàctics per a l'ensenyament d'estudis catalans,

a l'entorn de tres grans àmbits: la didàctica de la llengua, la traducció i la literatura, amb aspectes tant teòrics com pràctics des d'un nivell inicial fins a nivells avançats.

La **Càtedra Rodoreda del Graduate Center de la City University of New York** ha ofert dos seminaris de doctorat. El seminari de primavera, "Voces dislocadas, memorias otras. Nuevas aproximaciones al pasado traumático a través del cine documental contemporáneo producido en Cataluña", ha estat conduït per la professora de la Universitat Rovira i Virgili Laia Quílez, i ha ofert una panoràmica de documentals produïts a Catalunya en les dues darreres dècades que advoquen per la recuperació del passat traumàtic de la Guerra Civil i la repressió franquista que posen èmfasi en personatges, realitats i aspectes singulars d'aquesta geografia. El seminari de tardor, "Language, gender and society. Sociolinguistic debates in Catalonia and beyond", ha estat impartit pel professor de la Universitat d'Estocolm Josep Soler, i s'hi han abordat qüestions com el llenguatge no sexista i inclusiu tant en el context català com també des d'una perspectiva més teòrica, com la conceptualització del gènere en les ciències del llenguatge.

La **Càtedra Marià Villangómez de la Universitat de Leipzig**, creada l'any 2018 en el marc del Departament de Lingüística Aplicada i Traductologia, ha acollit la professora visitant Eva Juarros-Daussà, de la Universitat d'Amsterdam, qui hi ha impartit els mòduls "Sociolingüística de la diàspora catalana" durant l'octubre i mitjan novembre, i "El llenguatge inclusiu en català i en altres contextos de minorització" des de mitjan novembre fins desembre. Aprofitant la pertinència del tema, s'ha inclòs una unitat sobre la iniciativa actual per aconseguir l'oficialitat de la llengua catalana dins la Unió Europea. La professora visitant també ha ofert la conferència "El català al món: patrons d'ús i transmissió lingüística familiars a la ciutat de Nova York", ha participat al Taller de traducció de poesia de Weiden, i ha organitzat un acte acadèmic el 14 de desembre a l'entorn del llenguatge inclusiu en llengües minoritzades, en què han participat experts de diferents procedències.

La **Càtedra Joan Coromines de la Universitat de Chicago**, ha comptat amb el professor Josep-Anton Fernández, de la Universitat Oberta de Catalunya, qui ha ofert el curs "The Other Catalonia: Representations of Immigration in Catalan Literature" i la conferència "An Empty Origin: Migration and Mourning in the Catalan Literature of the Argentine Diaspora", sobre la representació del dol migratori en tres textos narratius escrits per autores nascudes a l'Argentina. Amb l'anàlisi de textos literaris catalans, el curs ha explorat el vincle entre les representacions de la immigració i qüestions

com el trauma i el dol; la memòria, el passat i el futur; la identitat nacional; el gènere i la sexualitat; la construcció de discursos sobre la identitat i l'alteritat a la cultura catalana; i com la immigració s'interrelaciona amb el conflicte lingüístic i s'emmarca en diverses ideologies lingüístiques.

La **Càtedra de Cultura Catalana de la Universitat de l'Havana**, que s'emmarca dins el Departamento de Estudios Lingüísticos y Literarios de la Facultad de Artes y Letras, ha organitzat el seminari "L'impacte de la traducció en la literatura catalana: una perspectiva històrica", a càrrec del professor Francesc Galera de la Universitat Autònoma de Barcelona, amb un recorregut per la història literària en català i el pes de la traducció en la creació i establiment de les cultures. També ha presentat el butlletí *Més a prop*, creat pels estudiants de la universitat, i ha ofert l'espectacle de música i dansa "Cadenes i Flors" per part de Laia Tatjé i Berta Sala, inspirat en el recull de poesia Em lliga la beutat de cada flor de Palmira Jaquetti i Isant (Barcelona 1895- Els Monjos 1963), publicat per la Universitat Rovira i Virgili l'abril del 2021. D'altra banda, Laura Menéndez, de la Universitat de Stanford, ha ofert la conferència "Refigurar el hogar: Barcelona y La Habana, una aproximación desde la literatura y las artes visuales", en què ha establert paral·lelismes entre Barcelona i l'Havana al voltant de l'urbanisme, la literatura i el cinema catalans i cubans.

Finalment, la **Càtedra Josep Pla de la Universitat de Stanford** ha acollit Joana Masó com a professora visitant durant la tardor, qui ha impartit el curs "Curing the Institutions with Francesc Tosquelles. Politics and Exile, Desalienation and Outsider Art". El curs aborda el llegat del psiquiatra francocatalà Francesc Tosquelles. Nascut a Reus el 1912, Tosquelles es va formar en l'experiència política i cultural de la Mancomunitat de Catalunya i la República. Després de lluitar al Front d'Aragó i a Extremadura durant la Guerra Civil, es va haver d'exiliar a França l'any 1939. Des del camp de concentració de Setfont i, sobretot, a l'hospital psiquiàtric de Saint-Alban (França), Tosquelles va revolucionar el funcionament del centre psiquiàtric amb una pràctica que vinculava la política, l'experimentació clínica i la cultura, en contacte amb poetes d'avantguarda, com Paul Éluard, Antonin Artaud o Tristan Tzara, el filòsof i psiquiatra postcolonial Frantz Fanon i el filòsof Félix Guattari.

El 2023 s'ha iniciat la col·laboració amb tres universitats per a la implantació de càtedres de professors visitants: d'una banda, la **Càtedra Bonastruc de Porta (Nahmànides)** a la Universitat Hebrea de Jerusalem, on el professor Daniel Cetrà de la Universitat de Barcelona ha

impartit el curs “Catalonia and Beyond: Comparing Self-Determination Movements in Contemporary Europe”, en què ha ofert un enfocament comparatiu de les crisis territorials a la Unió Europea.

En segon lloc, s’ha signat un conveni de col·laboració amb **New York University** per a l’estada d’un professor visitant al Centre d’Estudis Europeus i Mediterranis de la universitat, dirigit pel professor Stephen Gross, en col·laboració amb la programació pública de la universitat. Carles Guerra, crític d’art, comissari i investigador, ha inaugurat aquesta nova col·laboració, amb una estada de tres setmanes de durada a la universitat en què ha pogut prendre part dels debats acadèmics del centre, a l’entorn de les crisis humanitàries que genera la política contemporània a la Mediterrània, la diplomàcia cultural i les noves formes de governança dels museus d’art modern, entre d’altres activitats.

Finalment, gràcies a un acord de col·laboració amb la **Universitat de Califòrnia, Berkeley**, l’artista visual Mario Santamaria ha portat el seu *tour* d’internet a la zona de Bay Area, San Francisco, per tal de fer un mapatge exhaustiu amb parades en què es qüestiona la geografia i l’arquitectura urbanes amb l’objectiu de posar de manifest la relació entre les tecnologies digitals i les realitats materials que les fan possible. També ha participat en diverses activitats al campus, en col·laboració amb el departament d’Espanyol i Portuguès, el Berkeley Center for New Media i l’Arts Research Center de la universitat.

Promoció de la recerca

S’ha mantingut el programa de foment de la recerca amb l’objectiu de potenciar el desenvolupament professional de joves acadèmics formats en universitats de l’exterior per mitjà de beques de doctorat en l’àmbit de la catalanística, així com per incentivar el desenvolupament dels estudis catalans per garantir-ne la continuïtat en el futur.

El curs 2022-2023 la professora Olga Nikolaeva de la Universitat Estatal de Sant Petersburg ha continuat la redacció d’una tesi doctoral sobre la poesia de Salvador Espriu. Entre d’altres activitats investigadores, ha participat a la Ludmila Verbitskaya International Philological Conference a la Universtat Estatal de Sant Petersburg amb una ponència sobre traducció literària, i també al VII Seminari de Catalanística a la Universitat Estatal de Moscou amb la ponència “Viatge literari: literatura russa traduïda al català”. El gener 2023 ha publicat l’article “Mediterranean and fictional space in Salvador Espriu’s book of poems *Cementiri de Sinera*” a la revista *Proceedings of Petrozavodsk State University*, indexada per la Comissió Superior de Titulacions de Rússia. Durant aquest curs ha seguit fent recerca i ampliant els camps d’anàlisi de la seva recerca doctoral, com l’estudi dels records d’infantesa i l’impacte de les relacions familiars en la poesia de Salvador Espriu i Màrius Torres.

També durant el curs 2022-23, James Ramsburg ha obtingut la beca anual de doctorat de la North American Catalan Society, per al doctorat de lingüística que cursa al Departament d’Espanyol i Portuguès de la Universitat de Minnesota. El seu projecte de tesi té per títol “Negotiating Language change at the periphery: Language contact and the maintenance of the Majorcan Catalan lexicon.” Per al curs 2023-2024 l’estudiant becada és Alexandra Mira Alonso, de la Universitat Georgetown, amb el projecte “Radiografías de lo cutre: cultura obrera ibérica del siglo XXI”, per mitjà del qual analitza interseccionalitats de gènere, sexualitat i classe en representacions de la cultura popular de la península Ibèrica dels segles XX i XXI, incloses la memòria històrica, la nostàlgia i elements de costumisme representats en la cultura obrera.

Durant el 2023 han continuat la seva activitat per tercer -i últim- curs acadèmic consecutiu els investigadors que gaudeixen de sengles beques doctorals en el marc de l’acord signat per les universitats de Chemnitz (Alemanya), París 8 Vincennes - Saint-Denis (França) i St Andrews (Regne Unit) amb l’Institut Ramon Llull. Es tracta, respectivament, de Guillermo Álvarez, amb una tesi sobre

“Identitat i autoritat lingüística en els discursos sobre promoció de la llengua de les comunitats de parlants catalana i retoromànica”, Manel Bonells, sobre “La construction télévisuelle de la Catalogne. Étude comparative entre deux sitcoms, Plats Bruts (1999-2002) et Siete Vidas (1999-2006), sur la représentation de la question nationale”, i Mara Faye Letham, amb el projecte “Inhabiting the narrative voice of Pere Calders through translation” en què analitza la prosa de Calders, especialment les traduccions dels seus contes, dirigida pel prof. Jordi Larios i la prof. Catherine O’Leary.

D’altra banda, el 2023 s’ha donat continuïtat a la Balearic Islands Doctoral Studentship in Catalan Studies, creada el 2017 i vinculada al Centre d’Estudis Catalans de la Universitat Queen Mary de Londres, amb l’inici d’un nou projecte de recerca per part de Beth Caygill, “Fem i Desfem. Towards a Genealogy of Feminist Catalan Literature; Critical Feminist Translation Practices”, en què, partint d’àmbits interdisciplinaris de la teoria feminista i la teoria *queer*, situa sis poetes catalanes (Rosa Leveroni, Maria Mercè Marçal, Mari Chordà i Requesens, Montserrat Abelló, Antonina Canyelles i Dolors Miquel) en els paisatges sociohistòrics de l’exili, la Transició i la reclamació dels drets de les dones a Espanya.

A finals de 2023 s’ha obert la convocatòria d’una beca doctoral focalitzada en identitats no normatives en la cultura catalana dels segles XX i XXI a la Universitat de Cambridge, que ha de començar la seva activitat durant el 2024.

Promoció de la catalanística

El 2023 l’Institut Ramon Llull ha continuat donant suport a les actuacions següents de les associacions internacionals de catalanística, que agrupen acadèmics de diferents països,

La **North American Catalan Society** (NACS) ha organitzat una nova edició dels Diàlegs NACS amb diferents especialistes de la cultura catalana, com August Bover, Albert Serra i Espe Pons i s’ha editat el número 36 de la revista *Catalan Review*, editada pel Prof. William Viestenz de la Universitat de Minnesota Twin Cities, que serà la seu de la 19a edició del col·loqui de l’associació el 2024.

L’**Anglo-Catalan Society** (ACS) ha dut a terme la publicació del número 25 de la revista *Journal of Catalan Studies* i ha organitzat el seu LXVIII Congrés Anual a la Universitat de les Illes Balears, amb participació d’acadèmics d’arreu, entre d’altres Josep-Anton Fernández, qui ha impartit la *Joan Gili Memorial Lecture*, sota el títol “Ser poema”. El Congrés també ha inclòs: un recital-diàleg entre els glossadors Miquel Àngel Adrover, Maribel Servera i Mateu Xurí, i els poetes Glòria Julià, Joan Tomàs Martínez Grimalt i Laura Torres; un acte d’homenatge a Joan Manuel Pérez i Pinya, amb lectura de textos a càrrec de Caterina Calafat, Jordi Larios, Miquel Àngel Llauger, Sebastià Perelló, Mariona Pérez i Gabriel de la S. T. Sampol. Per a l’assistència al Congrés, l’Anglo-Catalan Society ha atorgat tres beques als següents investigadors: Will Kirby (Universitat of Cambridge), Matthew Oxley (Universitat de Sheffield) i Eva Bru-Domínguez (Universitat de Bangor).

L’**Associazione Italiana di Studi Catalani** (AISC) ha fet possible, gràcies al projecte Joves AISC, l’edició d’una antologia bilingüe català-italià, titulada *Non era amore* i composta per cinc poetes contemporànies de les Illes Balears en diàleg amb altres cinc d’italianes, a cura d’Emanuela Forgetta. També ha celebrat el seu XIVè Congrés Internacional a la Universitat Suor Orsola Benincasa de Nàpols i a l’Acadèmia Pontaniana de la Universitat Federico II. Amb el títol *Traduzioni e genealogie. Letteratura catalana e italiana in prospettiva comparata*, Gabriella Gavagnin (Universitat de Barcelona) ha ofert la conferència inaugural “Attori e fattori trainanti delle traduzioni: riflessioni all’incrocio tra letteratura italiana e letteratura catalana”. El Congrés s’ha articulat a l’entorn de tres grans blocs: Genealogie letterare italo-catalane, genealogie nella scrittura delle donne i Translation Studies. També s’ha publicat el número 13 de la *Rivista Italiana di Studi Catalani* (RisCat).

El **Deutscher Katalanistenverband** (DKV) ha subscrit un nou conveni de col·laboració amb l’Institut Ramon Llull per seguir col·laborant en la celebració de col·loquis de l’associació, l’edició de les actes d’aquests col·loquis, revistes o anuaris, l’organització de conferències i jornades de temàtica específica o en homenatge a estudiosos de la catalanística i la concessió d’ajuts, beques o premis per a treballs de recerca en estudis catalans.

Estades lingüístiques per als estudiants (Andorra, Catalunya, Illes Balears i València)

En el marc del programa formatiu adreçat als estudiants de les universitats d'exterior, l'Institut organitza anualment tres estades lingüístiques: el Campus Universitari de la llengua catalana, l'Estada lingüística d'estiu a València i l'Estada lingüística d'estiu a les Illes Balears. El 2023 també s'ha organitzat l'Estada virtual als territoris de parla catalana, en línia, del 3 al 7 de juliol, per a aquells estudiants que no s'han pogut desplaçar a territoris de parla catalana al llarg de l'estiu. Hi han participat una vintena d'estudiants procedents de l'Argentina, el Brasil, Cuba, els Estats Units, França, Mèxic, Portugal, el Regne Unit i Romania.

Aquestes estades permeten de fer conèixer als estudiants la realitat lingüística i cultural dels diferents territoris de llengua catalana per mitjà d'un programa que inclou classes de llengua, sessions i tallers especialitzats en aspectes culturals d'Andorra, Catalunya, les Illes Balears i el País Valencià, tant des d'un vessant sociolingüístic com artístic, literari, musical, geogràfic o històric.

Entre el 9 i el 22 de juliol, conjuntament amb l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, s'ha organitzat l'Estada lingüística d'estiu a València, adreçada a estudiants de català d'universitats i altres centres de l'exterior.

La procedència de les 29 persones assistents (Alemanya, Brasil, Canadà, Croàcia, Cuba, Eslovàquia, Espanya, França, Itàlia, Hongria, Mèxic, Polònia, Regne Unit i República Txeca) reflecteix l'aposta internacional del programa. En aquesta edició, els estudiants han pogut conèixer l'escriptora Raquel Ricart i han gaudit d'un concert del grup valencià NIUSS.

El XXII Campus universitari de la llengua catalana, organitzat per l'Institut Ramon Llull i el Govern d'Andorra del 23 de juliol al 6 d'agost, ha ofert als estudiants de la XarxaLlull una immersió lingüística original i diferent per mitjà de classes de llengua i la participació en tot un seguit d'activitats culturals i de lleure. Entre d'altres, els estudiants han assistit a sessions de literatura sobre Josep Pla i Mercè Rodoreda a la Universitat de Girona. Hi han participat trenta estudiants d'universitats de disset països, entre les quals les universitats de Ljubljana, Montreal, Oxford, Sant Petersburg, UNAM (Mèxic) o Xile.

Entre el 3 i el 15 de setembre, l'Institut Ramon Llull ha organitzat l'Estada lingüística d'estiu a les Illes Balears, que ha comptat amb la participació de 29 estudiants de dotze països: Alemanya, Brasil, Canadà, Cuba, Espanya, França, Itàlia, Mèxic, Polònia, Regne Unit, República Txeca i Sèrbia. Els estudiants han participat, entre d'altres activitats, en un taller de cuina mallorquina i un taller de poesia i música a càrrec de Pep Toni Ferrer.

37es Jornades Internacionals per a Professorat de Català

En el marc del programa de formació del professorat, del 18 al 21 de juliol, l'Institut ha organitzat les 37es Jornades Internacionals per a Professorat de Català, un espai de formació, d'intercanvi d'experiències, de debat i reflexió per al professorat de la XarxaLlull. Aquesta edició de les Jornades ha tingut lloc a la Universitat de València i hi han participat un centenar de professors de les universitats de Xarxa, que han compartit experiències pedagògiques per mitjà de presentacions, tallers i grups de treball. Els participants han assistit a tallers sobre les humanitats digitals a l'aula i l'impacte de la intel·ligència artificial en l'ensenyament de català com a llengua estrangera, sobre cultura i literatura, i en diverses sessions i comunicacions s'han tractat temes com ara la traducció automàtica com a eina per a l'aprenentatge de llengües o l'organització d'activitats culturals a les universitats de l'exterior.

L'acte inaugural ha consistit en un diàleg entre les escriptores Maria Josep Escrivà i Núria Cadenes amb el títol "Mireu la nostra mà si no l'heu vista! (*l'escriptura que ens visibletza*)", i ha comptat amb la participació del Premi d'Honor de les Lletres Catalanes 2023, l'escriptor, poeta i traductor Josep Piera.

Josep Piera a l'acte inaugural de les Jornades Internacionals per a Professorat de Català

Certificació dels coneixements de català

Anualment, l'Institut Ramon Llull organitza la convocatòria de proves per a l'obtenció del certificats de coneixements de llengua catalana en dos períodes: el primer, el mes de maig, per als països de l'hemisferi nord, i el segon, al novembre, per a l'Argentina, el Brasil, l'Equador, Mèxic, el Paraguai i Xile.

El 2023 l'Institut Ramon Llull ha organitzat la 21a convocatòria de proves a 71 localitats de 28 països d'arreu del món. S'han inscrit a les proves 1.414 persones, amb un total de 1.139 persones presentades. La distribució global de presentats, segons els diferents nivells, ha estat la següent: 199 de nivell bàsic (A2), 251 de nivell elemental (B1), 154 d'intermedi (B2), 465 de suficiència (C1) i 70 de superior (C2).

De les 1.139 persones que s'han presentat a les proves, 766 (67,25%) han obtingut el resultat d'apte: 159 del nivell bàsic (A2), 219 del nivell elemental (B1), 143 del nivell intermedi (B2), 193 del nivell de suficiència (C1) i 52 del nivell superior (C2).

ACTIVITATS

FORMACIÓ PER AL PROFESSORAT

Jornades de formació per al professorat d'estudis catalans d'universitats de l'Europa central i de l'Est

17 i 18 de març

UNIVERSITAT DE BUCAREST

"Workshop for UK and Ireland based Catalan tutors & Catalan Studies Symposium"

17 i 18 de maig

UNIVERSITAT DE SHEFFIELD

Jornades de formació per al professorat d'estudis catalans d'universitats i altres centres d'Espanya i Portugal

30 de novembre i 1 de desembre

UNIVERSITAT DE GRANADA

Sessions formatives per al professorat de nova incorporació a la XarxaLlull el curs acadèmic 2023-2024

12 i 13 de juliol

BARCELONA

XIV Curs d'introducció a la didàctica de la llengua com a idioma estranger, organitzat amb l'Acadèmia Valenciana de la Llengua i la Xarxa Vives d'Universitats

20 - 22 d'octubre

MORELLA

Taller "Subtitulació 101.cat"

2 de març

EN LÍNIA

Taller "Introducció i praxi del mètode comunicatiu a l'aula de català"

11 de maig

EN LÍNIA

Programa de mentoria adreçat al professorat de nova incorporació de la Xarxa universitària d'estudis catalans

EN LÍNIA

PROGRAMES PER A ESTUDIANTS

Formació especialitzada

Seminari de traducció literària del català a l'eslovè adreçat a estudiants eslovens d'estudis catalans de la Universitat de Ljubljana amb interès per la traducció

Un seminari per afavorir l'emergència de nous traductors de literatura catalana i fomentar-ne la formació de noves fornades.

6 i 7 d'abril

LJUBLJANA

Curs d'especialització en indústria editorial

Una introducció teòrica i pràctica a la indústria editorial txeca i catalana, adreçat a promoure la carrera professional dels estudiants de la República Txeca a través d'una iniciació a les diferents àrees de l'edició especialitzada.

2 i 3 de novembre

BRNO

Seminari d'introducció al món audiovisual i a la subtitulació

El Seminari ha proporcionat formació pràctica i teòrica a l'entorn del sector audiovisual i en l'àmbit de la subtitulació. Una desena d'estudiants de diferents universitats de la XarxaLlull han seguit les sessions pràctiques i teòriques als matins; i a les tardes s'han fet visites a institucions, organismes i empreses del sector.

Del 20 al 23 de novembre

BARCELONA

Beques d'estudis catalans UOC - Institut Ramon Llull destinades a estudiants de l'exterior per cursar assignatures especialitzades d'estudis catalans

Formació lingüística per a estudiants d'intercanvi

Cursos de llengua inicial a les universitats de Belgrad, Bolonya, Granada, Grenoble, Madrid, Nàpols, Roma, Santiago de Compostel·la, Varsòvia, Venècia, Xile (presencials), i dos cursos de formació en línia, en el marc del Pla d'enfortiment de la llengua en el sistema universitari català

Intercanvis lingüístics entre estudiants de XarxaLlull i estudiants de les universitats de la Xarxa Vives

Videojoc *INCÒGNIT*

Per tal d'afavorir la captació d'estudiants i la promoció dels estudis catalans a les universitats de l'exterior l'any 2022 es va crear una experiència lúdica i educativa en format de videojoc, accessible des dels dispositius mòbils. Aquesta eina té com objectiu donar a conèixer la cultura i les particularitats dels diferents territoris de parla catalana, alhora que fomenta la innovació en l'ensenyament de la llengua i cultura catalanes. Fins al moment, les situacions descrites al joc estaven disponibles en català i en anglès. Per arribar a un nombre més elevat d'estudiants, el 2023 el joc s'ha traduït també al castellà.

Programa de pràctiques

Tot i que la previsió de l'any 2023 era acollir a l'Institut Ramon Llull tres estudiants de pràctiques de la XarxaLlull, finalment, només dos estudiants van poder desplaçar-se a Barcelona. El gener de 2023 Fanni Lehto, de la Universitat de Hèlsinki (Finlàndia), es va incorporar a l'Àrea de Llengua i Universitats i, durant el mes de març, Benson Sands, de la Universitat de Cambridge (Regne Unit), es va incorporar a Comunicació. La valoració de l'estada de pràctiques per part de tots dos estudiants, així com per part de les dues àrees de l'Institut Ramon Llull implicades, va resultar molt positiva.

ACTIVITATS CULTURALS

CINEMA

Com a art que representa la societat i permet d'analitzar-la des de diferents punts de vista per mitjà del llenguatge oral i visual, el cinema és una de les expressions artístiques amb més capacitat de convocatòria entre els estudiants. D'acord amb això, s'han dut a terme diverses iniciatives en aquest àmbit.

FilminCAT

Durant el 2023 s'ha ofert al professorat de la XarxaLlull accés a la plataforma de cinema, sèries i curtmetratges FilminCAT per tal de proporcionar un recurs d'aula en aquesta disciplina i promoure el cinema català.

"Terror a la Xarxa. Passa por en català"

Des de l'Institut Ramon Llull ens vam sumar a les activitats que s'organitzen cada any per celebrar la castanyada amb la campanya "Per Tots Sants castanyes i espants!". La iniciativa va consistir a oferir un paquet de pel·lícules de Jaume Balagueró als estudiants de la XarxaLlull: *Darkness*, *Mentre dorms*, *Fràgils*, i *Els sense nom*.

31 d'octubre

"Catalan Queer Cinema"

En el marc del curs de cultura catalana que s'imparteix a la Universitat de Durham, una de les temàtiques abordades és "Cinema i masculinitats"; per poder desenvolupar-la, es va organitzar un cicle dedicat a l'obra del cineasta Ventura Pons.

20 de gener - 2 de febrer

UNIVERSITAT DE DURHAM

Cinefòrum escape room amb Hèctor Claramunt i Joel Joan. Taula rodona amb l'equip de la pel·lícula i joc interactiu d'escapada Escape Lull

Amb la participació dels estudiants de la XarxaLlull de França i d'Itàlia

13 de març

Cicle de cinema a Bristol: Salvador i Catalunya-Espanya

Projecció i anàlisi de les pel·lícules *Salvador*, de Manuel Hueriga, i *Catalunya-Espanya*, d'Isona Passola.

16 de març

UNIVERSITAT DE BRISTOL

Projecció i debat entorn de *Sis dies corrents*, de Neus Ballús

Projecció i posterior trobada amb la directora amb els estudiants de les universitats de París 8 Vincennes - Saint-Denis, Lille, Lisboa (dins del marc de Cinelínguas), Santiago de Compostel·la (dins del marc de CineFilo) i Ais-Marsella.

Març, abril, desembre

UNIVERSITAT DE DURHAM

Projecció i debat entorn de *Suro*, de Mikel Gurrea

Projecció de la pel·lícula catalana *Suro*, de Mikel Gurrea, en diverses universitats de la XarxaLlull: En primer lloc, va oferir-se la projecció a l'àmbit universitari romanès i del Sud-est d'Europa. Gràcies a aquesta iniciativa, tant l'alumnat de Filologia Catalana i Traducció de Bucarest com el d'Esriptura de Guions Audiovisuals i Teoria del Cinema de Craiova, així com els d'altres departaments d'Estudis Catalans del Sud-est d'Europa, van participar en un diàleg plural i interdisciplinari en línia amb el director, Mikel Gurrea. En segon lloc, aquesta mateixa iniciativa es va repetir amb els estudiants de les universitats Lliure i Humboldt de Berlín. En tercer lloc, la pel·lícula es va projectar també a la Universitat de Santiago de Compostel·la, on es va comptar amb la presència del director després de la projecció. En aquest cas, l'activitat s'emmarcava en el cicle de cinema

del departament de llengües amb l'objectiu de contribuir a promoure els estudis catalans en aquesta universitat. Finalment, les universitats del Regne Unit i d'Irlanda van participar en una trobada en línia amb el director, Mikel Gurrea, i l'actor protagonista, Pol López, posteriorment al visionament de la pel·lícula.

Maig, juny, novembre

"Cicle CATibèric de cinema 2023" Cicle interuniversitari de cinema català

Projecció de les pel·lícules *Alcarràs*, *Sis dies corrents* i *Incerta Glòria*.

Abril

📍 UNIVERSITATS DE SANTIAGO DE COMPOSTELLA, GRANADA, ALCALÁ DE HENARES, AUTÒNOMA DE MADRID I COMPLUTENSE DE MADRID

Taller "Subtitula'm!"

Projecció del curtmetratge *Detox*, de David Moragas, i posterior trobada virtual dels estudiants amb el director. Prèviament, la professora d'estudis de traducció i comunicació intercultural de la Universitat de Sheffield, Núria Massot, va impartir dues sessions sobre la subtitulació audiovisual de l'obra, que els va permetre, un cop interioritzada la història, preparar-ne els subtítols a l'anglès.

20 d'abril

📍 UNIVERSITAT DE SHEFFIELD

Projecció del documental *Enxaneta*, de TV3

Activitat titulada "Projecció del documental *Enxaneta* a damunt del món casteller" per apropar els castells a la població algueresa i incentivar la possibilitat de crear una colla castellera a l'illa.

6 d'agost

📍 UNIVERSITAT DE SÀSSER

"CCORE, Festival Catalano d'autORE" a Nàpols

En el marc d'aquest cicle de cinema d'autor es va organitzar una classe magistral a càrrec del professor Massimiliano Gaudiosi, especialista en cinema, fotografia i televisió de la Universitat de Nàpols Federico II, sobre cinema català contemporani. La conferència va centrar-se sobretot en la pel·lícula *Sis dies corrents*, de la directora catalana Neus Ballús, film que els estudiants de les diferents universitats de Nàpols havien tingut l'oportunitat de veure durant el cicle de cinema CCORE.

15 de setembre

📍 UNIVERSITATS FEDERICO II, L'ORIENTALE I SUOR ORSOLA BENINCASA DE NÀPOLS

Projecció i col·loqui entorn d'*Alcarràs*, de Carla Simón

Projecció de la pel·lícula en el marc de la "Iberian and Latin American Week" i col·loqui posterior amb una professora experta en cinema de la Universitat de Stirling (Escòcia).

2 de novembre

📍 UNIVERSITAT DE LIVERPOOL

"Ciclo di cinema catalano"

Cicle de cinema per aprofundir en alguns aspectes de la cultura catalana amb la projecció de *La mort de Guillem* (Carles Marqués-Marcet, 2020) i *El perquè de tot plegat* (Ventura Pons, 1994), un dels films que Ventura Pons va portar a la gran pantalla sobre els contes de Quim Monzó.

21 de novembre

📍 UNIVERSITAT DE BOLONYA

Cinefòrum: projecció de *La mort de Guillem*

Projecció de la pel·lícula *La mort de Guillem* amb col·loqui posterior de la mà del periodista Miquel Ramos per abordar la figura i l'assassinat de Guillem Agulló.

15 de desembre

📍 UNIVERSITAT DEL PAÍS BASC (CAMPUS D'ÀLABA)

LITERATURA

**“Parlem de la luxúria, nena!
Quan toquen a baix, no hi ha ningú
a casa a dalt (o hi ha?)”**

Amb motiu de la visita de l'autora Anna Punsoda a Chicago, es va organitzar una trobada amb els estudiants de la Universitat per parlar dels detalls del llibre *La luxúria i el desig*. L'acte va incloure una conversa al voltant del llibre d'Anna Punsoda amb Mara Faye Lethem, traductora de l'obra a l'anglès, i Douglas Suttle, editor.

18 gener

UNIVERSITAT DE CHICAGO

“Catalan Adventures”

Acte per a la promoció dels estudis catalans a la Universitat a càrrec de “Catalan Adventures”, amb participació de quatre ponents anglesos que van explicar com van assolir els seus “èxits personals” i “experiències vitals rellevants” mitjançant o en relació amb els estudis de català.

23 de febrer

UNIVERSITAT DE BIRMINGHAM

Traducció de ficció feminista catalana sobre Barcelona. Xerrada amb el traductor Peter Bush

Xerrada de Peter Bush a la Universitat de Bristol sobre traducció literària del català a l'anglès, especialment d'autores femenines i, més específicament, sobre *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda, obra que els alumnes havien llegit i treballat a classe.

14 de març

UNIVERSITAT DE BRISTOL

**Dia Mundial de la Poesia,
Any Rector de Vallfogona**

Amb motiu de l'Any Rector de Vallfogona, l'Institut Ramon Llull va col·laborar amb la Institució de les Lletres Catalanes per promoure aquesta celebració fora del domini lingüístic de la llengua amb la traducció del poema “Tant si baixes la vista vers la immunda”. Els estudiants de la XarxaLlull el van traduir a l'italià, al francès, al txec, al finès i al castellà.

21 de març

Jornada poètica amb motiu del Dia Mundial de la Poesia

Es va organitzar una trobada amb Meritxell Matas, experta en poesia catalana, que va impartir un seminari sobre les últimes tendències en la poesia catalana actual des d'una perspectiva de gènere. Així mateix, els estudis catalans de la Universitat de Bolonya van celebrar una gran festa de la paraula i les lletres posant al centre el tema de la identitat i els cossos. Anna Gual, Jaume C. Pons Alorda i Hasier Larretxea van ser-ne els convidats. Es van llegir poemes i es va parlar de poesia actual.

21 de març

UNIVERSITATS DE VENÈCIA I BOLONYA

“Helena Tornero i Marc Artigau a Tolosa!”. Trobada amb tots dos escriptors

Jornada sobre literatura i dramatúrgia a la Universitat de Tolosa amb els autors Helena Tornero i Marc Artigau.

30 de març

UNIVERSITAT DE TOLOSA - JEAN JAURÈS

Espectacle literari i col·loqui a càrrec del grup Ses Honorables Virtuts Il·lògiques

Col·loqui i espectacle literari a càrrec del grup Ses Honorables Virtuts Il·lògiques (Jèssica Ferrer Escandell, poeta, i Diego Martínez González, pallasso). La primera activitat va ser el col·loqui amb Jèssica Ferrer, que arran de l'aparició del seu nou poemari *Fissures* va parlar de la seva poesia i de quins són alguns dels referents joves del panorama literari català actual. Posteriorment, el grup Ses Honorables Virtuts Il·lògiques va presentar un espectacle de poesia i música multidisciplinari, un viatge performàtic-literari-sonor.

13 d'abril

📍 UNIVERSITAT DE SANTIAGO DE COMPOSTELLA

“Un far humil a la finestra de la cuina”. Lectura i conversa amb el poeta Josep Checa

La trobada va tenir el format d'una lectura poètica, a càrrec de l'autor, que es va alternar amb la lectura d'algunes traduccions al castellà que van fer els estudiants de Filologia i de Traducció. A més a més, alguns dels alumnes hi van intervenir per expressar la seva opinió a propòsit dels llibres de l'autor —que havien llegit— i per fer-li preguntes sobre la seva activitat creativa, les seves traduccions al castellà o alguns aspectes de la seva vida.

19 d'abril

📍 UNIVERSITAT DE SALAMANCA

Sant Jordi 2023 a Lisboa (#SantJordiLisboa)

Trobada dels estudiants amb Jordi Galceran per establir un diàleg en què els estudiants van poder plantejar tot allò que la lectura els havia suggerit i alhora van conèixer amb més profunditat la feina d'aquest escriptor, reconegut a Portugal per les obres de teatre que hi han estat representades, l'última de les quals *O Crédito*.

19 d'abril

📍 UNIVERSITAT DE LISBOA

Recital poètic de Sant Jordi 2023: “Una lectura contemporània d'un clàssic barroc: del Rector de Vallfogona a Enric Casasses, Maria Sevilla, Laura Ortensi i Xavier Mas”

Aquests poetes van oferir un recital en línia per als estudiants de la XarxaLlull. Els poemes recitats partien d'allò que va inspirar als poetes un famós vers de la composició “Al crític lector” del Rector de Vallfogona, l'any del qual es commemorava. Així mateix, es van poder sentir les traduccions que alguns estudiants de la XarxaLlull havien elaborat d'aquest mateix poema en ocasió del Dia Mundial de la Poesia.

20 d'abril

📍 EN LÍNIA

“Living Words: a Celebration of Catalan Poetry”

Recital poètic català-anglès amb els poetes Eduard Escoffet, Jaume C. Pons Alorda, Míriam Cano i Xavier Mas Craviotto.

27 d'abril

📍 UNIVERSITAT DE BRISTOL

“Parlem de *La memòria de l'arbre*”. Col·loqui amb l'autora, Tina Vallès

Els estudiants de català de la UAM van llegir i treballar a l'aula el llibre *La memòria de l'arbre*, de Tina Vallès. Part de les activitats al voltant de la lectura van consistir a establir un diàleg amb l'autora, en què els estudiants van plantejar tot allò que la lectura els va suggerir. L'acte, que va ser íntegrament en català, va estar obert a tota la comunitat universitària.

27 d'abril

📍 UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE MADRID

Les aventures i desventures de Joan Orpí

Xerrada a càrrec de Max Besora entorn el llibre *Aventures i desventures de Joan Orpí* en relació amb la història de la conquesta i també amb la posició de la literatura catalana al món.

1 de maig

📍 UNIVERSITAT DE MASSACHUSETTS AMHERST

Jornades de Llengües i Cultures Iberoromàniques de Zadar

Pau Sanchis va parlar de les “Lectures zadarenques de la literatura catalana”, un itinerari per la creació contemporània i actual a partir de textos originals i traduccions de narrativa i poesia.

2 de maig

📍 UNIVERSITAT DE ZADAR

**“Plantar llibres i escriure roses”.
Taller de creació de personatges**

Amb aquests dos tallers es va explorar (i gaudir!) la màgia de l'escriptura. D'una banda, amb els mètodes d'escriptura creativa es van escriure poemes, frases i contes curts de manera fàcil i ràpida. Amb aquest taller es va explorar la imaginació dels estudiants i, al mateix temps, es va jugar amb l'idioma que aprenen. D'altra banda, l'objectiu del segon taller va ser la construcció d'un personatge literari a partir dels consells de l'autor que paral·lelament servien per repassar les descripcions físiques i de caràcter, així com la construcció d'un context. Després es va fer una lectura de fragments d'algun dels llibres de l'autor que va impartir el taller, Sebastià Bennasar, per treballar la comprensió lectora i els recursos literaris que poden ajudar a arrodonir el text.

1 de maig

**UNIVERSITATS DE MARBURG,
SAARLAND, HEIDELBERG, MANNHEIM
I HUMBOLDT DE BERLÍN**

**“Joan Salvat-Papasseit:
un avantguardista català traduït
al romanès”**

L'objectiu d'aquesta activitat va ser, en primer lloc, celebrar la publicació de la primera traducció de Joan Salvat-Papasseit al romanès i donar a conèixer la tasca literària de l'escriptor entre l'alumnat. Com a convidats, hi van intervenir la traductora al romanès, Elena Ciutescu, i l'editora, Jana Balaciu Matei de Meronia, com també el crític literari i professor Jordi Marrugat, qui va parlar sobre la recepció de Salvat-Papasseit als Països Catalans. L'esdeveniment es va completar amb intervencions del professorat i l'alumnat local, per tal d'establir paral·lelismes amb la literatura romanesa, contextualitzar-ne l'obra, aportar traduccions d'altres poesies, fer un petit recital i convidar a la reflexió.

22 de maig

EN LÍNIA

**“Irlandès i català: una comparació
de l'estatus, les amenaces
i els reptes de les dues llengües”.
Una conversa entre Richard
Huddleson i Róisín Ní Chinnéide**

Col·loqui sobre la situació, en termes sociolingüístics, de les llengües irlandesa i catalana a càrrec de Richard Huddleson / Riocárd Ó hOddail (investigador postdoctoral de català al University College de Dublín) i Róisín Ní Chinnéide (directora de promoció a Conradh na Gaeilge).

24 d'abril

UNIVERSITAT DE MAYNOOTH

**“Les tradicions culinàries i els
reptes de la dieta mediterrània:
reflexions des dels casos valencià
i sard”**

Debat sobre la desconexió entre la dieta mediterrània i la manera com ens alimentem avui dia als Països Catalans. A la conferència-col·loqui es va analitzar, a partir dels casos valencià i sard, la paradoxa que suposa ser dipositaris d'una cultura alimentària que ha estat reconeguda com a patrimoni immaterial de la humanitat, la dieta mediterrània, i el fet que siguin els països de la Mediterrània, com passa amb el País Valencià i Sardenya, els que més se n'estan allunyant.

26 de juny

UNIVERSITAT DE SÀSSER

“Parlem de *booktubers!*”

Xerrada amb Juliana Canet sobre el món dels *booktubers* per explorar què són, de quins temes parlen, com en parlen, quina selecció temàtica fan. L'acte va incloure un diàleg posterior amb els estudiants.

9 d'octubre

UNIVERSITAT DE GLASGOW

“D’Eivissa a São Paulo (i viceversa)”

Trobada virtual amb Jèssica Ferrer Escandell, antiga lectora de català a la Universitat de São Paulo. Jèssica Ferrer va publicar recentment dos llibres de poesia: *Som aquí* (La Breu Edicions, 2022), premi Francesc Garriga, i *Fissures* (Editorial Fonoll, 2023). L'autora va parlar-hi dels dos poemaris, i molt especialment del darrer, escrit entre el 2017 i el 2020 al Brasil. Després de la xerrada es va obrir un col·loqui entre els assistents. Al final de la sessió, la poetessa va recitar alguns dels seus poemes.

11 d'octubre

UNIVERSITAT DE SÃO PAULO

XIV Jornada universitària catalano-hongaresa

Aquesta catorzena edició, la Jornada va girar al voltant de la figura del Rector de Vallfogona. Va incloure el recital de presentació del personatge “Suc de garrofes i oli de saüc”, a càrrec de Josep Pedrals, i, després, un taller d'escriptura de poesia barroca amb els alumnes.

18 d'octubre

UNIVERSITAT ELTE, BUDAPEST

“L’escriptura com a exploració”. Conferència de l’escriptor Jaume Benavente

Conjunt d'activitats amb Jaume Benavente i la seva novel·la *Somnis de Valparaíso* a la Universitat de Xile i a la Pontifícia Universitat Catòlica de Xile. La visita va incloure dos tallers literaris, una conferència i una ruta literària.

14 de novembre

UNIVERSITAT DE XILE I PONTIFÍCIA UNIVERSITAT CATÒLICA DE XILE

“Sola, amb Carlota Gurt. Contes de llibertat i violència en la literatura catalana contemporània”

L'autora Carlota Gurt va parlar de la seva novel·la *Sola* en el context de la literatura catalana contemporània.

28 de novembre

UNIVERSITAT DE CHICAGO

“Parlem de la novel·la Ara que estem junts”

Activitat en línia amb l'autor Roc Casagran per parlar de la seva obra *Ara que estem junts* amb els estudiants de la Universitat.

29 de novembre

UNIVERSITAT DE SHEFFIELD

Trobada i taller de traducció amb l'escriptora Mònica Batet

Adreçada als estudiants de català de la Universitat.

11 de desembre

UNIVERSITAT MASARYK DE BRNO

Taller sobre el còmic escrit per dones a Catalunya

Noves veus del còmic a Catalunya. Dones que es reivindiquen. Conferència a càrrec de Laura Pache (Universitat Autònoma de Barcelona).

12 de desembre

UNIVERSITAT LLIURE DE BERLÍN

ARTS ESCÈNIQUES

“XarxaLlull aixeca el teló!”

Des del 2021 l’Institut Ramon Llull i el Teatre Nacional de Catalunya tenen un acord per donar accés als continguts del TNCDigital al professorat i als estudiants de català de les universitats de l’exterior. L’Institut Ramon Llull, a canvi, donen suport al TNC amb la subtitulació al català, castellà, anglès, francès i alemany de les produccions del TNC.

Activitats de cloenda de la commemoració dels 15 anys d’estudis catalans a la Universitat de Montreal

En el marc de la commemoració dels 15 anys d’estudis catalans a la Universitat de Montreal, l’Institut Ramon Llull va organitzar diverses activitats de cloenda. D’una banda, la presentació de l’obra *9 maletes*, interpretada per Mercedes Sampietro i Eduard Iniesta, que va representar-se al prestigiós Théâtre du Rideau Vert de Montreal el dia de Sant Jordi. Aquest teatre va ser fundat fa 75 anys per la catalana Mercedes Palomino i és tota una institució al Quebec. D’altra banda, es va dur a terme una activitat adreçada als estudiants de català de la Universitat de Montreal conduïda per Albert Vilagrasa, professor i autor dels mètodes per a l’aprenentatge de català *Veus* i *A punt*, de Publicacions de l’Abadia de Montserrat. El taller va comptar amb la participació d’Eduard Iniesta i Mercedes Sampietro, que van fer una lectura amb acompanyament musical de textos que els estudiants havien treballat durant el taller i que es van llegir el dia de Sant Jordi.

22 d’abril

“Esteve Soler conversa amb Giovanni Meola”

En ocasió de l’estrena a Nàpols de l’espectacle *Trilogia dell’indignazione* (composta per *Contro il progresso*, *Contro l’amore* i *Contro la democrazia*), obra escrita pel dramaturg Esteve Soler i adaptada i dirigida pel napolità Giovanni Meola, es va organitzar una trobada destinada a fer conèixer el teatre català als estudiants i, en específic, l’obra d’Esteve Soler en visió comparada amb la tradició italo-napolitana. L’activitat va consistir en una conversa entre l’autor català i el director napolità per explorar les connexions artístiques i italo-catalanes generades arran d’aquesta col·laboració.

25 d’abril

UNIVERSITATS FEDERICO II, L’ORIENTALE I SUOR ORSOLA BENINCASA DE NÀPOLS

Les Impuxibles a Cambridge

Espectacle *Des-espera*, a càrrec de la companyia Les Impuxibles, en el marc del congrés “Queer Hispanisms Now”.

3 de juliol

FITZWILLIAM COLLEGE DE LA UNIVERSITAT DE CAMBRIDGE

“De Tocar mare a Madre®”

Conversa amb Marta Barceló (autora) i Birgit Kirberg (traductora) sobre l’obra de teatre *Madre®*, que es representava a Berlín.

21 de novembre

UNIVERSITAT LLIURE DE BERLÍN

MÚSICA

Taller-concert a càrrec del duet Jansky

Aquest duet artístic combina la poesia de la catalana Laia Malo i la música experimental i orgànica del mallorquí Jaume Reus. Aquesta activitat va contribuir a donar visibilitat als estudis catalans i va oferir l’oportunitat que els estudiants del Departament de Romàniques de la Universitat de Lisboa poguessin apropar-se a la cultura catalana des d’una perspectiva diferent.

22 de febrer

UNIVERSITAT DE LISBOA

Taller de jota i improvisació “El cant, el ball, el ritme i els instruments”.

Taller didàctic interactiu per acostar la llengua als estudiants a partir de la improvisació i la creació de jotes, així com per donar a conèixer el patrimoni musical popular a través dels ritmes del cant tradicional i els grups instrumentals que els acompanyen (rondalla, dolçaina i tabal, el/la versador/a, grups instrumentals de vent i corda polsada).

2 de març

UNIVERSITAT D’AIS-MARSELLA

#primaveraGranada

En el marc de la diada de Sant Jordi es van organitzar dues activitats: en primer lloc, una trobada amb l'escriptor Sebastià Portell, que va parlar de la seva obra i de la literatura catalana contemporània; en segon lloc, un concert de l'autor menorquí Guiem Soldevila a la Facultat de Lletres, obert a tota la comunitat universitària amb l'objectiu de contribuir a fer visibles els estudis catalans en aquesta universitat. Guiem Soldevila va presentar el seu últim treball INTIMARI, en el qual canta poemes d'autors com Sònia Moll, Ponç Pons i Màrius Torres, entre d'altres. Prèviament el músic va oferir una sessió exclusiva amb els estudiants de català sobre la seva nova proposta artística.

27 abril

UNIVERSITAT DE GRANADA

Concert de Júlia Colom

En el marc del Cap de Setmana de Cinema Català, que en l'edició de 2023 es va dedicar a les illes, es va projectar un documental sobre l'Alguer i un altre, *Sempre dijous*, sobre l'artista mallorquina Júlia Colom. Per aquest motiu el cicle va incloure un concert d'aquesta artista. Es va aprofitar l'avinentsa per organitzar una trobada amb els estudiants de català de la Universitat que va permetre'ls de conversar amb l'artista sobre les seves impressions i experiències investigant el cançoner popular mallorquí.

29 de juny

UNIVERSITAT DE REGENSBURG

“El panorama musical català”. Trobada amb Figa Flawas

Trobada en línia amb el grup català Figa Flawas i els estudiants de Grenoble Alps i de la resta d'universitats de la XarxaLull. Durant la trobada, els estudiants van poder escoltar fragments d'algunes cançons del grup i conversar amb ells.

23 de novembre

EN LÍNIA (ORGANITZAT PER LA UNIVERSITAT DE GRENOBLE ALPS)

Taller-concert sobre la Nova Cançó catalana amb Jordi Montañez

Taller-concert de la nova cançó catalana amb l'artista barceloní Jordi Montañez. Taller interactiu en el qual l'artista va donar a conèixer la història de la nova cançó catalana als estudiants amb un miniconcert.

23 de novembre

UNIVERSITAT DE SÀSSER

“Catalan Christmas Carols”

Concert de Nadal a la Capella del Fitzwilliam College de la Universitat de Cambridge amb Judit i Meritxell Neddermann. Concert amb un repertori de nades populars catalanes passades pel sedàs de les germanes Neddermann (a partir de l'àlbum “Present”).

28 novembre

UNIVERSITAT DE CAMBRIDGE

Trobada de la cantant Julieta amb els estudiants de la Universitat Queen Mary de Londres

7 de desembre

Cloenda de les activitats organitzades en motiu dels 20 anys d'estudis catalans a la Universitat de l'Havana

Projecció del concert-recital “Vista al mar” (Camerata Romeu) amb el solista Miguel Oliver Rodríguez. Cantada d'havaneres a càrrec de Veus d'Ultramar i espectacle “Cadenes i Flors”, a càrrec de Laia Tatjé i Berta Sala.

12 de desembre

Art i pensament

“Un ofici per a dues cultures. El cas del Vidre Roig Camarasa a Mèxic i Catalunya”

Ponència sobre la vida i art de Jaume Camarasa com a exemple de la presència de la cultura catalana a Amèrica Llatina i Mèxic, concretament. El cas de Jaume Camarasa.

25 d'abril

UNIVERSITAT DE MASSACHUSETTS AMHERST

Taula rodona “Llengües minoritzades a l'era digital: com sobreviure?”

Taula rodona sobre les llengües minoritzades a l'era digital i la seva supervivència amb la participació de Plataforma per la Llengua.

23 de maig

UNIVERSITATS HUMBOLDT I LLIURE DE BERLÍN

“Comer con los ojos: la era de la iconofagia”

Conferència de Joan Fontcuberta en el marc de les activitats “Cultura en Mazarelos” de la Facultat de Filosofia. Activitat de dinamització cultural del estudis de català.

15 de novembre

UNIVERSITAT DE SANTIAGO DE COMPOSTELLA

Presentació de la *Guia gramatical del llenguatge no-binari en català* i debat amb Jun Moyano i Irene Vilchez

Xerrada de Jun Moyano i Irene Vilchez titulada “Estratègies gramaticals noves a l'hora de parlar de i amb persones no-binàries” arran de la publicació de la *Guia gramatical del llenguatge no-binari en català*. La xerrada va anar seguida d'un debat per explorar la manera com la llengua pot representar aquelles identitats dissidents que excedeixen l'estructura binària del gènere.

20 de desembre

UNIVERSITAT D'ALCALÀ DE HENARES

ACTIVITATS ACADÈMIQUES

II Jornada sobre la relació entre teories lingüístiques i l'ensenyament de L2/LE/LA

Organitzada per la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya (UVIC-UCC), Glossa – Grup de recerca en lingüística aplicada, didàctica i literatura (UVIC-UCC), el Fitzwilliam College de la Universitat de Cambridge, la Universitat d'Oxford i el King's College de Londres amb la col·laboració de la Societat d'Ensenyament i Recerca del Català com a Llengua Estrangera (SERCLE) i de l'Institut Ramon Llull. Adreçada a investigadors novells i consolidats que treballen en el camp de l'ensenyament, l'aprenentatge i l'adquisició de llengües des de diferents perspectives teòriques; a docents de català com a llengua segona, estrangera o addicional (dins i fora del domini català) interessats en la imbricació de disciplines per a la millora de la pràctica docent; i a autors de materials didàctics. Aquesta tercera edició de la Jornada, titulada "Sinergies entre la recerca i el disseny de materials

didàctics" va tenir per objectiu reflexionar sobre la transferència dels coneixements de la recerca en lingüística i en didàctica de llengües en el disseny i l'elaboració de materials per a l'ensenyament de L2/LE/LA; explorar les vies de col·laboració entre les disciplines i la transferència de coneixements a l'àmbit del disseny de materials i crear aliances entre investigadors, docents, creadors de materials i persones interessades en l'ensenyament de llengües.

El programa es va compondre de quatre presentacions i una taula rodona a càrrec de Montserrat Sanz Yagüe (Universitat d'Estudis Estrangers de la Ciutat de Kobe), José Amenós Pons (Universitat Complutense de Madrid), Albert Vilagrasa Grandia (Escola Oficial d'Idiomes) i Carmen Rodríguez Gonzalo (Universitat de València).

3 de febrer

EN LÍNIA

Seminari de traducció i subtitulació audiovisual

El seminari, adreçat al conjunt d'estudiants de català de les universitats italianes, va centrar-se en les estratègies i eines utilitzades per a la traducció i subtitulació de peces audiovisuals. La formació va anar a càrrec de Cristòfol Cabeza, traductor i professor de la Universitat d'Alacant, i d'Amaranta Sbardella, traductora i escriptora.

9 de febrer

**EN LÍNIA (ORGANITZAT
PER LA UNIVERSITAT DE TORI)**

Classe magistral entorn de *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda

En el marc de la docència de llengua i literatura catalanes que s'ofereix a la Universitat de Durham, la professora Eva Bru-Domínguez va impartir una classe magistral titulada "Embodied Identity: Body and the City in *La plaça del Diamant*" per explorar les relacions entre el cos i la ciutat a l'obra de Rodoreda. La recerca de Bru-Domínguez, doctora en Estudis Hispànics per la Universitat de Birmingham, se centra en la representació del cos i de la sexualitat en la cultura visual i la *performance* catalanes.

23 de febrer

UNIVERSITAT DE DURHAM (EN LÍNIA)

Seminari d'introducció a les llengües romàniques

Jornades acadèmiques d'introducció a les llengües romàniques destinades als estudiants de llengua i literatura catalanes de la Universitat de Bucarest. Aquesta edició del Seminari, titulada "El català i el romanès en contrast: introducció a les llengües romàniques" i impartida per Vicent Beltran Calvo (Universitat d'Alacant), va tenir per objectiu d'oferir una anàlisi contrastada entre els dos sistemes lingüístics des del punt de vista fonètic, morfosintàctic i lèxic, amb un enfocament holístic orientat a fomentar l'aprenentatge del català per part dels estudiants.

6 i 7 d'abril

UNIVERSITAT DE BUCAREST

III Seminari Internacional sobre el Noucentisme

Organitzat conjuntament entre la Casa Italiana Zerilli-Marimò d'NYU (CIZM), el King Juan Carlos I of Spain Center d'NYU (KJCC) i la Fundació Rafael Masó. Aquesta tercera edició del Simposi, titulada "Comparative Mediterraneanisms: Noucentisme, Novecento and the Politics of Modernist Classicism", va anar dedicada a l'estudi de diferents aspectes de les arts plàstiques, la literatura i la política del Noucentisme català en relació amb el Novecento italià. El programa va incloure comunicacions de nombrosos experts de Catalunya, Madrid, Itàlia i els Estats Units, de les quals cal destacar les quatre ponències a càrrec de Laura Moure Cecchini (Universitat de Pàdua), Margarida Casacuberta (Universitat de Girona), Javier Pérez Segura (Universitat Complutense de Madrid) i Elena Pontiggia (Politànic de Milà).

13 i 14 d'abril

UNIVERSITAT DE NOVA YORK (NYU)

VI Congrés Internacional de l'Associació de Joves Investigadors en Llengua i Cultura Catalanes (AJILLC)

Aquesta sisena edició del Congrés, celebrada a la Universitat d'Ais-Marsella sota el títol "Noves recerques en catalanística i llengua d'oc", va girar entorn dels estudis literaris i culturals; de la didàctica de la llengua, la literatura i la cultura; de les noves tecnologies; dels estudis de lingüística, i dels estudis comparatius de llengua, literatura i cultura catalanes. El suport de l'Institut Ramon Llull va anar destinat a les conferències "L'ensenyament innovador de llengües" i "El jove màrtir en el teatre de Josep M. Miró", a càrrec d'Ares Llop (Universitat de

Cambridge) i d'Antoni Maestre (Universitat d'Alacant), respectivament.

12-14 d'abril

UNIVERSITAT D' AIS-MARSELLA

Conferència sobre conflicte lingüístic i social en l'obra de Daniel O'Hara i Marta Rojals

Conferència a càrrec de Josep-Anton Fernández (Universitat Oberta de Catalunya) sota el títol "The Sexual Meanings of Language Conflict and the Paradoxes of Enjoyment: Daniel O'Hara and Marta Rojals" i destinada als estudiants de llengua i cultura catalanes de la Universitat de Harvard. A partir de les novel·les *Dependent ben plantat per a hereu sobiranista*, d'O'Hara, i *L'altra*, de Rojals, la conferència de Fernández va oferir una aproximació a les diverses formes de representació del conflicte lingüístic i social en la narrativa catalana contemporània en relació amb la sexualitat i la subjectivitat.

13 d'abril

UNIVERSITAT DE HARVARD

Jornada d'estudi sobre la traducció d'escriptores d'expressió catalana al francès i/o al castellà

Organitzada pel grup de recerca Recherches sur les Suds et les Orients (ReSO) de la Universitat Paul Valéry Montpellier 3 i pel Grup d'Estudis de Gènere: Traducció, Literatura, Història i Comunicació (GETLIHC) de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya. Jornada destinada a estudiants i especialistes titulada "Esriptores contemporànies d'expressió catalana: traduir-les al francès i/o al castellà" i emmarcada dins d'un cicle d'estudis més ampli titulat "Dona i traducció", compost per la

jornada de 2023 a Montpeller i per una segona sessió que està previst que tingui lloc a Vic el 2025.

A la primera edició de Montpeller van presentar-s'hi diversos estudis de recepció, experiències de traducció, comparacions, etc. La jornada també va incloure una taula rodona sobre traducció i un recital de poesia que va comptar amb la participació de les escriptores Maria Sevilla i Raquel Santanera.

18 d'abril

📍 **UNIVERSITAT PAUL VALÉRY
MONTPELLER 3
UNIVERSITAT DE VIC - UNIVERSITAT
CENTRAL DE CATALUNYA (EN LÍNIA)**

Presentació de l'obra "Catalan Morphosyntax at the Interfaces – Synchronic and Diachronic Perspectives"

Presentació del llibre "Catalan Morphosyntax at the Interfaces – Synchronic and Diachronic Perspectives", volum que pretén recopilar investigacions recents i oferir nous enfocaments relacionats amb la gramàtica catalana tant des d'una perspectiva sincrònica com diacrònica. El llibre recull els treballs més importants que s'han presentat al llarg de les quatre edicions de les Jornades de Lingüística Catalana a Viena. D'entre els diferents especialistes que van participar a la presentació, l'Institut Ramon Llull va donar suport a les intervencions d'Assumpta Petit (Universitat de Viena), Andreu Sentí (Universitat de València) i Anna Kocher (Universitat Catòlica d'Eichstätt-Ingolstadt).

24 d'abril

📍 **UNIVERSITAT DE VIENA**

I Annual Lecture sobre cultura catalana a Cambridge:

Guillem Clua

Primera edició de l'*Annual Lecture* de la Universitat de Cambridge sobre cultura catalana, amb el dramaturg, guionista i director Guillem Clua com a convidat. Conferència magistral relacionada amb la cultura catalana, a càrrec del dramaturg, guionista i director Guillem Clua com a convidat. Clua va parlar-hi de l'adaptació per a la plataforma de continguts audiovisuals Netflix de la seva exitosa obra teatral *Smiley*.

4 de maig

📍 **FITZWILLIAM COLLEGE DE LA
UNIVERSITAT DE CAMBRIDGE**

Seminari sobre llengües iberromàniques a Leipzig: llenguatge inclusiu en català, gallec i basc

Conferència "Més enllà del masculí genèric: llenguatge no-binari i no-sexista en llengua catalana", a càrrec d'Irene Vílchez Sánchez, en el marc de la *Frühlingsvorlesungsreihe*, un cicle de tres seminaris entorn de les tres llengües iberromàniques que s'ofereixen a la Universitat de Leipzig (basc, gallec i català). La conferència va tenir per objectiu d'oferir als estudiants una aproximació al debat entorn del llenguatge inclusiu en català, així com recursos i eines per poder aplicar a les seves activitats traductològiques i interpretatives.

25 de maig

📍 **UNIVERSITAT DE LEIPZIG**

Seminari sobre les representacions del paradís a la poesia hispànica medieval, moderna i contemporània

Conferència "Ethics and Aesthetics of the *locus amoenus* in modern Catalan verse", a càrrec del professor Dominic Keown (Universitat de Cambridge), en el marc del seminari "Representacions del paradís a la poesia hispànica medieval, moderna i contemporània".

29 de juny

📍 **UNIVERSITAT ST ANDREWS**

III Escola d'Estiu de Lingüística Catalana (EDELIC)

L'objectiu principal de l'EDELIC és oferir formació en lingüística catalana a estudiants de grau i de postgrau, especialment d'universitats de fora del domini lingüístic, que tinguin interès en la llengua catalana o ja n'hagin començat a investigar algun aspecte i que vulguin completar-ne el coneixement. El programa de 2023 va estar format per cursos d'introducció a diferents disciplines de la lingüística catalana (fonètica/fonologia, lingüística històrica, sintaxi i sociolingüística) i també va incloure un espai per a la presentació de treballs d'estudiants, amb l'objectiu d'afavorir la seva interacció directa amb el professorat especialista i promoure així les col·laboracions, les cotuteles i la creació d'una xarxa de suport en estudis lingüístics sobre la llengua catalana. En aquesta edició, el premi Aina Moll per potenciar la investigació sobre la llengua catalana entre els estudiants va ser atorgat a Elena Ríos pel seu treball sobre l'anàlisi dels sinònims.

28-31 d'agost

📍 **UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS,
MENORCA**

Jornades de Lingüística Catalana a Viena 2023

Aquestes jornades volen ser un espai per crear nous lligams i aprofundir les connexions ja existents entre la comunitat lingüística austríaca i les universitats dels territoris de parla catalana per mitjà de la discussió teòrica i la integració de noves generacions d'investigadors en la recerca de la llengua catalana. Aquesta edició, titulada "Variació lingüística en català", va comptar amb la participació dels següents especialistes: Elga Cremades (Universitat de les Illes Balears), Jesús Jiménez (Universitat de València), Sandra Montserrat (Universitat d'Alacant), Pilar Perea (Universitat de Barcelona) i Sebastià Salvà i Puig (Universitat Autònoma de Barcelona).

19-20 d'octubre

📍 UNIVERSITAT DE VIENA

II Jornades de Lingüística Catalana a Oxford (CLOx23)

Amb el títol "II Catalan Linguistics at Oxford. Sentential Syntax: Synchronic and diachronic aspects", aquesta segona edició de les Jornades ha comptat amb la participació d'Anna Paradís, doctora en lingüística per la Universitat Autònoma de Barcelona i actualment becària postdoctoral Leverhulme a la Universitat d'Oxford, i d'Àfrica Pujol, doctora en lingüística per la Universitat de Cambridge i actualment becària postdoctoral British Academy de la Universitat d'Oxford.

27 d'octubre

📍 UNIVERSITAT D'OXFORD

Conferència sobre la realitat plurinacional a Espanya des del s. XIX fins a l'actualitat

Conferència titulada "La realitat plurinacional a Espanya: orígens, continuïtat i persistència de la seva diversitat nacional", a càrrec de Xavier Domènech Sampere (Universitat Autònoma de Barcelona). La conferència va tenir per objectiu d'oferir als estudiants de les universitats de Massachusetts Amherst i de Chicago una perspectiva sobre la diversitat de projectes nacionals que han existit des de finals del segle XIX fins a l'actualitat sota el marc d'un estat compartit, així com una anàlisi de l'impacte que han tingut sobre la pròpia realitat espanyola al llarg dels anys, tant a nivell polític, com social i cultural.

14 de novembre i 1 de desembre

📍 UNIVERSITAT DE MASSACHUSETTS AMHERST I UNIVERSITAT DE CHICAGO

Conferència sobre *El llibre de les bèsties* de Ramon Llull

Conferència "*Bèsties*: de l'Edat Mitjana a l'actualitat", a càrrec de Joan Santanach (Universitat de Barcelona). L'objectiu de la xerrada va ser oferir als estudiants de la Universitat de Santiago de Compostella l'oportunitat d'aprofundir en el coneixement d'*El llibre de les bèsties* de Ramon Llull a partir de l'adaptació dramatitzada i actualitzada que en va fer Joan Santanach, titulada *Bèsties*.

16 de novembre

📍 UNIVERSITAT DE SANTIAGO DE COMPOSTELLA

I Seminari Carme Junyent sobre Minories Lingüístiques

Primera edició del Seminari Carme Junyent sobre Minories Lingüístiques, organitzat per la Facultat de Traducció i Interpretació de la Universitat de Mons. El programa d'aquesta edició, titulada "Les autonomies culturals a l'Europa Occidental", va consistir en una taula rodona en la qual van participar Rémi Carbonneau (Institut Sòrab de Bautzen), Philipp Krämer (Universitat Lliure de Brussel·les, VUB) i Juan Jiménez-Salcedo (Universitat de Mons), amb moderació de Béatrice Costa (Universitat de Mons).

23 de novembre

📍 UNIVERSITAT DE MONS

Conferència entorn de la vida i l'obra de Francesc Vicent Garcia, Rector de Vallfogona

Conferència "Desengany, humor i sensualitat: l'obra del Rector de Vallfogona", a càrrec de Max Pàrraga. Activitat programada amb motiu del quatrecentari de la mort de l'escriptor i de la celebració de l'Any Rector de Vallfogona.

27 de novembre

📍 UNIVERSITAT DE SANTIAGO DE COMPOSTELLA

02

LITERATURA

L'any 2023 ha estat un any ambiciós i ple de reptes: a l'Àrea de Literatura ens hem proposat consolidar la tasca d'internacionalització feta fins ara i aconseguir, a més, situar les nostres lletres com un agent més en la conversa pública i els debats culturals globals. Per tot això s'han desenvolupat un seguit de línies orientades a incrementar aquesta presència, no només en termes quantitius, sinó també qualitius i estratègics, amb el convenciment que només així assolirem l'objectiu principal de l'IRL, que no és altre que la promoció de la llengua i la cultura catalanes al món.

D'entrada volem assenyalar l'**increment sostingut de les traduccions**, tant en quantitat com en qualitat, gràcies, en certa mesura, al suport continuat que l'IRL ofereix als editors i agents de la cadena del llibre internacionals mitjançant les línies de subvencions. En aquest sentit, s'han mantingut les dotacions de les línies de subvencions més estables i s'han augmentat les d'aquelles amb més creixement els darrers anys, com ara la d'obra il·lustrada.

En el camp específic de la difusió del patrimoni literari català, s'ha impulsat la traducció **d'antologies generals de poesia catalana** a les principals llengües europees, amb la creació d'encàrrecs a equips de professionals estrangers, i s'ha ampliat el **Programa per a traductors literaris** del patrimoni de la literatura catalana, que enguany ha tingut, per primera vegada, dues convocatòries. També cal destacar l'organització de diversos **seminaris de traducció literària** que consoliden i reforcen un àmbit d'especial rellevància per a l'IRL: el suport i la formació continuada als traductors de literatura catalana.

Pel que fa a la presència internacional als espais professionals, s'ha reforçat la **participació en fires del llibre** rellevants com la London Book Fair, la Bologna Children's Book Fair o la Frankfurter Buchmesse, i s'han explorat noves oportunitats en fires emergents i altres esdeveniments importants com el Festival de la Bande Dessinée d'Angoulême, la Fiera Internazionale del libro di Torino, la Göteborg Book Fair o la Sharjah Book Fair, amb la voluntat d'ampliar nous horitzons estratègics i de guanyar encara més presència a l'escena internacional.

També cal posar de relleu el suport a la **mobilitat dels autors** de la literatura catalana mitjançant l'ajut a la promoció per a festivals de literatura i poesia. En aquest sentit, cal assenyalar la presència d'autors a esdeveniments com ara la Feria Internacional del Libro de Buenos Aires, Marché de la poésie de París, TIFA Toronto, FIL Guadalajara, Salon du livre et de la presse jeunesse Montreuil, Festival Eñe, European Poetry Festival o Festival Livres dans la Boucle, entre molts d'altres. Pel que fa als esdeveniments propis, hem dut a terme la 22ª edició de la **Llull Fellowship**, en el marc de la Setmana del Llibre en Català, per tal de

fomentar el coneixement de les nostres lletres entre editors i agents internacionals, i d'incentivar la venda de drets de traducció a d'altres llengües.

Finalment, s'ha posat un èmfasi significatiu en el desenvolupament de **residències literàries internacionals**, explorant nous espais per a la mobilitat dels creadors com la residència Château de Lavigny, a Suïssa, i mantenint la col·laboració amb iniciatives com Art Omi a Nova York.

PROJECCIÓ EXTERIOR DE LA LITERATURA

AJUTS ATORGATS A LA
TRADUCCIÓ D'OBRES DE
LITERATURA CATALANA

139

ENTREVISTES
REALITZADES AMB EDITORS
INTERNACIONALS

620

PARTICIPACIÓ FORUMS,
PLATAFORMES I PROJECTES
DE COOPERACIÓ CULTURAL

3

AJUTS ATORGATS A LA
PROMOCIÓ D'OBRES DE
LITERATURA CATALANA

81

ASSISTÈNCIA A FIRES
DEL LLIBRE

11

AJUTS RESIDÈNCIES
PER A TRADUCTORS

11

AJUTS ATORGATS A LA
PUBLICACIÓ D'OBRES
IL·LUSTRADES

135

VISITES A TRAC, TRADUCAT
I BOOKS IN CATALAN

40.087

AUTORS A RESIDÈNCIES
LITERÀRIES INTERNACIONALS

3

PROJECTES MÉS RELLEVANTS

Residència de traducció literària del català a les varietats de l'espanyol

Del 27 de febrer al 2 de març

📍 OLOT, CATALUNYA

La residència de traducció literària del català a les varietats de l'espanyol, que s'ha dut a terme a Faberllull Olot del 27 de febrer al 2 de març, s'emmarca en l'auge de traduccions d'autors de literatura catalana al castellà per part d'editorials independents llatinoamericanes. Els participants han estat Paula Meiss, Nicole d'Amonville, Damià Alou i Sergio Fernández.

El programa de l'estada ha combinat sessions pràctiques de traducció literària amb xerrades monogràfiques de qüestions de traductologia. Com a acte de cloenda, s'ha organitzat una taula rodona titulada "Inversió subtil: La traducció del català a varietats del castellà no peninsular", el dijous 2 de març, a Casa Amèrica Catalunya, amb la participació de Jorge Fondebrider, traductor i teòric de la traducció, Paula Meiss, traductora i professora, i Andrés Ehrenhaus, escriptor, traductor, editor i docent

Jorge Fondebrider, Paula Meiss i Andrés Ehrenhaus a Casa Amèrica Catalunya

Residència de traducció de poesia català-hongarès-català

Del 9 al 17 de març

📍 OLOT, CATALUNYA

Del 9 al 17 de març a Faberllull (Olot) ha tingut lloc una estada centrada en la traducció de poesia català-hongarès/hongarès-català, en què hi ha participat quatre traductors hongaresos i sis autors de la literatura catalana. Els traductors hongaresos han estat Déri Balázs, Krisztina Nemes, Kata Varju i Dóra Bakucz. Els sis autors han estat Pau Sif, Andreu Gomila, Carles Dachs, Maria Callís, Jaume Coll i Eva Baltasar.

La coordinació del projecte i la conducció de les sessions de pràctica del seminari ha anat a càrrec de Dóra Bakucz, traductora, doctora en ciències culturals i professora de literatura i de traducció a la Universitat Catòlica Pázmány Péter de Budapest. Bakucz tradueix del català i del castellà a l'hongarès, i viceversa. Organitza i dirigeix anualment un seminari de traducció (hongarès-català) a la Casa del Traductor d'Hongria, a Balatonfüred. Entre les seves traduccions més importants de literatura catalana figuren textos de Mercè Rodoreda, Pere Calders, Quim Monzó, Albert Sánchez Piñol, a més d'obres de teatre de dramaturgs com Jordi Galceran o Sergi Belbel.

Pel que fa al programa de l'estada, s'han combinat sessions pràctiques de traducció individual amb altres sessions complementàries d'especialització, així com sessions d'intercanvi entre els poetes catalans i els traductors hongaresos.

Participació a la London Book Fair

Del 18 al 20 d'abril

📍 LONDRES, REGNE UNIT

Un any després del programa Spotlight, en què la cultura catalana va tenir un lloc destacat en el programa professional i cultural de la fira, l'Institut Ramon Llull ha tornat a organitzar un estand institucional a la Fira del llibre de Londres per incentivar l'intercanvi comercial i cultural amb el món literari i editorial angloparlant.

L'IRL ha organitzat, un any més, un programa professional de *matchmaking* que ha tingut lloc al mateix estand i en què han participat les editorials Club Editor, Edicions 62, Penguin Random House, Radical Books, i els agents IMC Literary Agency i MB Agència Literària, que s'han reunit amb més de 60 editorials britàniques i nord-americanes, amb l'objectiu de negociar contractes de traducció a l'anglès d'obres de la literatura catalana.

L'equip de l'Àrea de Literatura de l'IRL també ha dut a terme diverses reunions amb editorials internacionals, a les quals ha informat de les novetats de la literatura catalana i dels ajuts de què disposa l'IRL per a la traducció i promoció d'aquestes obres.

Amb la voluntat de continuar i enfortir la tasca endegada l'any 2022 amb la celebració de l'Spotlight sobre la literatura catalana a la LBF, l'IRL ha programat dues activitats culturals al Literary Translation Centre de la fira: *Literary Magazines and Translation: Current Reality and Future Prospects*, sobre la importància de les revistes literàries en la promoció internacional de la literatura en traducció; i *Literary Translations: from 3% to 6% -- And now what?*, sobre el creixement dels títols i autors internacionals en els catàlegs de les editorials anglosaxones.

Participació a la Fira del Llibre de Londres

Residència Château de Lavigny. Fotografia: Cristina Masanés Casaponsa

Residència Art Omi Writers

📍 NOVA YORK, EUA

L'any 2023, la residència d'escriptura creativa Art Omi ha acollit els escriptors Max Besora, Pol Guasch i Arià Paco.

La col·laboració entre l'Institut Ramon Llull i Art Omi va començar l'any 2010 i ha tingut en residència escriptors catalans com Gemma Gorga, Francesc Serés, Marc Pastor, Anna Ballbona, Albert Fornés, Sebastià Alzamora, Marina Espasa, Anna Aguilar-Amat, Mònica Batet, Marta Carnicero, Sebastià Portell o Martí Domínguez; en la darrera edició, hi van participar Monika Zgustova i Jordi Cabré. Des que es va crear el programa Writers a Art Omi (antigament coneguda com a Ledig House), més de cent autors de cinquanta països diferents han pogut gaudir d'una estada d'escriptura. La residència, que ofereix l'allotjament, l'espai de treball i la manutenció, està ubicada al poble d'Omi, a la riba del riu Hudson, a dues hores i mitja de Nova York. L'objectiu de la convocatòria ha estat sempre el mateix al llarg dels anys: divulgar l'obra dels escriptors convidats i fomentar l'intercanvi internacional, cultural i creatiu entre els participants.

Residència Château de Lavigny

Del 27 de juny al 24 de juliol

📍 SUÏSSA

Cristina Masanés ha estat l'autora seleccionada per la Residència Internacional d'Escriptors Château de Lavigny per fer una estada de gairebé un mes a les seves instal·lacions. A Lavigny, Masanés ha treballat en el seu proper llibre, una història sobre el procés de pèrdua del llenguatge com a conseqüència d'un ictus.

La Residència Internacional d'Escriptors Château de Lavigny va ser fundada al 1996 per Jane Ledig-Rowohlrt en memòria del seu marit, l'editor alemany, Heinrich Maria Ledig-Rowohlrt (Rowohlrt Verlag) amb l'objectiu que fomentés "un esperit de comunitat internacional i de creativitat".

Des de la creació de la fundació l'any 1996, el Château de Lavigny ha acollit uns 600 escriptors.

European Poetry Festival

Del 19 d'abril a l'11 de maig

📍 LONDRES, REGNE UNIT

L'European Poetry Festival és un projecte de poesia col·laborativa fundat i dirigit des del 2018 per Steven J. Fowler, poeta, gestor cultural i professor d'escriptura creativa britànic. Per tal de promoure les actuacions de poetes de línia experimental i literària de diversos països europeus, el festival ha col·laborat durant els darrers anys amb diversos instituts culturals europeus i ha rebut el suport de diverses institucions culturals britàniques, com ara l'Arts Council England, el National Centre for Writing, la National Poetry Library, la Manchester Poetry Library i la London Book Fair, entre d'altres. L'European Poetry Festival és una modalitat ja consolidada d'activitat literària en viu, i ha estat contractat per festivals de poesia d'arreu del continent, que valoren l'estil innovador dels seus actes de creació poètica en col·laboració. A Londres, les diferents jornades de l'EPF, cadascuna dedicada als poetes d'un país o llengua concret, tenen lloc en diferents equipaments de la ciutat on normalment s'hi programen recitals poètics.

En l'edició de 2023 el festival ha reunit 150 poetes de diversos països europeus i de les illes britàniques durant tres setmanes, i ha comptat amb 11 actes principals que s'han celebrat en centres culturals i sales diferents, principalment de Londres, però també a altres localitats (com Kingston, Norwich i Liverpool). Dins del programa del festival, l'acte de poesia catalana ha tingut lloc a l'espai Rich Mix, al barri de Shoreditch, el dissabte 29 d'abril de 2023. Hi han participat els poetes Eduard Escoffet, Míriam Cano, Jaume Pons Alorda i Xavier Mas Craviotto. Després de llegir la seva obra, també han presentat els poemes que han escrit en col·laboració amb tres poetes britànics. En la segona part de l'acte, unes altres quatre parelles de poetes britànics i europeus també han presentat els seus poemes col·laboratius. Aquest treball de creació poètica per parelles és un dels trets definitoris de la identitat singular del festival.

Taller de traducció *Viceversa* català/francès

Del 15 al 20 de maig

📍 ARLES, FRANÇA

L'Institut Ramon Llull i l'Associació per al Foment de la Traducció Literària ATLAS han organitzat un Taller de traducció *Viceversa* català/francès que ha tingut lloc al Col·legi Internacional de Traductors Literaris (CITL) d'Arles (França), del 15 al 20 de maig. La coordinació del taller ha anat a càrrec de dos traductors amb una llarga trajectòria: Lluís Maria Todó i Serge Mestre. Els traductors del català al francès que hi ha participat han estat: Boris Monneau, Satya Daniel, Juliette Lemerle, Dionys Décrevel i Agnès Elmaleh. Els traductors del català al francès han estat Lluís Hansen Fors, Elisabet Ràfols-Sagués i Irene Vilchez

El taller ha tingut lloc a la biblioteca del CITL, situada a l'espai Van Gogh, al cor de la ciutat d'Arles. La formació s'ha adreçat a traductors literaris professionals del català al francès i viceversa amb, almenys, una traducció publicada.

Especial de literatura catalana a *Granta*, la revista literària més prestigiosa de l'àmbit anglosaxó

Juny

📍 LONDRES, REGNE UNIT

La revista *Granta Magazine*, una publicació de referència en literatura contemporània amb un reconegut caràcter prescriptor, ha dedicat un especial a la ficció i la poesia en català inèdites en anglès. Aquesta oportunitat única i excepcional per a la visibilització de la literatura catalana arriba després d'iniciatives com l'Spotlight, el focus català organitzat per l'IRL a la Fira del Llibre de Londres el 2022. Aquest esdeveniment va propiciar un diàleg còmplice entre les literatures anglesa i catalana, contribuint a crear noves aliances i a projectar l'autoria catalana a nous mercats.

La revista literària Granta és un referent de l'avantguarda literària contemporània (el seu lema és "Home of the new writing") i els seus números "Best of Young", publicats cada deu anys, són celebrats com a esdeveniments culturals. A més d'exercir una gran influència en les noves generacions literàries, sol centrar-se en literatures en especials moments d'efervescència per presentar-les al públic anglosaxó.

Els fragments dels llibres d'autors catalans que ha publicat Granta en aquest especial són:

- *El temps de les cireres*, de Montserrat Roig (Daunt Books, traducció de Julia Sanches).
- *Els discs*, de Irene Solà (Graywolf, traducció de Mara Faye Lethem).
- *El guant de plàstic rosa*, de Dolores Miquel (Tenement Press, traducció de Peter Bush).
- *Profecia*, de Raül Garrigasait (traducció de Mara Faye Lethem).
- *La possibilitat de dir-ne casa*, de Marta Orriols (traducció de Julia Sanches).

A més a més, l'especial ha inclòs una conversa celebrada per a l'ocasió entre les traductores Julia Sanches i Mara Faye Lethem, i en recupera una altra entre Eva Baltasar i Irene Solà.

***Boulder*, d'Eva Baltasar, finalista al premi Booker Internacional**

23 de maig

📍 LONDRES, REGNE UNIT

Eva Baltasar ha estat la primera escriptora de la literatura catalana a optar al reconegut Booker Prize 2023, que, des del 2005, premia obres d'autors internacionals amb àmplia difusió al Regne Unit. La traducció anglesa de "*Boulder*" ha estat realitzada per Julia Sanches i publicada per l'editorial And Other Stories, amb seu a Sheffield, al nord del país.

Els membres del jurat d'aquest any han estat: Leïla Slimani, novel·lista i periodista franco-marroquina; Uilleam Blacker, traductor britànic de l'ucraïnès; Parul Sehgal, redactora i crítica del *New Yorker*; Frederick Studemann, editor literari del *Financial Times*, i Tan Twan Eng, novel·lista malai que va ser finalista del premi Booker el 2012.

Boulder es va publicar en català fa tres anys, i des de llavors s'han venut més de 20.000 exemplars. Forma part d'una trilogia, juntament amb *Permagel* i *Mamut*, i, a més de l'anglès, ha estat traduïda al castellà, el francès, l'italià, l'alemany, el danès, el grec, el neerlandès, l'eslovè i el gallec.

Eva Baltasar va ser una de les autores convidades a l'*Spotlight*, el programa de cultura catalana organitzat per l'IRL a la London Book Fair el 2022. Aquesta iniciativa té com a objectiu principal potenciar les traduccions a l'anglès dels autors de literatura catalana i promoure l'obra dels autors ja traduïts a aquest idioma. Programes com l'*Spotlight* contribueixen al reconeixement dels premis literaris internacionals.

Expoesía de Sòria dedica un focus a Catalunya

Del 31 de juliol al 6 d'agost

📍 SORIA, ESPANYA

Soria ha acollit el festival Expoesía, l'única fira del llibre d'Espanya dedicada exclusivament a la poesia. En la seva setzena edició, i de la mà de l'Institut Ramon Llull, ha organitzat un focus en la poesia catalana actual.

Enguany, i després que les dues edicions precedents es dediquessin a les poesies basca i gallega, Expoesía ha posat l'accent en la poesia catalana i ha dibuixat un programa extens i variat, sota el títol *Otras Odiseas* deu poetes de Catalunya han participat en diverses lectures i activitats literàries que s'han fet al parc Alameda de Cervantes. Són Raquel Casas, Lúdia Gàzquez, Valentí Gómez, Àngels Gregori, Josep Pedrals (amb la col·laboració de Xavi Lloses), Raquel Pena, Martí Sales, Raquel Santanera i Eduard Escoffet. La presència d'editorials de poesia catalanes ha brindat l'oportunitat, també, per a presentacions i signatura de llibres com en el cas del recital conjunt de Sònia Moll i Adrià Targa.

La conferència *Panoràmica de la lengua catalana*, a càrrec del filòleg i autor Rudolf Ortega, ha marcat l'inici d'aquest focus, el dilluns 31 de juliol. Per la seva part, la historiadora Anna Llopis ha obert la programació del dimecres 2 de juliol amb la conferència *Joan Brossa a partir del silenci*, i aquest mateix dia, Ana Martín Puigpelat ha parlat sobre la poesia de Maria Mercè Marçal a la xerrada *La hermana, la extranjera*.

La creació catalana a través de música, la dansa, el cinema i el videoart ha acompanyat aquest programa literari. D'aquesta manera, a Soria hi ha actuat la Cobla Sant Jordi-Ciutat de Barcelona, la Coral "Cantiga", la cantautora Anna Andreu i la companyia Crea Dance Company de Maria Rovira. També s'han pogut veure les exposicions *En els seus tretze, són tretze*, cedida per la Fundació Joan Brossa, i *Emergència Latent*, de Jordi Santanach, dins una jornada d'homenatge a Joan Brossa.

Pel que fa a la programació per a públic familiar, destaquen dos tallers sobre el poemari il·lustrat *Tengo un tanque de juguete* amb Pere Martí i Nuria Tomás. L'autora Gemma Pascual ha participat en l'espai anomenat *Instalación Poética Fábrica de Poemas* on es faran dues sessions de *Poemas al instante*, juntament amb Claudia García, Francisco Pedreño i Peru Galbete.

Lull Fellowship - Making Catalan Literature Travel for International Publishers and Agents

De l'11 al 15 de setembre

📍 BARCELONA, CATALUNYA

En el marc de la Setmana del Llibre en Català, i amb l'objectiu de promoure internacionalment el coneixement de la literatura i les novetats editorials en català, l'Institut Ramon Llull ha organitzat la Lull Fellowship, un programa adreçat a professionals estrangers del sector editorial als que s'ofereix una agenda personalitzada de reunions amb editors i agents catalans, seleccionats d'acord amb els seus interessos. El programa també compta amb sessions d'introducció a la literatura catalana, una panoràmica del món editorial literari català, reunions informals amb escriptors, il·lustradors i traductors, i visites a llibreries emblemàtiques, escoles d'il·lustració i altres llocs culturals destacats.

La fellowship s'adreça a dos grups d'editors: els de ficció per a adults i els de LLJ (literatura infantil i juvenil).

Els professionals internacionals de ficció per adults que hi ha participat enguany són

- Ranya Bakr, Al Arabi Publishing, Egipte
- Maria Horvei, Aschehoug, Noruega
- Harriet Hirshman, Dead Ink Books, Regne Unit
- Benjamin Burquette, Grasset, França
- Laurenz Bolliger, Hoffman und Campe, Alemanya
- Severino Antonelli, Rizzoli, Itàlia
- Joanna Maciuk, Wab – Foksal, Polònia
- Xin Wang, Xiron Group, Xina
- Abbie Storch, Yale Books, Estats Units d'Amèrica

Pel que fa als participants internacionals de Literatura infantil i Juvenil (LLJ) que formaran part de la Lull Fellowship són:

- Sara Saorin, Camelozampa, Itàlia
- Rhéa Dufresne, Éditions 400 coups, Canadà
- Olga Popovych, Kalamar, Ucraïna
- Līva Kukle, Latvijas Mediji, Letònia
- Elizabeth Goldrick, Little Island, Irlanda
- Lena Frenzel, Mixtvision, Alemanya
- Sophie Behr, Nathan, França
- Gokçe Aytug, Redhouse Kidz, Turquia
- Lori Benton, Scholastic, Estats Units d'Amèrica

Els editors han participat en sessions de reunions ràpides amb una cinquantena d'agències i editorials catalanes. Tres jornades de treball que han sumat prop de 400 reunions.

El programa ha inclòs diverses xerrades sobre el sector editorial i sobre literatura a càrrec d'Alba Puig, Joan Carles Girbés, Clara Jubete, Marina Porras i Joan Burdeus.

També s'han fet visites a les llibreries Casa Anita i Finestres, i a l'Escola d'Art i Disseny La Massana, on els autors Pep Montserrat i Christian Inaraja han ofert una panoràmica de la il·lustració catalana.

La Lull Fellowship és un dels programes nuclears de l'Àrea de Literatura, que té com a objectiu la promoció de la literatura catalana a l'exterior. El projecte es va iniciar poc després de la creació de l'Institut per fomentar i promoure la traducció d'obres catalanes a altres mercats i idiomes. Des de llavors, més de 200 professionals de 35 països han participat a la Fellowship.

Festival VEU. Poesia i cançó en llengua catalana a Madrid

Del 14 de setembre amb 14 de desembre

📍 MADRID, ESPANYA

El Centre Cultural-Llibreria Blanquerna, seu cultural de la Delegació del Govern a Madrid, ha acollit la segona edició del *Festival VEU. Poesia i cançó en llengua catalana*, que la Delegació ha coorganitzat amb l'Institut Ramon Llull.

L'objectiu del Festival VEU. Poesia i cançó en llengua catalana consisteix en donar veu a la llengua catalana a través de la poesia cantada i dita en sis recitals que han tingut lloc al CCLBlanquerna i als jardins de la Delegació.

El festival VEU va néixer el 2022 amb l'objectiu de traçar un recorregut per la poesia i la cançó catalanes a través del concepte de la veu. La veu com a mitjà d'expressió de la cançó i de la poesia, com a instrument de rapsodes i cantants, com a representació de l'esperit d'una comunitat cultural, d'un temps.

En aquesta segona edició, el Festival VEU ha programat converses i recitals amb els següents creadors: Mario Obrero, Maria Isern, Roser Bastida i Juanpe Sánchez López, Eva Baltasar, Maria Rodés, Pepe Olona, Lúa Coderch, Eudald Espluga, Gabriel Ventura, Dj Oma Totem, Anna Ferrer, Mateu Xurí i Maribel Servera.

La literatura catalana, convidada d'honor al festival Livres dans la Boucle

Del 15 al 17 de setembre

📍 BESANÇON, FRANÇA

Del 15 al 17 de setembre, més de 200 autors de novel·les, llibres infantils i còmics han participat al festival Livres dans la Boucle, que té lloc a Besançon (França) des del 2016. L'any passat es va iniciar un focus en literatura estrangera, i els primers convidats van ser els països nòrdics. En aquesta 8ª edició, la convidada és la literatura catalana. Amb la col·laboració de l'Institut Ramon Llull, quatre autors catalans han format part del programa del festival, on han dut a terme diverses trobades amb el públic i lectures de fragments de la seva obra, acompanyats pels seus traductors al francès. Han estat Marta Orriols, Miquel de Palol, Xavier Salomó i Nadia Hafid.

Livres dans la Boucle ofereix una programació eclèctica, que combina literatura, música, cinema, teatre, arts gràfiques i, fins i tot, gastronomia. Durant el cap de setmana, s'organitzen més de 50 trobades, conferències, lectures, lectures-concerts, actuacions i tallers.

Marta Orriols i Miquel de Palol han signat les seves obres en una gran carpa a la Place de la Révolution, anomenada "la gran llibreria". Tots ells tenen obra traduïda al francès. A l'apartat juvenil, el convidat català ha estat l'il·lustrador Xavier Salomó. El còmic també té el seu espai al festival, concretament a l'Scènacle. L'artista presentada en el marc del focus català ha estat Nadia Hafid.

Dissabte 16 de setembre, a les 16h, ha tingut lloc una taula rodona sobre *Les Lettres catalanes à l'honneur*.

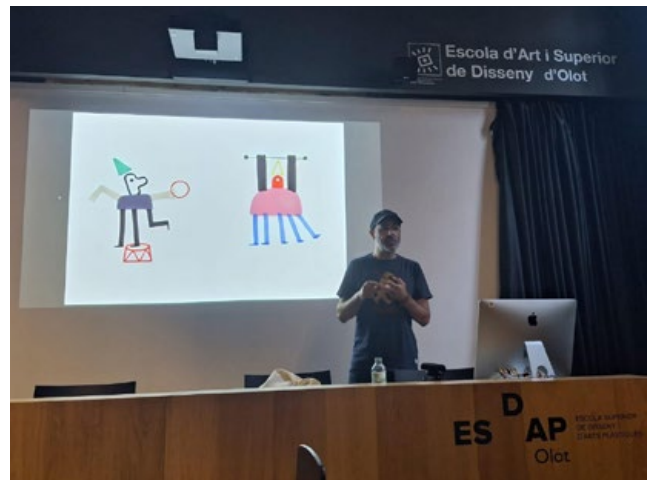
Activitats destacades:

16 de setembre

Marta Orriols ha participat a la xerrada "L'amour en clair-obscur" juntament amb els autors Robin Josserand (Prélude à son absence, Mercure de France) i Alexandra de Taddeo (L'amour, Michel Lafon). El crític literari francès Guénaël Boutouillet ha moderat la tertúlia, on els tres autors han parlat sobre els dolors i les alegries de l'amor

17 de setembre

Miquel de Palol ha participat a la xerrada "Intelligence artificielle, Chat GPT : quel avenir pour la littérature?" acompanyat per Clara Arnaud (Et vous passerez comme des vents fous, Actes Sud) i Bruno Markov (Le dernier étage du monde, Anne Carrière). Moderat per Guénaël Boutouillet, la tertúlia ha abordat el treball dels escriptors a l'era de la intel·ligència artificial. Els tres autors han parlat del seu treball, compartint les seves intuïcions i els seus punts de vista sobre les premisses de la relació entre la IA i la literatura.

Taller de Christian Inaraja a l'Escola d'Arts d'Olot

Residència creativa a Faberlull adreçada a il·lustradors

Del 25 de setembre al 6 d'octubre

📍 OLOT, CATALUNYA

Faberlull Olot ha acollit una residència de quatre artistes que treballen en projectes d'editorials internacionals amb l'objectiu de fomentar els vincles entre la il·lustració catalana i l'edició internacional. En aquest procés, diverses editorials internacionals van presentar, a petició del Lull, projectes que requerien un treball d'il·lustració i, a partir d'una convocatòria oberta, les mateixes editorials van seleccionar els il·lustradors que consideraven més adients pel seu encàrrec.

D'aquesta manera, Silvia Romeral ha treballat en un projecte de Charlesbridge (Estats Units), Blanca Caminal en un de Chouette (Quebec), Quim Torres en un d'Hélium (França) i Christian Inaraja en un de Bulutsu (Turquia).

La residència ha permès la interacció en línia entre l'editorial i l'il·lustrador per garantir el seguiment i col·laboració productiva entre ambdues parts. A més a més, durant l'estada s'han fet sessions col·lectives de presentació de projectes.

Pel què fa a altres activitats vinculades amb aquesta residència, Christian Inaraja ha impartit una classe sobre il·lustració a l'Escola d'Art d'Olot, i Silvia Romeral, Blanca Caminal i Quim Torres han organitzat un taller per a joves lectors a la biblioteca pública d'Olot.

Focus català de cinema, poesia i literatura al Festival Arte Mare de Còrsega

Del 29 de setembre al 7 d'octubre

📍 BASTIA, CÒRSEGA, FRANÇA

El festival Arte Mare de Bastia ha arribat enguany a la seva 41ª edició amb una programació que ha incidit en el cinema, la poesia i la literatura catalanes. En l'àmbit del cinema, ha destacat un recorregut per algunes de les pel·lícules catalanes pioneres de finals del segle XIX presentat per l'especialista Florenci Salesas, que ha ofert una classe magistral sobre "Música i cinema mut". També s'ha projectat la pel·lícula *En bona companyia* (2023) de Sílvia Munt, *Suro* (2022) de Mikel Gurrea, i el curtmetratge *Elsa* (2021) d'Albert Carbó.

Pel que fa a la literatura, Valentí Gómez Oliver i Cèlia Sánchez-Mústich han representat el col·lectiu de cinc poetes catalans (amb Jaume Pons Alorda, Maria Carme Arnau Orts i Lucia Pietrelli) que han estat traduïts al cors, per a l'ocasió, per part de cinc poetes de Còrsega, i els poemes dels quals s'han publicat en una antologia trilingüe d'edicions Fabulla. En reciprocitat, l'editorial barcelonina LaBreu ha publicat un volum amb obres dels poetes corsos Stefanu Cesari, Ghjacumu Fusina, Patrizia Gattacceca, Pasquale Ottavi i Francescu Micheli Durazzo, traduïdes al català.

El reconeixement a la cultura catalana s'ha fet palès, també, amb l'entrega del Premi Ulisses a la trajectòria al poeta i novel·lista barceloní Miquel de Palol. Palol té diverses obres traduïdes al francès (*Le Jardin des Sept Crépuscules* i *Le Testament d'Alceste*, totes dues publicades a Zulma; i *Deux coeurs pour une bête*, a Jacques André éditeur), i properament sortiran al mercat els tres primers volums d'*El Troiacord*.

Més enllà de les dates del festival, el programa d'intercanvi cultural entre Còrsega i Catalunya s'ha estès amb un seguit d'activitats que s'han dut a terme entre Barcelona i València, del 23 al 25 d'octubre. D'aquesta manera, l'Ateneu de Barcelona ha acollit el dia 23 d'octubre la presentació de l'antologia *Cinc poetes corsos* publicada per La Breu.

L'Espai Cultural de la Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació de la Universitat de València ha acollit una entrevista a François-Michel Durazzo i Pasquale Ottavi, moderada per Begonya Pozo, sobre "La literatura d'una llengua minoritària en el conjunt del francès: el cas del cors, visió i perspectives". Seguidament, ha tingut lloc la lectura bilingüe de la poesia de Pasquale Ottavi, traduïda per Maria Carme Arnau Orts i presentada per Teresa Pascual, delegada del Pen Club Català a València, amb el suport de la Generalitat de Catalunya, el Departament de Cultura i la Institució de les Lletres Catalanes.

Festival EÑE inclou, focus en la literatura catalana

27 i 28 d'octubre

📍 MADRID, ESPANYA

Del 14 d'octubre al 5 de novembre s'ha celebrat a Madrid la 15ª edició d'aquest reconegut esdeveniment literari. Enguany, el Festival Eñe ha presentat una extensa programació amb més de 90 actes i la participació de 140 autors. Per segon any consecutiu, ha inclòs un focus en la literatura catalana, comissariat per l'escriptora Imma Monsó i dut a terme al Círculo de Bellas Artes els dies 27 i 28 d'octubre.

Entre les autores que van participar a les xerrades de la "Ventana catalana" es troben Lolita Bosch, Lluïcia Ramis i Anna Pazos. Aquestes xerrades van abordar diverses temàtiques relacionades amb la literatura i el procés creatiu. També es va dur a terme una sessió sobre "Viatges i flors" de Mercè Rodoreda, que va incloure la lectura de fragments de l'obra per part d'Imma Monsó, Andrea Toribio i Jordi Cornudella, i l'actuació de la violoncellista Aurora Martínez-Piqué i de la soprano María José Pire.

A més, el 27 d'octubre, la directora de cinema Isabel Coixet i la periodista i editora barcelonina Laura Ferrero van mantenir una conversa al Teatro Fernando Rojas del Círculo de Bellas Artes sobre "El lenguaje de quienes andan fuera de sitio". El 21 d'octubre, la compositora i cantant Maria Rodés va participar en una sessió de "Las palmeras salvajes", un cicle anual de literatures del món organitzat pel CentroCentro de Madrid, que en aquesta ocasió també va formar part del Festival.

Cerimònia de lliurament dels Premis Ramon Llull 2023

Nina Avrova i Àxel Sanjosé, guanyadors dels Premis Ramon Llull de traducció literària

14 de novembre

📍 ANDORRA

La Fundació Ramon Llull ha lliurat els Premis Internacionals Ramon Llull a Andorra, un reconeixement a persones o institucions de fora del domini lingüístic que han treballat per a la promoció internacional de la llengua i la cultura catalanes. L'acte ha estat presidit per la ministra de Cultura, Joventut i Esports d'Andorra, Mònica Bonell, i la consellera de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Natàlia Garriga.

El jurat ha considerat mereixedora del Premi Ramon Llull de traducció literària (trajectòria) a Nina Avrova per la seva indiscutible tasca de difusió de la literatura catalana a Rússia. Avrova ha treballat a Catalunya com a traductora del català al rus, i viceversa, durant més de 40 anys, activitat que ha combinat amb la docència i la formació de traductors. Ha traduït obres com "La pell freda" i "Pandora al Congo", d'Albert Sánchez Piñol el 2006 i 2007, "Vuitanta-sis contes", de Quim Monzó el 2009, a més de nombrosos contes de Mercè Rodoreda, Manuel de Pedrolo, Sergi Pàmies, o Bel Olid, així com obres de teatre i rondalles.

D'altra banda, el jurat ha decidit atorgar el Premi Ramon Llull de traducció literària a Àxel Sanjosé en reconeixement de la seva traducció a l'alemany de l'antologia de poemes de Joan Maragall, publicada sota el títol *Der Pinien Grün, des Meeres Blau* ("La verdor dels pins, la blavor del mar"). La traducció, publicada per la Fundació Lyrik Kabinett, ha rebut comentaris molt favorables en els informes dels avaluadors externs.

El jurat destaca que Sanjosé ha sabut traslladar la veu del poeta en una antologia molt diversa, que ell mateix ha confegit, i que s'ha publicat en una editorial de referència del panorama poètic alemany. L'edició dels poemes, bilingüe i molt acurada, incorpora també els criteris filològics que el traductor ha seguit per fonamentar les seves decisions.

Le Salon de la Bande Dessinée de Paris dedica una exposició al còmic català

De l'1 al 3 de desembre

📍 PARÍS, FRANÇA

El "Salon de la Bande Dessinée au cœur de Paris (SoBD)" és l'única fira del còmic que es fa a la capital francesa. Congrega anualment prop de 150 artistes, autors, periodistes i investigadors, així com uns 20.000 visitants. El país convidat d'enguany ha estat Espanya i els seus dibuixants han tingut un lloc preferencial a la Halle des Blancs Manteaux, el centre neuràlgic de la fira. També s'han dut a terme diverses activitats com presentacions, xerrades i taules rodones, en l'anomenada "Quinzaine de la bande dessinée espagnole à Paris", que està coorganitzada amb l'Asociación Cultural Tebeosfera (ACyT), dedicada a l'estudi del còmic espanyol des de fa 15 anys. A més, s'ha establert una col·laboració amb la xarxa iCON-MICs, que aglutina acadèmics i investigadors que treballen en el còmic i la novel·la gràfica en l'àmbit cultural ibèric.

Els creadors catalans han comptat amb una mostra específica que s'ha pogut visitar del 23 de novembre al 13 de desembre al Centre d'Estudis Catalans de la Universitat de la Sorbonne. Es tracta d'una exposició patrimonial que ofereix una visió general de més d'un segle de còmic als Països Catalans i que ha estat organitzada per ACyT, el SoBD i el Museu del Còmic i la Il·lustració de Sant Cugat, amb el suport de l'Institut Ramon Llull. El 27 de novembre, el mateix centre de la Sorbonne ha acollit una jornada monogràfica sobre el còmic a Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears, on se n'ha abordat la història i l'evolució. Al saló hi han participat els creadors Laura Pérez Verneti, Joaquim Aubert, Marika, Eduard Baile, Fèlix López i Antoni Guiral.

La Fira Internacional del Llibre de Guadalajara mostra el treball de diversos il·lustradors i autors de Catalunya i Balears

Del 25 de novembre al 03 de desembre

📍 GUADALAJARA, MÈXIC

La Feria Internacional del Libro de Guadalajara (FIL) és considerada l'esdeveniment literari de parla hispana més rellevant del món. En l'última edició va acollir més de 800.000 visitants i 2.417 editorials de 49 països. A part de la vessant comercial, la fira compta també amb un important programa cultural que durant 9 dies omple la ciutat mexicana amb música, art, cinema i teatre. Enguany han participat a la FIL els següents il·lustradors i autors de Catalunya i Balears: Gusti, Anna Llenas, Albert Asensio, Petra Pericàs, Jordi Sierra i Fabra i Care Santos. Tots ells han estat protagonistes de diverses activitats programades per la Fira, com conferències, tallers i presentacions.

El convidat d'honor d'aquesta edició ha estat la Unió Europea. En aquest marc, l'Institut Ramon Llull ha participat en la programació oficial de la Fira a través de La Xarxa europea de suport a la traducció - ENLIT (European Network for Literary Translation), que ha organitzat un seguit de sessions destinades a difondre els programes d'ajuts a la traducció de diferents països de la UE, com és el cas dels que s'impulsen des de l'IRL. D'aquesta manera, dilluns 27 i dimecres 29 de novembre, l'IRL, al costat de representants d'altres institucions com Flanders Literature, Polish Book Institute o Literature Ireland, ha participat en quatre sessions centrades en els programes i les polítiques públiques de suport a la traducció, i en la promoció d'obres literàries dels països europeus menys coneguts.

TRADUCCIONS DESTACADES 2023

Aquest llistat és una selecció.
Si voleu saber tots els
llibres publicats al 2023,
consulteu el TRAC:
<http://trac.llull.cat>

Literatura infantil i juvenil

ALTARRIBA, EDUARD

Was ist Migration?

Migrants

Weinheim / Beltz & Gelberg

Traductor: Ursula Bachhausen

ALTARRIBA, EDUARD

Migrants

Migrants

Lewes-East Sussex / Button

BooksTraductor: Andrea Reece

BONILLA, ROCIO

*Benjamin. Ein kleiner Fisch mit
großem Mut*

La colla dels 11

Hamburg / Jumbo Neue Medien und Verlag

BONILLA, ROCIO

Η ΑΥΛΗ ΤΗΣ ΧΑΡΑΣ

Gràcies. Història d'un veïnat

Atenes / Brainfood Media

CABASSA, MARIONA

녹색

Verd

Corea del Sud / El Camino

CABOT, SEBASTIÀ

رحب ال تبحأ ي تال اة افل اول

Lola, la nena que estimava la mar

Beirut / Arab Scientific Publishers

CELEJ, ZUZANNA

Googol

Googol

Copenhaguen / Jensen & Dalgaard

Traductor: Oscar K.

COLLECTIU ROSA SARDINA

Lola la capodoglià

Lota, la catxalota

Nàpols / Il gatto verde

Traductor: Francesco Ferrucci

CORMAND, BERNAT

A cabeça nas novens

El cap als núvols

São Paulo / Livros da Matriz

Traductor: Luis Reyes Gil

DE LA MAZA, SHEILA

Me llamo Goa

Em dic Goa

Barcelona / B de Blok

Traductor: Ricky Gil

ESCANDELL, VÍCTOR

Záhady Zapoj mozkové závity a vyřeš

25 záhad lidského těla

Enigmes del cos humà

Praga / Euromedia

Traductor: Jiří Pešek

ESPLUGA, MARIA

Skrivni jezik

El llenguatge secret

Ljubljana / Salve

Traductor: Marjeta Prelesnik

FONT, ANNA

La visita

La visita

Pontevedra / Kalandraka

Traductor: Francesco Ferrucci

GALÍ, MERCÈ

Vida

Mira

Lesce / Založba Zala

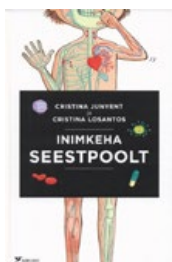
Traductor: Veronika Rot

GEIS, PATRICIA

The Sun and the Planets

El Sol i els planetes

USA / Bushel & Peck Books

GEIS, PATRICIA

Pippa en Otto in de Amazone

Pippa i Otto a l'Amazònia
Anvers / Standaard Uitgeverij

INARAJA, CHRISTIAN

Mi sombrero y yo

Tants caps, tants barrets
Barcelona / Combel

Traductor: Aurora Ballester

LLENAS, ANNA

Das Farbenmonster.

Doktor für Gefühle

El monstre de colors.
Doctor d'emocions
Berlín / Jacoby & Stuart

LLENAS, ANNA

A színszörny

El monstre de colors
Budapest / Labirintus

LOSANTOS, CRISTINA

Inimkeha Väljastpoolt

El cos humà per fora
Tallinn / Koolibri

LOSANTOS, CRISTINA

ÁC M NG HAY MAU CÚT ĐII!

Fora malsons!
Hanoi / Vizi Publishing

MARTÍN, RAQUEL

Mapamundi. Sve što možemo da saznamo iz karte sveta

Mapamundi. Totes les coses que es poden explicar sobre un mapa
Belgrad / Data Status

Traductor: Jelena Petanovic

MARTÍNEZ, BRUNO

Superzvedavci. Zachráňme planétu

Els supertafaners. Salvem el planeta!
Bratislava / Perfekt

Traductor: Dominika Šušolová

MAZZENGA, NAIDA

Mala fama

Mala fama
Barcelona / Combel

MONTT, ALBERTO

FAKE TA' VERU

Fake Over
Blata I-Bajda / Merlin Publishers

Traductor: David Aloisio

PULIDO, SÒNIA

Superpoderes animales

Superpoders animals
Barcelona / Zahorí Books

SÁEZ, MARINA

La ventana indiscreta

La finestra indiscreta
Barcelona / MTM Editores

Traductor: Alicia Izquierdo

SALOMÓ, XAVIER

В ноцта на ужасите

Un regal de por
Sofia / Prozoretz

SALOMÓ, XAVIER

La mystérieuse et surprenante maison de Papi

La misteriosa i sorprenent casa de l'avi
Montrouge / Bayard Éditions

SALOMÓ, XAVIER

Dularfulla og óvænta húsið hans afa

La misteriosa i sorprenent casa de l'avi
Reykjavík / Drapa

SARDÀ, JÚLIA

Królowa w Jaskini

La reina a la cova
Toruń / Tako

SOLÉ VENDRELL, CARMÉ

Un día de chuvia e flores

Un dia de pluja i flors
Pontevedra / Kalandraka
Traductor: Alberto Sotelo

SUNYER, JORDI

Charlotte La Carotte 1.
Les fantômes de la Crique Bleue
Carlota Pastanaga 1.
Els fantasmes de Cala blava
Québec / Chouette - Crackboom!
Traductor: Kathleen Keller

SUNYER, JORDI

Велике розслідування.
Хапайся за зачіпку
Cas obert. Segueix la pista!
Kiev / Knigolove

TOBELLA, MONTSE

¿Tú vuelas, Max?
Tu voles, Max?
Barcelona / Edebé
Traductor: Maria Llopis

TOLOSA, MARIONA

ی راذعلل ے یرسل ے ایلح ل
La vida secreta de les pupes
Abu Dhabi / Thaqafa

TURU, JOAN

**Sumendi bat daukat eta ez dut
arnastu nahi**
Tinc un volcà i no vull respirar
Vilanova i la Geltrú / Carambuco
EdicionesTraductor: Itziar Santín

Còmic

BROCAL, PEP

Livre des bêtes
Llibre de les bèsties
Barcelona / Éditions Bang

VANNIER, CAMILLE

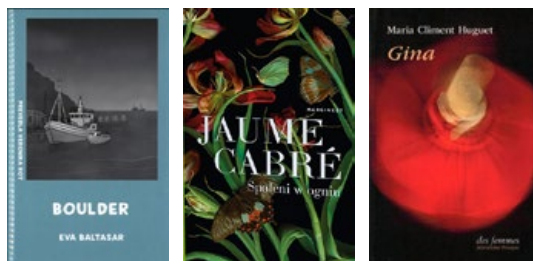
比基尼行
Operació biquini
Beijing / Beijing Yuchen Culture Co., Ltd.

VERA, LUISA

Vilse på museet
Perdut al museu
Estocolm / Opal

VIDAL, CINTA

倒挂
Capgirat
Beijing / Dolphin Books

Narrativa

BALTASAR, EVA

Boulder

Boulder

Ljubljana / Sodobnost International

Traductor: **Veronika Rot**

BALTASAR, EVA

Boulder

Boulder

Allariz / Follas Voadoras

Traductor: **Isaac Xubín**

BALTASAR, EVA

Πέρμαφροστ

Permagel

Atenes / Patakis

Traductor: **Evrivadis Sofós**

BARBAL, MARIA

أصاح ربح

Pedra de tartera

El Cairo / Osiris

Traductor: **Anwar Abdelfadeil**

CABRÉ, JAUME

Consumés par le feu

Consumits pel foc

París / Actes Sud

Traductor: **Edmond Raillard**

CABRÉ, JAUME

Spaleni w ogniu

Consumits pel foc

Varsòvia / Wydawnictwo Marginesy

Traductor: **Anna Sawicka**

CABRÉ, JAUME

Vocile lui Pamano

Les veus del Pamano

Bucarest / Editura Pandora M

Traductor: **Jana Balacciu Matei**

CABRÉ, JAUME

Когда наступит тъма

Quan arriba la penombra

Moscou / Azbooka

Traductor: **Alexandra Grebennikova**

CABRÉ, JAUME

Ateşin Tükettikleri

Consumits pel foc

Istanbul / Alef Yayinevi

Traductor: **Suna Kiliç**

CARNICERO, MARTA

Matrioskas

Matrioixques

Barcelona / Acantilado

CATALÀ, VÍCTOR

Ein Film (3000 Meter)

Un film - 3000 metres

Köln / Cupido

Traductor: **Petra Zickmann**

CLIMENT, MARIA

Gina

Gina

París / Éditions des Femmes

Traductor: **Fernández Montava**

DE PALOL, MIQUEL

The Garden of Seven Twilights

El jardí dels Set Crepuscles

Dallas / Dalkey Archive Press

Traductor: **Adrian Nathan West**

EL HACHMI, NAJAT

Lunedì ci ameranno

Dilluns ens estimaran

Milà / Società Editrice Milanese

Traductor: **Francesco Ferrucci**

EL HACHMI, NAJAT

во понеделник ќе не сакаат

Dilluns ens estimaran

Ckonje / Antolog

Traductor: **Lara Prokopieva**

EL HACHMI, NAJAT

Maandag zal er van ons gehouden worden

Dilluns ens estimaran

Amsterdam / Meulenhoff

Traductor: **Adri Boon**

GARRIGASAIT, RAÛL

Os extraños

Els estranys

Allariz / Follas Voadoras

Traductor: **Isaac Xubín**

GOST, LAURA

Η μεγάλη ξάδελον

La cosina gran

Kallithea / World Books

Traductor: **Eleni Byrou**

GURT, CARLOTA

Alone

Sola

Londres / Europa Editions UK

Traductor: **Adrian Nathan West**

GURT, CARLOTA

Biografía del fuego

Biografia del foc

Barcelona / Libros del Asteroide

Traductor: **Carlota Gurt**

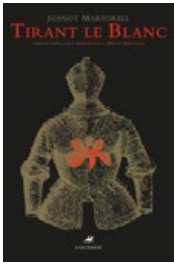
LLULL, RAMON

Romanzo di Evast e Blaquerna

Romanç d'Evast e Blaquerna

Roma / Edizioni Antonianum

Traductor: **Simone Sari**

MARTORELL, JOANOT

Tirant le Blanc

Tirant lo Blanc

Toulouse / Anacharsis

Traductor: Jean-Marie Barberà

ORRIOLS, MARTA

Naučiti razgovarati s biljkama

Aprende a parlar amb les plantes

Zagreb / Hena Com

Traductor: Nikola Vuletić

ORRIOLS, MARTA

Sød indgang til kaos

Dolça introducció al caos

Gentofte / Aurora Boreal

Traductor: Pia Sloth Poulsen

PIQUER, EVA

Aterrizaje

Aterratge

Madrid / Tránsito

Traductor: Celia García Abellán

PORCEL, BALTASAR

Difuntos bajo los almendros en flor

Difunts sota els ametllers en flor

Alcalá de Guadaíra / Jot Down Books

Traductor: Teresa Galarza

PORCEL, BALTASAR

Het hart van de ever

El cor del senglar

Groningen / Nobelman

Traductor: Frans Oosterholt

RIERA, CARMÉ

Halva Själén

La meitat de l'ànima

Göteborg / Palabra Förlag

Traductor: Ellinor Broman

ROIG, MONTSERRAT

Ramona, adió

Ramona, adéu

Bilbao / Consonni

Traductor: Gemma Deza

ROIG, MONTSERRAT

La guglia d'oro

L'agulla daurada

Cagliari / Arkadia

Traductor: Piero Dal Bon

RUIZ PALÀ, GEMMA

Wenling's

Ca la Wenling

Canterbury / Héloïse Press

Traductor: Peter Bush

RUIZ PALÀ, GEMMA

Da Wenling

Ca la Wenling

Roma / Volland

Traductor: Tiziana Camerani

SALES, JOAN

Lavdi Edyshimtë

Incerta glòria

Tirana / Ombra GVG

Traductor: Renata Tanellari

SALES, JOAN

ΑΒΕΒΑΙΗ ΔΟΞΑ

Incerta glòria

Atenes / Agra Publications

Traductor: Evriviadis Sofós

SÁNCHEZ PIÑOL, ALBERT

Uhyret på Sankt Helena

El monstre de Santa Helena

Gentofte / Aurora Boreal

Traductor: Pia Sloth Poulsen

SOLÀ IRENE

пeя Aз, a ппанината танцува

Canto jo i la muntanya balla

Sofia / Colibri

Traductor: Ventsislav Ikoff

SOLÀ, IRENE

Deiche ollos e miraches as tebras

Et vaig donar ulls i vas mirar

les tenebres

Pontevedra / Factoría K

Traductor: María Alonso Seisdedos

SOLÀ, IRENE

Gátak

Els discs

Budapest / Magveto

Traductor: Krisztina Nemes

SOLÀ, IRENE

Zpívám ja a hora tančí

Canto jo i la muntanya balla

Pilsen / Vit Groesl

Traductor: Michal Brabec

VALLÈS, TINA

Paměť stromu

La memòria de l'arbre

Praga / Bourdon

Traductor: Jiří Pešek

No-ficció

ALÍAS, MANEL

Historias alucinantes de Rusia

Rússia, l'escenari més gran del món

Barcelona / Arpa Editores

Traductor: **Albert Beteta Mas**

EL HACHMI, NAJAT

Wir wollen die ganze Freiheit! Über Feminismus und Identität. Ein notwendiges Manifest

Sempre han parlat per nosaltres:
feminisme i identitat.

Un manifest valent i necessari

Berlín / Orlanda Verlag

Traductor: **Michael Ebmeyer**

FEIXAS, TXELL

Donne coraggiose

Dones valentes

Roma / Round Robin Editrice

Traductor: **Massimo Longo**

GARCÉS, MARINA

Occuper L'espoir

Ciutat Princesa

Lyon / Éditions deux-cent-cinq

Traductor: **Toni Ramoneda**

JUANHUIX, JUDITH

Una mujer

Una dona

Madrid / Dos Bigotes

Traductor: **Judith Juanhuix**

MÈLICH, JOAN CARLES

La condición vulnerable

La condició vulnerable

Barcelona / Fragmenta

Traductor: **Marta Rebón Rodríguez**

PAZOS, ANNA

Matar el nervio

Matar el nervi

Barcelona / Literatura Random House

Traductor: **Anna Pazos**

PLA, JOSEP

La inflación alemana. Crónicas 1923-1924

La inflació alemanya.

Cròniques 1923-1924

Barcelona / Destino

Traductor: **Victoria Pradilla**

PUJOL CRUELLES, ADRIÀ

Y si

I si

Barcelona / H&O Editores

Traductor: **Rubén Martín Giráldez**

TODÓ, LLUÍS MARIA

Un diálogo imaginario

Un diàleg imaginari

Sevilla / Athenaica Ediciones Universitarias

Traductor: **Lluís Maria Todó**

VASALLO, BRIGITTE

Tríptico do silencio: Á intempèrie

Tríptic del silenci: La condició txarnega

Madrid / La oveja roja

Traductor: **Brigitte Vasallo**

VIÑAS, CARLES

L'arte del calcio sovietico

Futbol al país dels soviets

Milà / Il Saggiatore

Traductor: **Simone Cattaneo**

Teatre

MARTA BUCHACA

Dramedias

Antologia

Madrid / Punto de vista

Traductor: **Marta Buchaca**

MIRÓ, JOSEP MARIA

سديم خراً أدبم

Antologia

Barcelona / Èter Edicions

Traductor: **Mohamad Bitari**

MIRÓ, PAU

Um Tiro na Cabeça - Eva contra Eva - Uma História Real

Un Tret al Cap - Eva contra Eva -

Una Història Real

Lisboa / Artistas Unidos-Snob

Traductor: **Joana Frazao**

TORNERO, HELENA

Teatro

Apatxes - El futur - Nosaltres -

Fascinació - No parlis amb estranys -

Demà

Imola / Cue Press

Traductor: **Annabella Canneddu**

Poesia

ABELLÓ, MONTSERRAT

Más allá del hablar conciso

Més enllà del parlar concís

Madrid / Sabina Editorial

Traductor: Mireia Bofill Abelló

AUSIÀS MARCH

Gedichte aus dem goldenen

Jahrhundert Valencias

Antologia poètica

Bamberg / Bamberg University Press

Traductor: Hans-Ingo Radatz

DUARTE, CARLES

Khépri

Khepri

Alfortville / Tangentielles

Traductor: Mathilde Bensoussan

ESPRIU, SALVADOR

To the Cypress again and again:

Tribute to Salvador Espriu

Antologia

Nacogdoches, TX / Stephen F. Austin

University Press

Traductor: Cyrus Cassells

FORMOSA, FELIU

מיוולמ וא דבל היהנ אל

No serem sols ni acompanyats

Israel / Keshev Publishing House

Traductor: Itai Ron Hadar

LARIOS, JORDI

On Yellow Evenings

Antologia: Home sol, El cop de la destal, Rendezvous, En vespres grocs

Londres / Fum d'Estampa

Traductor: Ronald Puppo

MESQUIDA, BIEL

El hermoso país donde los hombres

desean a los hombres

El bell país on els homes desitgen

els homes

Málaga / Letraversal

Traductor: Sergio Fernández Martínez

PONS ALORDA, JAUME C.

Era

Era

Roma / Edizioni Ensemble

Traductor: Francesco Esposito

SALES CODERCH, JOSEP

50 canciones de amor y droga

50 cançons d'amor i droga

Córdoba / Editorial Cántico

Traductor: Sergio Fernández Martínez

SALVAT-PAPASSEIT, JOAN

Trandafirul pe buze

El poema de La rosa als llavis

Bucarest / Meronia

Traductor: Elena Ciutescu

SALVAT-PAPASSEIT, JOAN

Me he cruzado con un hombre

que pasaba

Antologia

Madrid / Ediciones Cátedra

Traductor: Virallonga, Jordi

VADELL I VALLBONA, PAU

Povijena leđa

Esquenes vinclades

Belgrad / Treci Trg

Traductor: Jelena Petanovic

VICENS PICORNELL, ANTÒNIA

Papa que fait-on de maman morte

Pare què fem amb la mare morta

Paris / Lanskine Éditions

Traductor: François-Michel Durazzo

VV.AA.

Antulugia Catalana

Antologia Catalana

Propià / Éditions Fabulla

Traductors: François-Michel Durazzo -

Pasquale Ottavi - Patrizia Gattaceca -

Ghjacumu Fusina - Stefanu Cesari

VV.AA.

Enfin Libres! 25 Poètes Catalans

Per fi Lliures!

Saint-Martin-d'Hères /

Maison de la Poésie Rhône-Alpes

Traductors: François-Michel Durazzo -

Boris Monneau - Pol Boixaderas -

Clémence Demay

VV.AA.

Perly v pavučině.

Katalánská poezie napříč staletími

Antologia poètica

Praga / Malvern House

Traductor: Miloslav Ulicný

OBRES MÉS TRADUÏDES (EN NOMBRE DE LENGÜES)

Ficció

La plaça del Diamant, de Mercè Rodoreda

38 LENGÜES

Albanès, Alemany, Anglès, Àrab, Aranès, Búlgar, Castellà, Croat, Danès, Eslovè, Estonià, Èuscar, Finès, Francès, Gallec, Grec, Hebreu, Hindi, Hongarès, Islandès, Italià, Japonès, Lituà, Macedoni, Neerlandès, Noruec, Polonès, Portuguès, Portuguès/Brasil, Romanès, Rus, Sard, Serbi, Suec, Turc, Txec, Vietnamita, Xinès

La pell freda, d'Albert Sánchez Piñol

32 LENGÜES

Alemany, Anglès, Búlgar, Castellà, Coreà, Croat, Danès, Eslovè, Estonià, Èuscar, Finès, Francès, Gallec, Grec, Hebreu, Hindi, Hongarès, Italià, Japonès, Letó, Lituà, Neerlandès, Noruec, Polonès, Portuguès, Romanès, Rus, Serbi, Suec, Turc, Txec, Xinès

Jo confesso, de Jaume Cabré

26 LENGÜES

Albanès, Alemany, Anglès, Búlgar, Castellà, Coreà, Croat, Danès, Eslovè, Francès, Grec, Hongarès, Italià, Letó, Lituà, Macedoni, Neerlandès, Noruec, Polonès, Portuguès, Romanès, Rus, Suec, Turc, Txec, Ucraïnès

Canto jo i la muntanya balla, d'Irene Solà

20 LENGÜES

Alemany, Anglès, Búlgar, Castellà, Croat, Danès, Eslovè, Èuscar, Francès, Gallec, Grec, Hongarès, Italià, Lituà, Neerlandès, Polonès, Portuguès/Brasil, Romanès, Suec, Txec

Mirall trencat, de Mercè Rodoreda

20 LENGÜES

Alemany, Anglès, Búlgar, Castellà, Croat, Eslovac, Eslovè, Francès, Grec, Hebreu, Hindi, Hongarès, Italià, Neerlandès, Noruec, Portuguès, Portuguès/Brasil, Romanès, Suec, Turc

Pandora al Congo, d'Albert Sánchez Piñol

18 LENGÜES

Alemany, Anglès, Búlgar, Castellà, Coreà, Croat, Danès, Eslovè, Estonià, Francès, Grec, Hongarès, Italià, Neerlandès, Noruec, Polonès, Portuguès, Rus

Tirant lo Blanc, de Joanot Martorell

18 LENGÜES

Alemany, Anglès, Asturià, Castellà, Danès, Finès, Francès, Italià, Japonès, Neerlandès, Polonès, Portuguès, Romanès, Rus, Serbi, Suec, Tagalog, Xinès

Les veus del Pamano, de Jaume Cabré

18 LENGÜES

Alemany, Castellà, Croat, Eslovè, Francès, Grec, Hongarès, Italià, Neerlandès, Noruec, Polonès, Portuguès, Romanès, Rus, Serbi, Suec, Ucraïnès, Xinès

Literatura infantil i juvenil

El monstre de colors, d'Anna Llenas

31 LLENGÜES

Alemany, Anglès, Búlgar, Castellà, Coreà, Croat, Danès, Eslovè, Francès, Grec, Hebreu, Hongarès, Italià, Letó, Lituà, Macedoni, Neerlandès, Persa, Polonès, Portuguès, Portuguès/Brasil, Romanès, Rus, Serbi, Suec, Tagàlog, Turc, Txec, Vietnamita, Xinès, Xinès tradicional

De quin color és un petó?, de Rocio Bonilla Raya

23 LLENGÜES

Alemany, Anglès, Àrab, Castellà, Eslovè, Èuscar, Francès, Galleg, Grec, Italià, Lituà, Luxemburguès, Macedoni, Neerlandès, Polonès, Portuguès, Portuguès/Brasil, Rus, Suec, Turc, Ucraïnès, Xinès, Xinès tradicional

La guerra de les bruixes – El clan de la lloba, de Maite Carranza

22 LLENGÜES

Alemany, Anglès, Búlgar, Castellà, Coreà, Danès, Estonià, Finès, Francès, Galleg, Hongarès, Italià, Neerlandès, Polonès, Portuguès, Portuguès/Brasil, Romanès, Rus, Suec, Turc, Txec, Xinès

Arriba el Sr. Flat! – L'Agus i els monstres 1, de Jaume Copons

18 LLENGÜES

Alemany, Anglès, Castellà, Coreà, Eslovac, Eslovè, Francès, Grec, Italià, Letó, Lituà, Polonès, Portuguès, Portuguès/Brasil, Romanès, Serbi, Turc, Txec

Un fill, d'Alejandro Palomas

17 LLENGÜES

Castellà, Danès, Eslovè, Francès, Galleg, Grec, Islandès, Italià, Macedoni, Neerlandès, Portuguès, Portuguès/Brasil, Romanès, Rus, Serbi, Turc, Xinès tradicional

Germans!, de Rocio Bonilla Raya

16 LLENGÜES

Alemany, Anglès, Castellà, Eslovè, Francès, Galleg, Grec, Italià, Lituà, Neerlandès, Polonès, Portuguès, Romanès, Rus, Turc, Txec

La muntanya de llibres més alta del món, de Rocio Bonilla Raya

16 LLENGÜES

Alemany, Anglès, Castellà, Eslovac, Eslovè, Èuscar, Francès, Galleg, Grec, Italià, Luxemburguès, Neerlandès, Polonès, Portuguès, Rus, Turc

Gràcies. Història d'un veïnat, de Rocio Bonilla Raya

16 LLENGÜES

Alemany, Anglès, Castellà, Eslovac, Eslovè, Estonià, Èuscar, Francès, Grec, Italià, Letó, Luxemburguès, Polonès, Portuguès, Portuguès/Brasil, Serbi

Paraules emmetzinades, de Maite Carranza

13 LLENGÜES

Búlgar, Castellà, Coreà, Eslovè, Èuscar, Francès, Galleg, Grec, Italià, Lituà, Neerlandès, Portuguès/Brasil, Txec

El monstre de colors va a l'escola, d'Anna Llenas

11 LLENGÜES

Alemany, Anglès, Castellà, Francès, Italià, Letó, Portuguès, Portuguès/Brasil, Serbi, Ucraïnès, Vietnamita

La porta dels tres panys, de Sonia Fernández-Vidal

10 LLENGÜES

Alemany, Eslovè, Grec, Italià, Polonès, Portuguès, Romanès, Rus, Xinès, Xinès tradicional

Salvem el Nautilus!, de Jaume Copons

8 LLENGÜES

Anglès, Eslovè, Francès, Letó, Polonès, Portuguès, Romanès, Txec

ACTIVITATS

Mathrubhumi International Festival of Letters

La poeta catalana Raquel Santanera ha participat al Mathrubhumi International Festival of Letters 2023, un festival a l'Estat de Kerala que promou la literatura nacional i internacional entre el públic indi.

Del 2 al 5 de febrer

📍 THIRUVANANTHAPURAM, SKERALA, ÍNDIA

Festival Expoésie de Périgueux

Gira d'Antònia Vicens per tal de donar a conèixer la seva obra a través de lectures, signatura de llibres i trobades amb lectors a les llibreries Georges, de Talence, Médiathèque d'Agonac, a Agonac, i la Vieille Grille, a París.

Del 14 al 18 de març

📍 PÉRIGUEUX, NOVA AQUITÀNIA, FRANÇA

Circolo dei Lettori de Torino

Celebració de la festa de Sant Jordi a Itàlia. Ha comptat amb la presència Carlota Gurt i Marta Orriols. En col·laboració amb la Delegació del Govern a Itàlia.

20 d'abril

📍 TORÍ, ITÀLIA

Festival Internacional de Poesía. Feria del Libro de Buenos Aires

Participació de Blanca Llum Vidal

Del 28 al 30 d'abril

📍 BUENOS AIRES, ARGENTINA

Bay Area Book Festival

Participació de Rocio Bonilla

7 de maig

📍 BERKELEY, CALIFÒRNIA, EUA

Festival international de littérature de Lyon

Participació de Pol Guasch

Del 9 al 14 de maig

📍 VILLA GILLET, LYON, FRANÇA

Festival de poesia i música Estrechorrinco

Cinc poetes catalans han participat a la segona edició del festival de poesia catalana i música. Es tracta de Vicenç Altaí, Mireia Calafell, Eduard Escoffet, Clàudia Pijuan i Jaume Subirana. Les seves intervencions poètiques s'han alternat amb les propostes musicals de Lígula, Maria Lain & Chas, Alan Smith, La Historia, Lola Asensio i Nico Kaba (Kanku y el Tigre). Durant el festival, s'ha presentat el novè número de la revista Ornitorrinco, il·lustrada amb fotografies de Marta Sentís i poemes de Kevin Power, els quals han estat traduïts per Clàudia Pijuan al català i Nacho Fernández al castellà.

20 de maig

📍 MADRID, ESPANYA

European Writers' Festival

Participació de Núria Bendicho amb motiu de la publicació de la traducció a l'anglès de Terres mortes (3TimesRebel Press), a càrrec de Martha Tennent i Maruxa Relayo.

20 i 21 de maig

📍 LONDRES, REGNE UNIT

Marché de la Poésie

El poeta Carles Duarte ha estat a París amb motiu de la presentació del poemari *Khépri*, en la versió francesa de Mathilde Benssusan que va romandre inèdita durant molt de temps fins que les Éditions Tangentielles van decidir publicar-la l'any 2023. Acompanyat del seu traductor habitual, François-Michel Durazzo, el poeta ha fet una primera lectura dels seus versos a la Maison de la Poésie, seguida d'una sessió de signatures a l'estand de les Éditions L'Étoile des limites, i una segona lectura al Café de la Mairie de la plaça Saint-Sulpice.

Del 7 a l'11 de juny

📍 PARÍS, FRANÇA

24è Festival Internacional de Poesia de Berlín

Participació de Mireia Casanyes

Del 9 al 16 de juny

📍 BERLÍN, ALEMANYA

Festivaletteratura

Participació d'Aina Bestard amb motiu de la traducció a l'italià de l'obra "Paisatges desconeguts del sistema solar".

Del 6 al 10 de setembre

📍 MÀNTUA, ITÀLIA

Hay Festival Querétaro

Participació d'Eva Piquer i Irene Solà

Del 7 al 10 de setembre

📍 QUÉRETARO, MÈXIC

43è Toronto International Festival of Authors (TIFA)

Participació de Miquel de Palol en motiu de la presentació de la traducció a l'anglès de l'obra *El jardí dels set crepuscles*.

24 de setembre

📍 TORONTO, CANADÀ

Festival Viñetas. BD Espagnole et Hispano-Américaine

Participació dels autors Josep Homs, Rubén Pellejero, Pere Ortín i Sara Soler

Del 27 de setembre al 8 d'octubre

📍 POITIERS, FRANÇA

17th Belgrade Poetry and Book Festival

Participació d'Esteve Plantada i Pau Vadell

Del 5 al 7 d'octubre

📍 BELGRAD, SÈRBIA

Poetry Africa

Participació de Martí Sales

Del 12 al 17 d'octubre

📍 DURBAN, SUD-ÀFRICA

43 Feria Internacional del Libro de Oaxaca (FILO)

Participació d'Esther Vivas

Del 14 al 22 d'octubre

📍 OAXACA, MÈXIC

Cheltenham Literature Festival

Participació en línia d'Eva Baltasar

15 d'octubre

Festival Lettres du Monde

Participació de Najat El Hachmi

Del 23 al 26 de novembre

📍 BORDEUS, FRANÇA

Salon du livre et de la presse jeunesse de Montreuil

Participació de Mariona Tolosa

Del 29 de novembre a l'1 de desembre

📍 MONTREUIL, FRANÇA

Fira del llibre de Durango

Trobada entre glossadors i bertsolaris

8 i 9 de desembre

📍 DURANGO, EUSKADI, ESPANYA

Hotel Bélvédère

Presentació de la reedició de l'obra *Tirant lo Blanc*, de Joanot Martorell, a càrrec de l'editorial Anacharsis.

9 de desembre

📍 CERVERA DE LA MARENDIA, FRANÇA

Cerimònia entrega Jaume Pont Prix Mallarmé

Presència de François-Michel Durazzo i els editors francesos i catalans de Jaume Pont. Entrega Prix Mallarmé a la millor traducció estrangera 2023 per l'obra *Miroir de nuit profonde*. Lectura obra i presentació.

15 de desembre

📍 PARÍS, FRANÇA

03

ARTS ESCÈNIQUES

L'any 2023 ha consolidat ja la presencialitat dels artistes en els festivals internacionals després de la crisi sanitària marcada per la COVID-19, i així ho constata la quantitat de sol·licituds rebuda durant l'any (més de 270). La internacionalització dels processos de creació s'ha anat perfilant progressivament com una de les necessitats fonamentals de l'ecosistema escènic, ja que permet generar vincles amb el teixit local i expandir els processos d'investigació i creació escènica. La creació d'un nou departament de residències a l'Institut i d'una nova línia de subvencions per a les residències internacionals dels artistes catalans confirma la importància d'aquesta primera part del procés creatiu.

S'ha obert, també, un nou ajut per a la mobilitat de programadors internacionals per descobrir els festivals i artistes catalans, així com per a programadors locals per donar a conèixer la creació catalana en festivals internacionals.

Quant a la **dramatúrgia catalana**, se n'ha potenciat la difusió internacional i s'ha impulsat l'exhibició de produccions catalanes en llengua catalana a l'exterior a través del Pla d'Impuls de Teatre de la Generalitat. La traducció de textos teatrals i cicles de lectures dramatitzades, les residències d'intercanvi i col·laboració i les tasques de prospecció a Amèrica Llatina (Mèxic i Colòmbia) són algunes de les accions que s'han portat a terme durant aquest any.

S'ha consolidat el **posicionament internacional de les arts de carrer i el circ**, especialment a França, Alemanya i a Xile, incidint en la sostenibilitat de la mobilitat internacional gràcies als esforços de les estructures de producció locals. S'ha incrementat la **visibilitat de la creació catalana en projectes generadors de continguts, coneixement i d'intercanvi d'experiències** a través de projectes com la Quadriennal de Praga o el projecte europeu Erasmus+ Digital Leap.

Pel que fa a la **dansa**, s'han realitzat tasques de prospecció i connexió necessàries amb l'objectiu de situar els nous talents de la dansa contemporània en el panorama internacional.

PROJECTES MÉS RELLEVANTS

Generadors de continguts, coneixement i d'intercanvi d'experiències

El projecte europeu Erasmus+ Digital Leap es va iniciar l'any 2021 i ha finalitzat el 2023. Aquest projecte ha tingut com a objectiu dotar els artistes de dansa i circ d'eines digitals per tal de millorar les competències en promoció i distribució d'obres artístiques dins del sector professional digital. Tot i haver-se constituït com una resposta directa a la crisi causada per la pandèmia, s'ha concebut des d'un prisma més general com a eina per explorar les possibilitats de les arts escèniques en el context digital. Els socis que han participat en aquest projecte han estat ARTCENA (França), Arts and Theatre Institute (República Txeca), CircusInfo & Dance Info Finland (Finlàndia), Danscentrum Sverige (Suècia), Lithuanian Dance Information Center (Lituània), Performing Arts Hub Norway (Noruega) i l'Institut Ramon Llull. Durant l'any 2022 es va desenvolupar tota l'activitat relativa a l'estructuració i desenvolupament dels continguts a través dels primers tres mòduls de formació, d'un total de quatre. L'any 2023 ha finalitzat el projecte amb la celebració del quart mòdul de formació a Marsella, que ha plantejat les connexions amb el públic a través de mitjans digitals i virtuals, realitzat en col·laboració amb BIAC Biennale Internationale des Arts du Cirque i KLAP Maison pour la Danse. Els quatre mòduls de formació han generat uns materials de consulta i d'aprenentatge (*cookbooks*) i també s'han celebrat durant aquest any els seminaris locals generats per cadascun dels socis del projecte.

Aquests seminaris s'han entès com una clausura del projecte, i s'han obert en aquesta darrera fase el coneixement i debats generats en el si del projecte a professionals i artistes interessats en aquesta temàtica, però que no han tingut l'oportunitat de participar en els mòduls de formació. L'àrea de Creació ha celebrat el seminari els dies 26 i 27 d'abril a l'Institut del Teatre amb la participació de Bani Brusadin i Nil Martin, amb una conferència que ha abordat les possibilitats de la creació artística a través d'un capgirament en les regles de la performativitat digital. També ha tingut lloc una taula rodona sobre la creació a través de mitjans digitals i xarxes a càrrec de la coreògrafa Núria Guiu i l'artista multidisciplinària i transmèdia Rosa Sánchez. D'altra banda, s'ha presentat una segona taula rodona de la mà dels artistes catalans participants en els mòduls de formació i dues conferències a càrrec del comissari del mòdul de formació de Terrassa, Matías Daporta, i de Clàudia Berkeley, qui ha presentat el projecte CircusLink.

A la Quadriennial de Praga, que s'ha celebrat entre el 8 i 18 de juny, la participació catalana ha estat liderada per l'Institut del Teatre i coorganitzada per l'Institut Ramon Llull. El programa ha estat comissariat per Marta Rafa i Pau Masaló. En aquesta edició, de la mateixa manera que

en anys anteriors, la participació s'ha centrat en diverses seccions articulades a través d'una temàtica comuna, que en el cas del 2023 ha estat la raresa: allò rar, estrany, infreqüent, que es concreta de manera diferent en cadascuna de les seccions. Catalunya ha participat en les seccions competitives Students Exhibition (espai expositiu destinat a estudiants d'escenografia dels darrers cursos i a joves creadors) i Exhibition of countries and regions (espai destinat a l'exposició de treballs de professionals de l'àmbit de l'escenografia). La maqueta de la peça de Carles Santos *Patetisme il·lustrat*, dissenyada per Montse Amenós, s'ha seleccionat per a l'espai Fragments II, secció no competitiva de la Quadriennial, i també s'ha programat una xerrada de la mateixa escenògrafa. Catalunya s'ha emportat el Premi d'Art ČT a la instal·lació més socialment sensible (*ČT Art Award for the Most Socially Sensitive Exhibition*) per la instal·lació *CROP*, dissenyada per Raquel Cors, Albert Pascual i Carlota Ricart, presentada a la secció de països i regions. *El cant de la Sibilla* és el títol de la proposta de Quim Palmada, Pol Roig i Mireia Sintes, alumnes de l'Escola Superior d'Art Dramàtic (ESAD) de l'Institut del Teatre, que ha competit a l'exposició d'Estudiants. La instal·lació és una interpretació lliure del cant litúrgic de la Sibilla que cada solstici d'hivern profetitza la fi del món.

El KVS (Koninklijke Vlaamse Schouwburg, el Teatre Real neerlandès) s'ha convertit en un centre de creació i exhibició de referència a Europa. Sota la direcció artística de Michael de Cock s'ha realitzat un gir inclusiu amb la diversitat (d'edat, de gènere, cultural) tant en la companyia com en les línies de programació. Així mateix, l'intercanvi artístic i cultural local i internacional ha continuat sent un dels eixos vertebradors del projecte artístic. És en aquest marc d'intercanvi cultural on s'ha situat la presentació d'unes taules rodones els dies 19 i 20 de maig. Per un costat, el KVS ha programat l'espectacle *Terra Baixa*, un dels textos escènics catalans més emblemàtics, dirigit per Carme Portaceli i amb dramaturgia de Pablo Ley. Aquest esdeveniment excepcional, ja que la programació d'obres teatrals en llengua catalana resulta una tasca complexa en el circuit de les arts escèniques internacional, ha constituït una oportunitat per donar a conèixer altres figures de l'escena professional catalana i ha engegat un diàleg que ha recollit els aspectes més rellevants de cadascuna de les dues cultures implicades en aquest context, la catalana i la neerlandesa. El programa que s'ha portat a terme ha abordat algunes de les qüestions contemporànies més polèmiques i fonamentals pel que fa a les dues ciutats - Barcelona i Brussel·les- en les quals s'han centrat les diferents taules rodones. Aquest programa s'ha portat a terme el dia 19 de maig, prèviament a la presentació de l'esmentada obra. Els participants catalans han estat Francesc Casadesús, director actual del Festival Grec; Denise Duncan, actriu, dramaturga, directora teatral, guionista i professora d'escriptura; Àngels Margarit, directora del Mercat de les Flors; Carme Portaceli, directora teatral i directora del Teatre Nacional de Catalunya; Andreu Gomila, poeta, novel·lista, crític literari i teatral, i periodista cultural especialitzat en arts escèniques; Víctor Muñoz, Sala Beckett; i Esther Nadal, actriu directora i dramaturga. Sota el títol *Brussel·les & Barcelona, ciutats del futur*, les taules rodones han girat envers els següents temes: multilingüisme; ciutats globals, noves identitats i teatre de text versus teatre de creació. A banda dels participants catalans, s'ha comptat també amb participants de Bèlgica per debatre aquestes temàtiques.

Participació catalana a la Quadriennial de Praga

Presència catalana a festivals internacionals

En el cas dels festivals internacionals, l'àrea d'escèniques de l'Institut ha continuat apostant i consolidant la presència de companyies catalanes en esdeveniments que són referents en els seus àmbits artístics. Les seves programacions s'han plantejat aplicant criteris de sostenibilitat i eficiència que permeten que els artistes penetrin en el teixit creatiu de cada ciutat. Això ha estat possible gràcies a la realització de diverses actuacions a cada territori que complementaven l'exhibició amb classes magistrals i tallers, residències prèvies a l'exhibició o combinacions de les actuacions amb la participació en activitats professionals. Enguany, s'ha focalitzat aquesta presència catalana a França en diversos festivals.

La segona edició del Festival Exit/L'Usine de Toulouse, del 2 al 4 de juny, ha posat l'èmfasi en les relacions transfrontereres amb Catalunya i Balears com una forma d'aproximació a l'alteritat i alhora de relació de proximitat, presentant un focus d'onze companyies, entre les quals destaquen Baal (IB), Companyia D'es Tro (IB), Ada Vilaró (CAT), El Conde de Torrefiel (CAT) i Sergi Estebanell (CAT). Companyies com les de Joan Català i Silere Arts han efectuat una residència prèvia a les representacions per desenvolupar la creació i preparar la interacció amb el públic durant la seva presentació a l'espai públic. El programa artístic s'ha vist complementat amb la celebració d'una trobada professional el dia 2 de juny que ha reunit totes les categories d'agents del sector: creadors i intèrprets, productors, programadors i institucions. Durant les sessions del matí organitzades amb l'agència Occitanie en scène s'han presentat diversos programes institucionals de suport a la creació i a la mobilitat; durant les sessions de la tarda, organitzades en col·laboració amb l'Institut Català de les Empreses Culturals, s'han presentat les accions i programacions de Fira Tàrrrega, Escena Poblenou, Danseu i l'Institut d'Estudis Balearics, així com el focus català d'arts del carrer que ha tingut lloc del 6 al 9 de juliol al festival Cratère Surfaces d'Alès, que ha arribat enguany a la seva 24a edició.

En aquest festival, s'ha presentat una programació de sis companyies catalanes i balears com a resultat d'una tasca prèvia de prospecció realitzada de manera coordinada amb els professionals catalans durant les darreres edicions de les principals fires i festivals del sector a Catalunya. Les companyies que s'han programat han estat les següents: Companyia D'es Tro (IB), Sergi Estebanell (CAT), Joan Català (CAT), Silere Arts (CAT), Eléctrico 28 (CAT) i Ferran Orobitg/Fadunito (CAT). El programa artístic s'ha vist complementat amb la celebració de dues trobades professionals els dies 7 i 8 de juliol, que han comptat també amb el suport de l'Institut Català de les Empreses Culturals. El dia 7, un programa de presentacions de projectes coorganitzat amb l'agència Occitanie en scène ha permès als professionals internacionals acreditats descobrir les creacions de sis companyies occitanes i de les sis companyies catalanes guanyadores de la beca de recerca del programa Hivernem, organitzat per Fira Tàrrrega i l'Institut Ramon Llull: Ada Vilaró, Escarlata Circus, Sergi Estebanell, Ferran Orobitg, Nico Jongen -Ça Marche i Alejandro Santaflorentina - Cia Última. Aquesta plataforma ha constituït una òptima oportunitat de visibilitat per al programa Hivernem i ha permès la progressió dels projectes guanyadors en facilitar el diàleg amb possibles programadors internacionals.

Pel que fa a la dansa, la Biennal de Dansa de Val du Marne i el festival June Events de París han programat THIS IS NOT (*an Act of Love & Resistance*), l'últim espectacle de la coreògrafa Aina Alegre, directora del Centre Choreographique National de Grenoble des del 2022 juntament amb Yannick Hugron. Continuant amb l'escena a França, el festival Printemps des Comédiens de Montpellier ha abordat en l'edició d'enguany els temps en crisi en què vivim a través de propostes artístiques que han ajudat a comprendre el moment actual i han proposat noves perspectives i/o preguntes per a la societat del futur. En aquest marc conceptual, el festival ha programat la peça *Ubu Roi* de Bob Wilson els dies 8, 9 i 10 de juny, amb un total de cinc actuacions al teatre Domaine d'O - Théâtre Jean-Claude Carrière. Aquesta peça ha estat el resultat d'un procés de creació desenvolupat a Es Baluard l'any 2022, per iniciativa d'Imma Prieto, i que compta amb un equip d'intèrprets locals. L'espectacle és una coproducció del Festival Grec de Barcelona i el Kunstfest de Weimar, on també s'ha pogut veure representada el mes d'agost amb el suport de l'Institut. Continuant en territori alemany, la Schaubude de Berlin ha presentat el festival anual Theater der Dinge, un punt de trobada internacional i una plataforma per al teatre d'objectes. Des del 2016 la seva direcció presenta regularment companyies catalanes. Aquest any i sota el tema central *Spielräume* (sala de jocs), el festival ha programat *Calle Sombra*, de David Espinosa que s'ha estrenat a Alemanya el 3 de novembre i ha estat la peça inaugural del festival. Espinosa ja ha estat programat en altres edicions del festival.

A Lituània, a la ciutat de Kaunas, ha tingut lloc el festival ConTempo, iniciat l'any 2019 i que ha aconseguit en aquests quatre anys esdevenir el festival d'arts escèniques més extens i rellevant del país, posicionant-se en el mapa de festivals internacionals en el marc europeu. El festival té com focus principal l'exhibició de companyies tant locals com internacionals en espais no convencionals i espai públic. En aquest marc, s'han presentat quatre companyies catalanes, entre el 28 de juliol i el 6 d'agost: Quim Giron i Moon Ribas; Joan Català; Marie Gyselbrecht; i Magi Serra i Anamaria Klajnšček.

Més enllà d'Europa, cal destacar la consolidació del Festival Temporada Alta en la seva versió iberoamericana a les ciutats de Montevideo, Buenos Aires i Lima. Els espectacles i companyies triades per a aquesta edició han estat *Ma Solitud* amb Guillem Albà i Oriol Ibáñez; *Loco Amoris* amb Emma Arquillué i Pablo Macho; i *360 grams* amb Ada Vilaró. El torneig de dramaturgia transatlàntic celebrat a Buenos Aires ha anat a càrrec de Carla Rovira i Xavier Buxeda. Argentina s'ha imposat a Catalunya amb un text de Nicolas Marina.

La delegació catalana a Santiago de Xile amb Julieta Brodsky, ministra de Cultura

Per celebrar el seu 30è aniversari, el festival de teatre de carrer de Santiago de Xile Teatro a Mil ha presentat un focus català i balear durant el mes de gener amb companyies com Sarruga, Insectotròpics, Pau Arán i Hotel locandi. A més, en la secció del Lab Escénico, s'han realitzat activitats de formació (tallers i col·loquis postfunció) relacionades amb la programació a càrrec de les companyies esmentades. Cal destacar la recepció que el president de la República va oferir als convidats internacionals al Palacio de la Moneda amb la participació del director de l'Institut. Més de 250.000 persones han pogut gaudir de les 33 actuacions de les companyies catalanes i balears presentades. A banda de la programació artística presentada amb la col·laboració de l'Institut, ICEC ha organitzat la presència de distribuïdors i programadors catalans en el marc de les jornades professionals Platea, que ha tingut lloc entre el 17 i el 22 de gener. Durant els dies de festival, han tingut lloc un seguit de reunions institucionals amb la ministra de Cultura Julieta Brodsky, l'alcaldeessa de Santiago, Irací Hassler, i el ministre d'Obres Públiques Juan Carlos García, entre d'altres, i també visites a espais culturals de la ciutat i de Valparaíso.

Dramatúrgia

Dins de l'acord marc signat amb el Centre International de Recherche, de Création et d'Animation (CIRCA) de Villeneuve-lez-Avignon (França), s'ha celebrat a la Chartreuse de Villeneuve-lez-Avignon, entre el 2 i el 8 d'octubre, un seminari de dramatúrgia contaminant sota el títol de *Mediterranée* coordinat pel Tantarantana Teatre, en el qual han participat les persones següents: Albert Tola i Rodrigo Garcia (conductors del seminari); Héloïse Desrivieres, Guadalupe Sáez, Jéssica Martínez, Marcela Terra i Rafel Gallego (autors); i Julio Álvarez (coordinador).

L'objectiu del seminari ha estat el desenvolupament d'un treball d'escriptura conjunta entre els participants seguint una metodologia específica proposada pels conductors del seminari amb el fi de produir cinc textos escènics que seran publicats posteriorment. L'experiència ha estat valorada molt positivament per l'autor Albert Tola, participant i conductor del seminari.

D'altra banda, l'autor Josep Maria Miró ha estat seleccionat per participar en la residència de creació a l'espai PlayCo de Nova York entre el 23 d'octubre i el 10 de novembre. L'objectiu de l'organització d'aquesta residència ha estat donar l'oportunitat a creadors teatrals i a talents emergents del nostre territori de realitzar un treball de creació fora de les nostres fronteres, i així entrar en contacte amb artistes locals i conèixer l'entorn teatral del país. La residència ha finalitzat amb una lectura dramatitzada a càrrec d'un equip artístic americà. Josep Maria Miró ha tingut l'oportunitat d'assistir a la presentació d'obres de teatre, tant On- com Off-Broadway, a banda de dedicar temps al desenvolupament de la seva pròpia obra. Durant la tercera setmana de la residència han tingut lloc els assajos i la lectura dramatitzada d'una de les seves obres, ja traduïda a l'anglès (*El cos més bonic que s'haurà trobat mai en aquest lloc*). La lectura dramatitzada s'ha dut a terme en col·laboració amb el teatre local Martin Segal Theater. A banda, l'autor ha tingut l'oportunitat de fer activitats de *networking* acompanyat per Play Co i ha visitat algunes de les institucions locals més rellevants en matèria d'arts escèniques, com el Departament d'Art de La Guardia Community College, New Dramatists, La Mama, Soho Rep, Public Theater i Theater Lab., entre d'altres

Residències internacionals

Tal com s'ha esmentat anteriorment, les residències d'arts escèniques han esdevingut en els darrers anys una peça fonamental en el desenvolupament dels projectes artístics. Iniciat l'any 2021, Hivernem s'ha consolidat com un dels projectes principals en matèria de residències artístiques. Coorganitzat amb Fira Tàrrrega per desenvolupar la dramatúrgia envers les arts de carrer,enguany s'han seleccionat els artistes Nico Jongen amb el projecte "Incendis" i Alejandro Santaflorientina amb el projecte "Idilli". Els dos artistes han portat a terme tres residències, una a Faberlull (Olot), una altra a Cal Trepast (Tàrrrega) i una tercera a França.

En el marc de col·laboracions amb equipaments i estructures locals, amb el Mercat de les Flors i el Graner, l'Institut ha fet possibles les residències dels artistes Soren Evinson, entre el 20 de novembre i el 3 de desembre a CDCN du Val de Marne - La Briqueterie a París, i d'Adrián Vega al Centre Cultural Campus, Paulo Cunha e Silva d'Oporto (Portugal) entre el 2 i el 15 d'octubre. Paral·lelament, el Graner ha acollit en residència els artistes residents de la Briqueterie i de Campus

ACTIVITATS

Festival Teatro a Mil

Focus Catalunya i Balears

Del 3 de gener a l'1 de febrer

📍 SANTIAGO DE XILE, XILE

Projecte Erasmus+ "Digital Leap"

Del 23 al 29 de gener

📍 MARSELLA, FRANÇA

Del 21 al 24 de març

📍 OSLO, NORUEGA

26 i 27 d'abril

📍 BARCELONA, CATALUNYA

Festival Temporada Alta a Iberoàmerica

Exhibició d'espectacles
i torneig de dramaturgia

Del 7 al 20 de febrer

📍 BUENOS AIRES, ARGENTINA; LIMA,
PERÚ I MONTEVIDEO, URUGUAI

Biennal de Dansa de Val de Marne

Aina Alegre

Del 9 de març al 6 d'abril

📍 VAL DE MARNE, FRANÇA

La Mostra d'Igualada

Assistència

Del 30 de març al 2 d'abril

📍 IGUALADA, CATALUNYA

Dansa València

Assistència

Del 19 al 23 d'abril

📍 VALÈNCIA, ESPANYA

Fira Titelles Lleida

Assistència

Del 5 al 7 de maig

📍 LLEIDA, CATALUNYA

Fira Trapezi

Assistència

Del 10 al 14 de maig

📍 REUS, CATALUNYA

TNC/KVS

Debats

19 i 20 de maig

📍 BRUSELLES, BÈLGICA

June Events

Aina Alegre

Del 20 de maig al 17 de juny

📍 PARÍS, FRANÇA

HB Studio – Una galaxia de lucièrnagas

Del 20 de maig al 21 de juny

📍 NOVA YORK, EUA

Printemps des Comédiens

Bob Wilson-Ubu Rei

De l'1 al 21 de juny

📍 MONTPELLIER, FRANÇA

XIT a l'Usine i Théâtre Garonne

Focus Catalunya i Balears

Del 2 al 4 de juny

📍 TOLOSA, FRANÇA

Trànsit-Jornades d'arts escèniques

Assistència

6 i 7 de juny

📍 CASTELLÓ, ESPANYA

PQ Quadriennal de Praga

Programació Catalunya

Del 8 al 18 de juny

📍 PRAGA, TXÈQUIA

Festival GREC-Grec Pro

Assistència

Del 5 al 9 de juliol

📍 BARCELONA, CATALUNYA

Le Cratère

Focus Catalunya i Balears

Del 6 al 8 de juliol

📍 ALÈS, FRANÇA

Con Tempo

Exhibició programació catalana

Del 28 de juliol al 6 d'agost

📍 KAUNAS, LITUÀNIA

Kunstenfest Weimar

Bob Wilson-Ubu Rei

Del 23 d'agost al 10 de setembre

📍 WEIMAR, ALEMANY

Fira Tàrrrega

Assistència

Del 7 al 10 de setembre

📍 TÀRREGA, CATALUNYA

Festival TNT

Assistència

Del 28 de setembre a l'1 d'octubre

📍 TERRASSA, CATALUNYA

La Chartreuse - Centre National des Écritures du Spectacle

Seminari autors catalans

Del 2 al 8 d'octubre

📍 VILLNEUEVE LES AVIGNON, FRANÇA

El Graner-Mercat de les Flors

Residències internacionals

Del 2 al 15 d'octubre

📍 OPORTO, PORTUGAL

Del 20 de novembre al 3 de desembre

📍 VAL DE MARNE, FRANÇA

Play Co

Residència Josep Maria Miró

Del 23 d'octubre al 10 de novembre

📍 NOVA YORK, EUA

Festival El més Petit de Tots

De l'1 al 30 de novembre

📍 SABADELL, CATALUNYA

Festival International Schaubude - Theater der Dinge

David Espinosa

Del 2 al 9 de novembre

📍 BERLÍN, ALEMANYA

Biennal de dansa de Cali

Assistència

Del 7 al 13 de novembre

📍 CALI, COLÒMBIA

Temporada Alta Setmana de programadors

Assistència

Del 17 al 19 de novembre

📍 GIRONA, CATALUNYA

FiraTàrrrega

Programa Hivernem

Tot l'any

📍 CATALUNYA I FRANÇA

04

ARTS VISUALS, ARQUITECTURA I DISSENY

Des de Venècia fins a Buenos Aires, passant per São Paulo o Hèlsinki, aquest 2023 ha estat un any excepcional per a la presència de la **creació artística i cultural catalana en els grans escenaris globals** de les arts visuals, el disseny i l'arquitectura. L'Institut Ramon Lull ha continuat apostant per fomentar la programació dels nostres creadors en els esdeveniments de gran rellevància al món, coorganitzant la participació catalana a biennals i festivals com la 35a Biennial de São Paulo, la BIENALSUR 2023 o la XVI Bienal de Cuenca. També ha facilitat que la creació catalana hagi estat protagonista en equipaments de prestigi com el museu d'art contemporani Kiasma (Hèlsinki) amb l'exposició individual de Daniel Steegmann Mangrané o la celebració de l'Any Tàpies a Bozar (Brusel·les).

Aquest 2023 ha marcat també la **sisena participació consecutiva de l'Institut Ramon Lull als Eventi Collaterali de la Biennial d'Arquitectura de Venècia**, sens dubte un dels aparadors més estratègics globalment. En una edició centrada en Àfrica com a "Laboratori de futur", l'Institut ha presentat el projecte *Seguint el peix*, una trobada entre arquitectura i diàspora africana, a càrrec de Leve i Top Manta, que ha incentivat la producció de relats i arquitectures alternatives a les hegemòniques.

Aquest ha estat també un gran any per a la **projecció internacional de la cultura digital catalana** en la intersecció de l'art, la ciència i la tecnologia. A més de continuar impulsant la presència al prestigiós festival Ars Electronica (Linz, Àustria), l'Institut ha participat en la 36a edició de la transmediale (Berlín), de la mà de l'artista catalana Joana Moll.

A més d'aquestes iniciatives, s'ha impulsat la **internacionalització de les arts visuals, el disseny i l'arquitectura** a través de les línies de subvencions de mobilitat, traducció de portafolis i textos de crítics i de la nova línia de programes de residències internacionals, així com de l'acompanyament dels principals equipaments de Catalunya i de les Illes Balears en aquest àmbit.

PROJECTES MÉS RELLEVANTS

Seguint el peix a la 18a Biennal d'Arquitectura de Venècia

A cura de Lesley Lokko, i amb el títol *The Laboratory of the future*, la 18a Biennal d'Arquitectura de Venècia ha estat la primera edició que ha centrat el focus en Àfrica i la seva diàspora, posant especial atenció en la descolonització i la descarbonització. En aquest marc conceptual, l'Institut ha presentat la proposta *Catalonia in Venice_ Following the Fish (Seguint el peix)*, que ha rebut 26.674 visitants en els sis mesos que ha format part dels *Eventi Collaterali*, la xifra més alta pel que fa a la participació catalana a la Biennal d'Arquitectura de Venècia.

Seguint el peix ha volgut ressituar els llocs des d'on es fa l'arquitectura i el paper dels arquitectes a través de la mirada crítica i propositiva de les comunitats migrants als territoris d'arribada europeus. L'equip de comissaris de Leve, integrat per Daniel Cid, Eva Serrats i Francesc Pla, amb la col·laboració de Top Manta (Sindicat Popular de

Venedors Ambulants), ha plantejat a Venècia nous models residencials basats en la comunitat com cuines col·lectives, nous espais d'acollida i reutilització de locals buits. Al llarg de nou llençols estesos per l'espai expositiu com en un mercat ambulant, s'han compartit estratègies per construir visions contrahegemòniques, però també per pensar la ciutat des d'una perspectiva més sostenible. Un seguit d'idees que, en mans d'un col·lectiu internacional de 105 estudiants d'arquitectura de sis escoles europees, s'han convertit en un taller de reparació on repensar l'arquitectura de les nostres ciutats des de la perspectiva africana.

Quant a la presència catalana a l'edició d'enguany cal destacar la participació de l'estudi Flores & Prats a la Mostra Internacional d'Arquitectura, a cura de Lokko, amb *Emotional Heritage*, una reflexió sobre el concepte del patrimoni emocional a través de sis dels projectes més reconeguts de l'estudi d'arquitectura barceloní creat per Eva Prats i Ricardo Flores, que també ha comptat amb el suport de l'Institut.

L'Any Tàpies arrenca a Brussel·les

Les celebracions del centenari del naixement de l'artista català Antoni Tàpies (Barcelona, 13 de desembre del 1923 – 6 de febrer del 2012) han donat el tret de sortida a Brussel·les amb la mostra *Antoni Tàpies. La pratique de l'art / De praktijk van kunst*, una gran retrospectiva al Bozar-Centre for Fine Arts, a cura de Manuel Borja-Villel. Aquesta ha estat la primera gran exposició de Tàpies a Bèlgica i ha mostrat una visió completa de la seva obra amb una selecció de 122 peces que s'han exposat juntes per primera vegada.

L'exposició, organitzada pel Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía en col·laboració amb Bozar i la Fundació Antoni Tàpies i el suport de l'Institut, ha convidat els

visitants a fer un viatge en el temps entre el 1944 i els anys noranta a través dels dibuixos, pintures, objectes i assemblatges de l'artista, per penetrar en les dimensions místiques, filosòfiques i polítiques de l'univers Tàpies. La retrospectiva s'ha acompanyat d'un llibre publicat en francès i en neerlandès per Bozar Books que inclou textos d'Antoni Tàpies i de Manuel Borja-Villel. El centenari del naixement d'Antoni Tàpies ha convidat així a fer balanç de la seva obra, també en l'àmbit internacional. Artista autodidacta de la postguerra, va reflexionar sobre la condició humana, el seu propi context històric i la pràctica artística, en particular sobre els límits i contradiccions de la pintura. L'halo intel·lectual que envolta Tàpies està impregnat de discursos sobre la història de la ciència, el misticisme de les religions orientals i la filosofia política. La seva prolífica obra està repartida per tot el món.

Antoni Tàpies treballant a l'estudi de Barcelona, 1966-1967. © Ralph Hermanns

Antoni Tàpies, *Cos de materia / taques taronges*
Col·lecció privada, Barcelona © Comissió Tàpies

Participació catalana a les biennals de São Paulo, Cuenca i BIENALSUR

Amb l'objectiu de ser presents de forma activa en els grans escenaris des dels quals es pensa i qüestiona la contemporaneïtat, aquest 2023 l'Institut ha coorganitzat la participació de la cultura catalana a tres de les biennals més rellevants a Amèrica Llatina: la Biennial de São Paulo (Brasil), la Biennial de Cuenca (Equador) i la Biennial Internacional d'Art Contemporani del Sud - BIENALSUR (Argentina).

Jordi Colomer, Joan Fontcuberta, Antoni Muntadas i Marc Vilanova, han estat protagonistes a la BIENALSUR 2023, una àmplia plataforma d'exhibició transnacional amb seu central a Buenos Aires que, de juliol a desembre, ha mostrat l'obra de més de 400 artistes a setanta ciutats de 28 països.

En la seva quarta edició, BIENALSUR ha acollit de forma destacada la primera exposició individual de l'artista barceloní Jordi Colomer a Argentina, *Casas vacías no hacen ciudad* al MUNTREF Centro de Arte Contemporáneo y Museo de la Inmigración. La instal·lació sonora *Cascade*, de Marc Vilanova, al Museo de Arte Hispanoamericano Isaac Fernández Blanco i la participació de Muntadas i Fontcuberta a l'exposició col·lectiva *Ficciones reales* al Centro Cultural Kirchner han completat la rellevant presència catalana en aquesta mostra internacional d'art, cultura i pensament contemporani.

L'Institut ha col·laborat també per segona vegada consecutiva amb la Biennial de São Paulo, considerada l'exposició d'art contemporani més gran de l'hemisferi sud global, amb uns 800.000 visitants en cada edició. L'artista, comissari i crític d'art barceloní Jorge Ribalta ha mostrat a la seva 35a edició el projecte *Faute d'argent* (2016-2020), que tanca una trilogia de ficció històrica al voltant de la figura de Carles V.

Per tancar l'any, els artistes Max de Esteban i Marcelo Expósito han participat de la mà de l'Institut a la Biennial de Cuenca, l'únic esdeveniment artístic a l'Equador de caràcter internacional que s'ha mantingut durant més de tres dècades. A cura del comissari català Ferran Barenblit, la seva 16a edició ha portat el títol *Quizá mañana* en una invitació a reflexionar sobre la democràcia i els conflictes del present, amb un especial èmfasi a Llatinoamèrica.

Gran exposició de Daniel Steegmann Mangrané a Finlàndia

El museu d'art contemporani Kiasma de Hèlsinki (Finlàndia) ha acollit *A Leaf Shapes the Eye*, l'exposició més gran que s'ha fet mai als països nòrdics de l'artista català Daniel Steegmann Mangrané, amb més de mil metres quadrats destinats a la seva obra en diversos formats: collage, dibuix, hologrames, instal·lació, imatge en moviment, fotografia, escultura, so i poesia.

Profundament influenciat pel context sociocultural del Brasil, on ha viscut més de dues dècades, el treball de Steegmann Mangrané és una mirada a l'ecologia com a eina d'anàlisi i de transformació. Utilitzant idees aparentment oposades, com pertinença i desarrelament o opacitat i transparència, crea entorns immersius, on uneix elements visuals amb elements materials.

L'exposició de Kiasma, coproduïda amb el Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA) i amb el suport de l'Institut en la seva presentació a Finlàndia, ha estat una oportunitat única per relacionar-se amb l'obra de l'artista en un espai coherent i una reflexió sobre les múltiples comunitats i connexions que defineixen la vida al planeta. Més de 140.000 visitants han visitat la mostra.

Cultura digital catalana a transmedial i Ars Electronica

Enguany, l'Institut ha continuat expandint la participació en els principals festivals i cites de l'art, en la seva intersecció amb la ciència i la tecnologia, per consolidar la creació digital catalana a l'esfera internacional amb accions específiques a Ars Electronica (Linz, Àustria) i transmedial (Berlín, Alemanya). Des d'una perspectiva crítica vers l'acció humana, l'artista Joana Moll ha presentat la seva instal·lació d'art sonor *A Silent Opera for Anthropogenic Mass* (Una òpera silenciosa per a la massa antropogènica) a la 36a edició de transmedial, el reconegut festival d'art multimèdia i cultura digital de Berlín. Amb el suport d'uns auriculars i a través d'una aplicació web, l'òpera s'ha pogut escoltar a Tempelhofer Feld, l'antic aeroport de Berlín reconvertit en un parc públic, mentre es caminava per un recorregut delimitat.

Per la seva banda, l'artista britànic establert a Barcelona Andy Gracie ha presentat el projecte *Massive Binaries* en el marc de l'exposició temàtica principal d'Ars Electronica 2023, el festival internacional de referència de cultura digital. L'obra és el resultat de la primera edició de la residència Randa Art|Science impulsada per l'Institut Ramon Llull, amb la col·laboració del Hub d'Art, Ciència i Tecnologia de Barcelona Hac Te i la NewArtFoundation, i desenvolupada entre Barcelona i Linz. La instal·lació de Gracie s'ha inspirat en la seva residència a l'Institut de Física d'Altes Energies (IFAE), un dels centres que formen part del Barcelona Institute of Science and Technology (BIST), on ha estat investigant sobre les ones gravitacionals i els acceleradors de partícules.

Daniel Steegmann Mangrané, *La Pensée Féralé*, 2020

Joana Moll, *A Silent Opera for Anthropogenic Mass*

ACTIVITATS

Fina Miralles. *Soc totes les que he sigut*

Itinerància de l'exposició del MACBA al museu MADRE de Nàpols

Del 29 d'octubre de 2022 al 9 de gener

📍 NÀPOLS, ITÀLIA

Residències Jiser 2022-2023

Darrera fase del projecte de residències internacionals al sud de la Mediterrània, després del seu pas per Sousse (Tunísia) i Alger (Algèria)

De l'1 de gener al 28 de febrer

📍 BARCELONA, CATALUNYA

36ª transmedialle

Instal·lació sonora *A Silent Opera for Anthropogenic Mass* de Joana Moll a l'antic aeroport Tempelhofer Feld

Del 26 de gener al 26 de febrer

📍 BERLÍN, ALEMANYA

LlumBCN 2023

Programa de prescriptors i visitants internacionals al festival d'arts lumíniques de Barcelona

Del 3 al 5 de febrer

📍 BARCELONA, CATALUNYA

Daniel Steegmann Mangrané. *A Leaf Shapes the Eye*

Exposició individual al Museu d'Art Contemporani Kiasma

Del 31 de març al 10 de setembre

📍 HÈLSINKI, FINLÀNDIA

18a Biennial d'Arquitectura de Venècia

Participació del projecte *Seguint el peix*, de Leve i Top Manta, als Eventi Collaterali i *Emotional Heritage*, de Flores & Prats a la Mostra Internacional d'Arquitectura.

Del 20 de maig al 26 de novembre

📍 VENÈCIA, ITÀLIA

Randa Art|Science Residency

Projecte *Massive Binaries* d'Andy Gracie desenvolupat en residència entre el Barcelona Institute of Science and Technology (BIST) i Ars Electronica

Del juny al setembre

📍 BARCELONA, CATALUNYA I LINZ, ÀUSTRIA

BIENALSUR 2023

Participació de Jordi Colomer, Joan Fontcuberta, Antoni Muntadas i Marc Vilanova

Del 27 de juliol al 25 de febrer de 2024

📍 BUENOS AIRES, ARGENTINA

Digital Impact

Programa de visitants internacionals de l'àmbit de les arts digitals a Catalunya per conèixer l'ecosistema català de la creació digital

Del juliol a l'agost

📍 BARCELONA, CATALUNYA

35ª Biennial de São Paulo

Participació de Jorge Ribalta amb la mostra *Faute d'argent*

Del 6 de setembre al 10 de desembre

📍 SÃO PAULO, BRASIL

Antoni Tàpies. *La pratique de l'art / De praktijk van kunst*

Exposició retrospectiva al Bozar-Centre for Fine Arts en el marc de l'Any Tàpies

Del 15 de setembre al 7 de gener de 2024

📍 BRUSSELLES, BÈLGICA

SAC International Curatorial Residency Program 2023

Exposició *Nature Is Ancient, But Surprises Us All* a Centrum, amb Sara Agudo Millán, Natalia Domínguez, Sergio Monje i Barbara Sánchez Barroso, resultat de la residència comissarial de Marenka Krasomil amb Sant Andreu Contemporani (SAC)

De l'11 al 26 de novembre

📍 BERLÍN, ALEMANYA

Intercanvi comissarial Suècia – Catalunya

Programa de visites de comissàries sueques a Barcelona per entrar en diàleg i fer prospectiva de l'ecosistema artístic català

Del 21 al 24 de novembre

📍 BARCELONA, CATALUNYA

XVI Bienal de Cuenca

Participació de Marcelo Expósito i Max de Esteban

Del 8 de desembre al 8 de març de 2024

📍 CUENCA, EQUADOR

05

CINEMA

Durant l'any 2023, els festivals de cinema internacionals han consolidat la seva presencialitat després d'un darrer any en què encara es combinava amb la programació en línia. En vista d'aquesta nova situació, **s'han consolidat els acords amb els festivals internacionals que han volgut prioritzar la visibilitat del cinema català.** Per una banda, s'ha fomentat la programació de **monogràfics o retrospectives** de directors catalans a festivals, cinemateques o mostres internacionals, i per una altra, s'ha potenciat la presència del **talent** audiovisual en els **processos** de creació mitjançant residències d'intercanvi. La inclusió de conceptes com coneixement, acompanyament, mentories o residències, que ja van començar a treballar-se des de l'any 2020, els hem continuat desenvolupant i en alguns casos, consolidant, gràcies a la incorporació de la residència Faberllull d'Olot. S'ha impulsat el programa d'**internacionalització de l'Acadèmia de Cinema Català** i s'han desenvolupat i provocat les invitacions de **Catalunya com a convidat d'honor** en els festivals de prestigi internacional.

Paral·lelament, hem continuat treballant en les **ajudes a la subtitulació** d'obres audiovisuals que enguany ha crescut considerablement respecte a les de l'any 2022, tant en la seva dotació econòmica com en el nombre de sol·licituds rebudes; també s'ha desenvolupat la línia de suport a la mobilitat dels cineastes perquè puguin presentar les seves produccions internacionalment, una mobilitat que ja està plenament normalitzada després de la crisi sanitària.

PROJECTES MÉS RELLEVANTS

Suport a la recerca i a la creació: residències d'escriptura

Arran de la crisi sanitària originada el 2020 i després de la incorporació de la residència Faber d'Olot al Lull (ara Faberllull) s'ha prioritzat el programa de residències en els diferents àmbits d'actuació de l'àrea de Creació, tenint en compte la importància de donar joc a programes per al desenvolupament del procés creatiu i per incentivar la internacionalització del talent català. Aquesta línia de treball iniciada els darrers anys ja s'ha consolidat enguany amb la creació d'un programa específic. En l'àmbit de l'audiovisual, després de la creació i organització d'una residència d'escriptura de guions el 2021 i el 2022 a Faberllull Olot, el 2023 s'ha donat suport a la residència de guions creada i organitzada per l'Acadèmia de Cinema Català i Guionistes Associats de Catalunya (GAC) i que s'ha desenvolupat durant tot l'any a diversos espais de Catalunya i de l'estat espanyol. La residència ha estat dirigida per la cineasta Carla Simón. El Lull ha col·laborat amb l'estada dels guionistes a Faber Lull Olot durant una setmana als mesos de maig i novembre, on s'han abordat els processos de creació dels guions, s'han ofert tutories individualitzades per al seu desenvolupament i s'han rebut classes magistrals a càrrec d'importants referents internacionals.

També s'ha col·laborat amb el festival Serializados, que ha promogut la segona edició del Serializados Kick, una iniciativa que impulsa el desenvolupament de sèries en català, donant eines i recursos als creadors i creadores locals. Els guionistes seleccionats han pogut gaudir d'una estada creativa durant el mes de novembre a Faberllull Olot, una residència que pretén impulsar el procés creatiu i aporta unes condicions immillorables per facilitar la recerca i els intercanvis de coneixement entre mentors i participants.

A més, enguany s'ha celebrat el procés de selecció de la residència internacional Hackató. Residència de cinema per a joves talents, una iniciativa de l'Institut Ramon Lull amb la col·laboració d'El Modern. Centre Audiovisual i Digital de Girona. El jurat ha estat format per membres de l'àrea de Creació i de Faberllull i un membre del Centre Audiovisual i Digital de Girona, així com la coordinació del projecte. La residència es desenvoluparà durant el proper mes de febrer del 2024 i té per objectiu afavorir veus emergents que es troben en vies de professionalització a través del suport, la formació, la creació i la producció. Els participants tenen diferents perfils professionals relacionats amb el món del cinema. Tots junts gravaran i muntaran un curtmetratge durant l'estada a Faberllull i, a més, rebran classes magistrals per part d'experts en la matèria.

Programació de cinema català en festivals internacionals

Si l'any 2022 el cinema català es va consolidar al panorama internacional gràcies a premis com l'Os d'Or a la Berlinale per a la pel·lícula *Alcarràs* de Carla Simon, però també amb altres participacions destacades com *Un año, una noche* d'Isaki Lacuesta al mateix festival o *Pacifiction* d'Albert Serra a Cannes, enguany ha estat l'any de *Creatura* d'Elena Martín, millor pel·lícula europea a la Quinzena de Cineastes de Cannes. Davant d'un panorama en què el cinema català és més present que mai a l'internacional, els festivals esdevenen un aparador que permet no només la visibilització de la creació fílmica catalana sinó també la consolidació del seu prestigi.

Seccions com la de "Camera Catalonia" al Festival de Cambridge així ho avalen. Sota el comissariat de Ramon Lamarca, l'Institut Ramon Llull ha presentat en aquesta nova edició pel·lícules com la premiada *Creatura* (2023, Vilaut Films, Avalon, Lastor Media, Elastica Films, S/B Films) amb la presència de la directora per a la presentació del film així com *Las buenas compañías* de Sílvia Munt (2023, Irusoin, Oberon Media, En La Frontera Película AIE, Manny Films, La Fidèle Production), entre d'altres.

A Alemanya, els festivals de Cine Latino de Tubinga (maig) i el de Dresden (abril), dedicat al curtmetratge, han posat en relleu també l'audiovisual català: en el cas de Tubinga, a la secció "Katalanisches Fenster" s'han programat, entre d'altres, produccions com *Pacifiction* d'Albert Serra (2022, Idéale Audience Group, Underground Films, Arte France Cinéma) o *Matria* d'Alvaro Gago (2023, Matriuska Producciones, Avalon P.C, Ringo Media, Televisión de Galicia, La Incubadora), comptant també amb la presència del director al festival.

Quant al Dresden Film Fest, l'Institut ha encarregat un programa de cinc curtmetratges catalans al director Mikel Gurrea, al voltant de la temàtica del festival que enguany s'ha centrat en l'antiracisme. Aquest programa s'ha presentat sota el títol "Parallels i Meridians" amb la presència del comissari.

Mostres i festivals de cinema català arreu del món

A més dels formats de focus, programes especials i retrospectives, l'Institut Ramon Llull ha organitzat esdeveniments únicament compostos per produccions catalanes. Amb aquest objectiu i amb la coordinació de l'Acadèmia de Cinema Català, el Cicle Gaudí ha traspassat les fronteres per projectar-se durant tot l'any a la ciutat de Mèxic, al cinema Tonalá, amb la col·laboració de la Delegació del Govern català. En anys anteriors (2021 i 2022) ja es va presentar a diverses poblacions del sud de França. El Cicle Gaudí és un circuit que incentiva el consum de cinema català arreu del territori i que any rere any arriba a través de la XarxaLlull a tot el món com a recurs virtual per a l'ensenyament de tots els nivells. Amb el propòsit de continuar traspassant fronteres, l'Institut té la ferma voluntat de continuar treballant per a la internacionalització d'aquest cicle durant els propers anys, obrint de cara el 2024 espais a Xile, Mèxic, Alemanya i Regne Unit.

D'altra banda, el mes de setembre l'Institut Ramon Llull i la Delegació del Govern a Itàlia han coorganitzat una mostra de cinema català a Nàpols, CCuore-Rassegna di Cinema italiano d'autore, on s'han projectat *Alcarràs* de Carla Simón (2022, Vilaut Films, Avalon, Elastica Films i Kino Produzioni), *El ventre del mar* d'Agustí Villaronga (2021, Testamento Producciones i La Perifèrica Produccions) i *Sis dies corrents* de Neus Ballús (2021, Distinto Films i El Kinògraf). El productor de *El ventre del mar*, Cesc Mulet, ha assistit a la projecció de *El ventre del mar* i ha realitzat una classe magistral dirigida als alumnes de català de l'Universit  degli Studi di Napoli Orientale i a l'Universit  Degli Studi Di Napoli-Federico II. La inauguració de la mostra ha estat conduida pel delegat del Govern a Itàlia, per la lectora de català a Nàpols Emanuela Forgetta i per la Societ  Umanitaria Sardegna.

A Escòcia, el Catalan Film Festival (gener i febrer) ha consolidat ja la seva vuitena edició a les ciutats d'Edinburgh, Glasgow i Dundee. La programació del festival presencial ha recollit algunes de les produccions m s aclamades a escala internacional, com són *Alcarràs* de Carla Simón (2022, Vilaut Films, Avalon, Elastica Films i Kino Produzioni), *Pacification* d'Albert Serra (2022, Idéale Audience Group, Underground Films, Arte France Cinéma) i *Un año, una noche* d'Isaki Lacuesta (2022, La Termita Films, Noodles Production, Bamb  Producciones, Una noche la película AIE, Mr Films and Friends Cinema), totes tres amb premis internacionals molt importants. També s'han descobert noves produccions com *D'ombres* de Joan Tisminetzky (2021, Colibr  Studio), *La cuina dels homes* de Sílvia Subir s (2022, Cornelius Films) i *D o* de Meritxell Colell (2022, Polar Star Films, Para so Production, Pensilvania Films, Manufactura de Películas), aix  com pel cules que aborden temes de gran actualitat, com són les produccions *My vaci  y yo* d'Adrián Silvestre (2021, Promarfi Futuro 2010, Alba Sotorra, Adrián Silvestre Films, Testamento Producciones) i *El sostre groc* d'Isabel Coixet (2022, Miss Wasabi Films). A més, la programació s'ha complementat amb les projeccions d'onze curts amb títols molt ben considerats per la crítica especialitzada. El festival en línia, que per primera vegada s'ha separat temporalment del festival presencial, ha tingut també una programació diferenciada, al voltant d'un tema monogràfic: la presència activa del món rural al cinema català recent, sota el títol "Let's go to the countryside". La programació en línia s'ha conformat per quatre llargmetratges i nou curtsmetratges; alguns títols d'aquesta programació han estat *Les Perseides* d'Alberto Dexeus i  nnia Gabarró (2019, Boogaloo Films, Universitat Pompeu Fabra) i *La plaga* de Neus Ballús (2013, El Kin graf, Televisió de Catalunya-CCMA).

Retrospectives

A banda dels focus específics de programació catalana, l'àrea de Creació ha desenvolupat altres formats que permetessin una visió més profunda d'una temàtica o d'un cineasta en concret. En aquest sentit, el 2023 s'ha coorganitzat amb el festival mexicà FICUNAM una retrospectiva dedicada al cineasta Albert Serra. La retrospectiva ha estat conformada per nou pel·lícules i una sèrie de televisió que ha estat retransmesa per TV UNAM. La retrospectiva ha tingut lloc durant el mes de juny i ha comptat amb la presència del director.

Catalunya, convidat d'honor

Durant el mes d'octubre, el festival de cinema independent de Londres, Raindance Film Festival, que des de 1992 recolza cineastes emergents tant del Regne Unit com de tot el món, ha presentat en la seva 31a edició Catalunya com a convidada d'honor. La programació catalana ha inclòs la projecció de quatre llargmetratges, sis curtsmetratges, una classe magistral a càrrec de Carla Simón, trobades d'indústria i de mercat i oportunitats de *networking* per incentivar les coproduccions catalanes a escala internacional. *Upon entry* d'Alejandro Rojas i Juan Sebastián Vasquez (2023, Zabriskie Films, Basque Films, Sygnatia), *La singla* de Paloma Zapata (2023, La Fábrica Naranja, MAlandar Films, Iselfilm Produktion), *Heavies tendres* de Juanjo Saez (2023, La Productora de Juanjo Saez-Producciones Javis, TV de Catalunya-CCMA) i *Un amor* d'Isabel Coixet /2023, (Monte Glaucó AIE, Radio Televisión Española - RTVE, Movistar Plus, Buenapinta Media, Perdición Films) han estat els quatre llargmetratges seleccionats en diferents seccions competitives. *Upon entry* ha guanyat el premi Discovery Award del festival. Aquesta invitació s'ha treballat conjuntament amb Catalan Films (ICEC).

D'altra banda, s'han iniciat els contactes i converses amb el Tallinn Black Nights Film Festival, festival de sèrie A que té lloc cada mes de novembre a la ciutat de Tallinn, perquè Catalunya sigui la convidada d'honor l'any 2025. Aquesta invitació també s'està treballant conjuntament amb Catalan Films (ICEC).

ACTIVITATS

Catalan Film Festival Scotland

Del 15 de gener al 15 de febrer

📍 EDIMBURG, GLASGOW
I DUNDEE, ESCÒCIA

Cicle Gaudí a Mèxic

De febrer a desembre

📍 CIUTAT DE MÈXIC, MÈXIC

Antoni Tàpies-Obra Gráfica

Documental: Alfabet Tàpies

Del 17 de març al 30 de juny

📍 SANTIAGO DE XILE, XILE

Dresden Shortfest

Secció: Parallels i Meridians

Del 18 al 23 d'abril

📍 DRESDEN, ALEMANYA

Festival Cine Latino – Cine Español

Secció: Katalanisches Fenster

Del 3 al 10 de maig

📍 TUBINGA, ALEMANYA

Residència de guions de l'Acadèmia del Cinema Català

Del 22 al 26 de maig

Del 6 al 10 de novembre

📍 FABERLLULL, OLOT, CATALUNYA

FICUNAM

Retrospectiva d'Albert Serra

De l'1 a l'11 de juny

📍 CIUTAT DE MÈXIC, MÈXIC

CCuore-Rassegna di Cinema italiano

Del 15 al 17 de setembre

📍 NÀPOLS, ITÀLIA

London Spanish Film Festival

Secció: Catalan Window

Del 20 al 27 de setembre

📍 LONDRES, REGNE UNIT

Cambridge Film Festival

Secció: Camera Catalonia

Del 19 al 26 d'octubre

📍 CAMBRIDGE, REGNE UNIT

Raindance Film Festival

Secció: Catalunya, convidat d'honor

Del 25 d'octubre al 4 de novembre

📍 LONDRES, REGNE UNIT

Biennal de dansa de Cali

Secció: Cinemadanza

Del 7 al 13 de novembre

📍 CALI, COLÒMBIA

Residència Serializados Kick

Del 13 al 20 de novembre

📍 FABERLLULL, OLOT, CATALUNYA

06

MÚSICA

En l'àmbit de la música, hem donat continuïtat a les línies que es van començar a treballar l'any passat -com la convocatòria de subvencions a la mobilitat per a orquestres i formacions de clàssica, contemporània i òpera- i hem concentrat part de la nostra activitat a les ciutats de Nova York i Ciutat de Mèxic, territoris prioritari per a la nostra institució.

També hem fomentat els encàrrecs a *ensembles* internacionals per interpretar les obres dels nostres compositors, i hem incentivat els enregistraments de les seves composicions en l'àmbit de la música contemporània, amb l'objectiu de promoure la difusió internacional del nostre repertori.

S'ha reforçat la relació amb els grans equipaments musicals del nostre país que aposten per la internacionalització, facilitant així que la creació cultural i de prestigi de Catalunya i de les Illes Balears pugui participar en esdeveniments de gran rellevància internacional i associant el nostre país a una marca d'excel·lència cultural.

D'altra banda, hem continuat apostant pel suport en totes les fases creatives dels projectes musicals que es realitzen en l'àmbit internacional. També s'ha donat continuïtat a l'aposta decidida per la promoció internacional del talent emergent i femení en totes les disciplines musicals, com s'ha pogut apreciar en la programació 100% femenina del Catalan Sounds on Tour que s'ha realitzat al Central Park de Nova York.

PROJECTES MÉS RELLEVANTS

Residències

Amb l'objectiu d'estimular la creació i la recerca artística de qualitat, les residències artístiques internacionals faciliten els processos creatius i afavoreixen els intercanvis entre artistes de diferents territoris i a la vegada impulsen la presència dels nostres músics a nous mercats. En aquest sentit, l'Institut ha contribuït als intercanvis artístics entre espais i artistes locals amb d'altres d'internacionals.

Continuem vinculats als projectes de suport a la creació de La Marfà de Girona a través dels quals el cantant i guitarrista Hugo Arán ha dut a terme una residència amb els músics Márcio Faraco i Marco Oliveira, que ha culminat amb una actuació al Museo do Oriente de Lisboa; i el pianista i compositor Carles Viarnès ha pogut experimentar amb l'hiperorgue de l'Orgelpark d'Amsterdam de la mà de dos dels principals hiperorgueneres del continent, Hans Fidom i Jakob Lekkerkerker.

D'altra banda, la cantautora valenciana Tere Núñez ha participat en una residència de creació amb la formació portuguesa Couple Coffee a la sala MusicBOX de Lisboa, projecte estrenat a la mateixa sala i posteriorment al festival Polirítmia de València.

En aquest sentit, s'han desenvolupat i recolzat residències de creació en nous territoris com Kenya, Canadà, i Corea del Sud. A través del Festival Sonar, el col·lectiu Jokkoo ha realitzat un treball de creació conjunta amb l'artista kenyana Monrhea a la sala Santuri de Nairobi; i el videoartista Shoeg ha fet un treball de creació amb el DJ canadenc Priori a la S.A.T. (Société des Arts Technologiques) de Montreal. Sota el paraigua de la fàbrica de creació Fabra i Coats de Barcelona, la formació catalana Blood Quartet va viatjar a Seül per treballar durant uns dies amb la formació coreana Dongyang Gozupa. El projecte resultant es va poder veure al Seoul Music Week.

Concert de Jokkoo Collective a Sónar © Nerea Coll i Sergio Albert

Programació en xarxes europees

Després d'uns anys de prova, s'han fet evidents els beneficis de treballar en xarxa i establir relacions duradores i de qualitat amb altres institucions i equipaments. En aquest sentit, en el panorama del jazz, l'Institut Ramon Llull ha renovat la col·laboració amb el festival Jazz I Am per la segona edició del programa Catalan Jazz on Tour, una xarxa de sales i festivals programadors de jazz a través de la qual s'han realitzat al llarg de l'any més d'una vintena de concerts de diferents formacions per Alemanya, els Països Baixos, Hongria, Bulgària, Albània i Itàlia. A banda, l'Institut Ramon Llull ha continuat treballant el vincle amb altres xarxes, programant més d'una desena d'actuacions a través de Liveurope i European Forum of Worldwide Music Festivals. Participar un any més en aquestes xarxes ens ha permès reforçar i consolidar la presència de la creació musical catalana i balear en l'àmbit de la música popular en els principals circuits internacionals.

Suport al talent consolidat en l'àmbit de la música clàssica, coral i contemporània

En l'àmbit de la clàssica i la contemporània, l'Institut Ramon Llull ha vetllat per oferir un suport específic al sector de manera que es garantissin les necessitats d'internacionalització d'aquelles formacions consolidades a l'estranger. En aquest sentit, l'Institut ha donat suport a les gires internacionals del Quartet Casals i de les diferents formacions dirigides pel mestre Savall: Hespèrion XXI, la Capella Reial de Catalunya i Le Concert des Nations. Aquestes gires han comptat amb més de 120 concerts de primer nivell arreu del món amb parades com la Sidney Opera House o el Wigmore Hall de Londres. D'altra banda, en el marc compositiu, la creació catalana ha estat present amb iniciatives com ara l'estrena de l'obra "Samuel Becket. Words and Music" d'Helena Cánovas al Festival Acht:Brücken de Colònia; o l'encàrrec de composició de l'obra "Dansar ara" de Victor Morató que ha estat interpretada per l'ensemble portuguès Sond'Ar-te Electric Ensemble al festival Mixtur de Barcelona i a la sala Miso de Lisboa.

Per acabar, l'Institut ha impulsat un programa per a la internacionalització dels equipaments musicals més emblemàtics de Catalunya, com el Palau de la Música i l'Auditori, acompanyant-los i col·laborant en la seva presència internacional a través dels seus projectes més rellevants.

Amb el suport de l'Institut Ramon Llull, l'Orfeó Català va fer dues actuacions a la Berliner Philharmonie, amb la interpretació de la Missa de la Coronació de W. A. Mozart, sota la direcció de Kirill Petrenko. El Cor de Noies i la companyia australiana de circ contemporani Gravity & Other Myths van fer una gira internacional amb *The Pulse*, un espectacle amb 24 acròbates de circ contemporani i les 36 veus del Cor de Noies, amb una gran acollida per part del públic i un impacte artístic extraordinari.

Amb la voluntat de recolzar l'activitat d'internacionalització digital del patrimoni musical català i de contribuir al desenvolupament internacional del Segell de l'Auditori, s'ha col·laborat en l'enregistrament de cinc projectes discogràfics que contenen obres de compositors catalans interpretades pel cor O Vos Omnes, La Banda Municipal de Barcelona i l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya.

Programa de difusió del patrimoni i de l'actualitat musical catalana a la ciutat de Nova York

Per contribuir a la internacionalització dels nostres artistes més emergents, i al mateix temps difondre el repertori de grans figures del patrimoni musical català, l'Institut Ramon Llull ha concentrat els seus esforços a dur a terme durant tot l'any una sèrie d'activitats a la ciutat de Nova York que han permès connectar el nostre passat en aquella ciutat amb la creació contemporània més actual.

S'ha encarregat a l'Associació Joan Manén l'organització de dos concerts al mes de març del projecte "Catalan Concertinos and Fantasias" que ha inclòs un ampli programa amb obres de compositors catalans vinculats als EUA com Marc Migó, Joan Manén, Carles Surinach o Narcís Bonet; interpretades pel duo format per Daniel Blanch i Kalina Macuta.

En el marc del centenari del naixement de la pianista Alicia de Larrocha, una artista molt vinculada a la ciutat de Nova York, s'han organitzat tres concerts a la sala Klavierhaus els mesos de maig i desembre. Els dos primers concerts els ha ofert el pianista Adam Kent, el segon acompanyat per la mezzosoprano Anna Tona.

El darrer concert l'ha fet la pianista Alba Ventura, deixeble d'Alicia i actual directora de l'Academia Marshall, i s'ha acompanyat d'una exposició sobre l'artista traduïda especialment per l'ocasió.

El 10 d'octubre, la Franz Schubert Filharmonia ha actuat per primera vegada als EUA amb un concert al prestigiós Carnegie Hall en homenatge a la figura de Pau Casals, de qui es commemora el 50è aniversari de la seva mort. Pau Casals va actuar més de trenta vegades al Carnegie Hall, i el concert ha servit per recordar la Medalla de la Pau que l'ONU va atorgar l'any 1971 al mestre per la seva labor humanitària i en defensa de la pau.

Pel que fa a les músiques populars, durant l'estiu l'Institut Ramon Llull ha coorganitzat dos grans esdeveniments a l'aire lliure. El 28 de juny La Sra. Tomasa ha celebrat el seu 10è aniversari amb un concert al Lincoln Center. El 8 de juliol, en el marc del festival Summerstage, s'ha celebrat la 3a edició del Catalan Sounds on Tour al Central Park, amb una programació 100% femenina i les actuacions de Queralt Lahoz, Marala, Lia Kali i DJ Trapella. Abans dels concerts s'ha enregistrat un episodi en directe del pòdcast cultural *The Weekly Review* de Radio Primavera Sound.

SummerStage, Catalan Sounds at Central Park © Sean Jamar

ACTIVITATS

Projecte "Catalan Concetinos and Fantasias"

Obres de compositors Catalans interpretades per Daniel Blanch i Kalina Makuta

18 i 19 de març

📍 NOVA YORK I NOVA JERSEY, EUA

Festival Acht:Brücken

Estrena de l'obra "Samuel Becket. Words and Music" d'Helena Cánovas

7 de maig

📍 COLÒNIA, ALEMANYA

Seoul Music Week

Residència artística de Blood Quartet i Dongyang Gozupa

Del 31 d'agost al 3 de setembre

📍 SEÜL, COREA DEL SUD

Concert de Refree & Maria Mazzota

22 de setembre

📍 MILÀ, ITÀLIA

MUSICBOX

Residència artística de Tere Nuñez i Couple Coffee

Del 22 al 26 de juny

📍 LISBOA, PORTUGAL

Concert de la FSF en homenatge a Pau Casals al Carnegie Hall

10 d'octubre

📍 NOVA YORK, EUA

S.A.T. Société des Arts Technologiques

Residència artística de Shoeg i Priori

Del 21 al 26 d'agost

📍 MONTREAL, CANADÀ

Quartet Casals

Activitats internacionals del Quartet Casals

Tot l'any

📍 EUROPA I EL MÓN

Fundació Orfeo Català-Palau de la Música Catalana

Activitats internacionals de l'Orfeo Català i el Cor de Noies

Tot l'any

📍 EUROPA I EL MÓN

MUTEK MX

"Frente Catalan" amb la participació de Shoeg, Tarta Relena, Marina Herlop, Alba G. Corral i Albert Barqué-Duran

Del 9 al 15 d'octubre

📍 CDMX, MÈXIC

Réseau de Création Musicale Pyrénées-Méditerranée

Projecte Euroregional. Concerts de Joan Bagés i Octavi Rumbau

25 de maig i 30 de juny

📍 PERPINYÀ, FRANÇA

Fàbrica de creació Fabra i Coats

Mentories internacionals d'artistes residents

Del setembre a desembre

📍 EN LÍNIA

Fira de la Mediterrània de Manresa PRO

Presentació del projectes internacionals de l'obrador d'arrel

Del 5 al 8 d'octubre

📍 MANRESA, CATALUNYA

Festival Mixtur

Estrena de l'obra "Dansar ara" de Victor Morató a Catalunya i Portugal

Octubre i desembre

📍 BARCELONA, CATALUNYA

SONAR / SANTURI

Residència artística de Jokkoo Collective

Del 6 al 21 de març

📍 NAIROBI, KENYA

Lincoln Center

Concert de la Sra. Tomasa

28 de juny

📍 NOVA YORK, EUA

Live Europe!

Programa Soundcat

Tot l'any

📍 EUROPA

Forum World Wide Music Festival FWMF

Programa Catalan Sounds

Tot l'any

📍 EUROPA

Jazz I AM

Programa Catalan Jazz on Tour

Tot l'any

📍 EUROPA

La Marfà. Centre de Creació Musical

Intercanvi internacional de residències per a Hugo Arán i Carles Viarnès

Tot l'any

📍 PORTUGAL I PAÏSOS BAIXOS

Consorci de l'Auditori i l'Orquestra

Enregistraments per al segell de l'Auditori

Tot l'any

📍 BARCELONA, CATALUNYA

Centre Internacional de Música Antiga

Activitats internacionals de Jordi Savall, Hespèrion XXI, La Capella Reial de Catalunya, Le Concert Des Nations

Tot l'any

📍 EUROPA I EL MÓN

Klavierhaus

Concerts d'Adam Kent i d'Alba Ventura dedicats a Alícia de Larrocha en motiu del centenari del seu naixement

20 i 21 de maig

📍 NOVA YORK, EUA

Summerstage

"Catalan Sounds" amb les actuacions de Lia Kali, DJ Trapella, Marala i Queralt Lahoz, i el talk show "The Weekly Review"

8 de juliol

📍 CENTRAL PARK, NOVA YORK, EUA

SUBVENCIONS CREACIÓ

MOBILITAT D'ARTISTES: ARTS ESCÈNIQUES

Sol·licituds	Atorgaments	Actuacions	Països
163	135	2.025	39

TRADUCCIÓ, ADAPTACIÓ I SUBTITULACIÓ DE TEXTOS DRAMÀTICS, D'ÒPERA I DE REPERTORI CORAL I PRODUCCIONS ESCÈNIQUES

Sol·licituds	Atorgaments	Traduccions	Idiomes
36	29	35	12

MOBILITAT: ARTS VISUALS, DISSENY I/O ARQUITECTURA

Sol·licituds	Atorgaments	Exposicions	Països
139	125	111	38

TRADUCCIÓ D'OBRES, PORTAFOLIS/DOSSIERS I TEXTOS DE CRÍTICS

Sol·licituds	Atorgaments	Traduccions	Idiomes
27	22	78	5

MOBILITAT D'ARTISTES: MÚSICA

Sol·licituds	Atorgaments	Actuacions	Països
171	120	1.296	50

MOBILITAT DE FORMACIONS: MÚSICA CLÀSSICA, CONTEMPORÀNIA I ÒPERA

Sol·licituds	Atorgaments	Actuacions	Països
20	15	42	5

SUBTITULACIÓ D'OBRES AUDIOVISUALS (CO)PRODUÏDES A CATALUNYA

Sol·licituds	Atorgaments	Traduccions	Audiodescripció i subtitulació per a persones sordes	Idiomes
78	58	116	47	10

MOBILITAT INTERNACIONAL: FESTIVALS, ESTRENES I ALTRES PROGRAMACIONS

Sol·licituds	Atorgaments	Assistència de comissaris i programadors internacionals a festivals i programacions estables de Catalunya i les Illes Balears	Assistència de comissaris i programadors a festivals, programacions estables, biennals i conferències fora de l'estat espanyol	Assistència a estrena d'obra o nominacions i lliurament de premis	Països
63	34	5	6	23	18

PROGRAMES DE RESIDÈNCIES INTERNACIONALS

Sol·licituds	Atorgaments	Residències impulsades per equipaments, festivals, centres de creació del teixit cultural català	Residències impulsades per equipaments, festivals, centres de creació internacionals	Països
18	18	13	5	12

07

RESIDÈNCIES

Al llarg del 2023, el programa de residències de l'Institut Ramon Llull ha organitzat més d'una dotzena d'estades a la seu de Faberllull Olot centrades en temes com ara la intel·ligència artificial, la traducció de la poesia, la gestió cultural en espais urbans i la pedagogia teatral, entre d'altres. En total, més de dos-cents professionals de tots els àmbits de la creació i el coneixement han participat d'una estada temàtica o individual a Faberllull Olot o Faber Andorra.

Entre les residències temàtiques d'enguany, destaquem la col·laboració amb equipaments catalans: el 2023 s'ha celebrat la segona edició de la Residència de guions de l'Acadèmia del Cinema Català, així com la segona edició de la incubadora per a sèries en català Serielizados Kick, impulsada pel festival Serielizados amb l'acompanyament de Guionistes Associats de Catalunya. Així mateix, la voluntat de l'Institut Ramon Llull de crear vincles duradors de col·laboració entre creadors catalans i internacionals s'ha manifestat a través d'estades com ara una residència de traducció de poesia entre el català i l'hongarès i una residència de jove dramaturgia catalana i palestina, en col·laboració amb el PEN Català i Èter Edicions.

faberllull | olot

RESIDÈNCIES TEMÀTIQUES

13

Traducció literària del català a varietats de l'espanyol

Traducció de poesia catalana a l'hongarès i a l'inrevés

Teatre basat en la investigació, pedagogia i diversitat

Jove dramaturgia catalana i palestina

El gir de l'art en l'educació

Arxius i intel·ligència artificial

Programació i robòtica educatives VI

Residència de guions-I-b

Més enllà de la ciutat creativa: gestió de les arts, la cultura i els espais locals

Estada d'il·lustradors per col·laborar amb editorials internacionals

Investigar sobre guerra i teatre en l'escena actual

Residència de guions-II-a

Serializados Kick

161

Residents **76** dones | **85** homes

RESIDÈNCIES INDIVIDUALS

55

Residents **32** dones | **23** homes

216

108 dones | **108** homes

33 països

Professionals

5 continents

faber | andorra

6

Professionals

3 dones | **3** homes

5 països

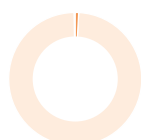
3 continents

08

GERÈNCIA

INGRESSOS

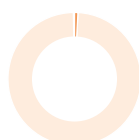
DISTRIBUCIÓ DEL FINANÇAMENT 2023

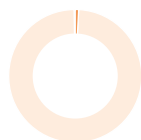
101.971,99 €
Ingressos propis

14.191.124,96 €
Transferències corrents

417.388,90 €
Aportacions de Capital

402,32 €
Ingressos patrimonials

— €
Alienació d'inversions reals

DISTRIBUCIÓ DEL FINANÇAMENT 2022

75.088,73 €
Ingressos propis

11.778.444,91 €
Transferències corrents

133.911,12 €
Aportacions de Capital

2.303,01 €
Ingressos patrimonials

— €
Alienació d'inversions reals

TOTAL

14.710.888,17 €

Liquidació pressupostaria dels ingressos del Consorci de l'Institut Ramon Llull

TOTAL 2022

11.989.747,77 €

Liquidació pressupostaria dels ingressos del Consorci de l'Institut Ramon Llull

	VARIACIÓ %
Ingressos propis	35,80%
Transferències corrents	20,48%
Ingressos patrimonials	-82,53%
Aportacions de Capital	211,69%
Alienació d'inversions reals	0,00%
TOTAL	22,70%

INGRESSOS

EXECUCIÓ DEL PRESSUPOST D'INGRESSOS

	PRESSUPOST DEFINITIU	DRETS RECONEGUTS NETS	RECAPTACIÓ NETA	EXECUCIÓ PRESSUPOST INGRESSOS
Ingressos propis	96.600,00 €	101.971,99 €	97.281,72 €	105,56%
Transferències corrents	14.262.478,06 €	14.191.124,96 €	12.497.120,49 €	99,50%
Ingressos patrimonials	2.000,00 €	402,32 €	48,36 €	20,12%
Aportacions de capital	417.388,90 €	417.388,90 €	152.509,89 €	100,00%
Romanent	2.277.362,45 €	- €	- €	0,00%
TOTAL	17.055.829,41 €	14.710.888,17 €	12.746.960,46 €	86,25%

GRAU D'EXECUCIÓ DEL PRESSUPOST D'INGRESSOS

% DEL TOTAL D'INGRESSOS DEL CONSORCI QUE SÓN TRANSFERÈNCIES CORRENTS

% DEL TOTAL DE TRANSFERÈNCIES PROCEDENT DE LA GENERALITAT

86,25%

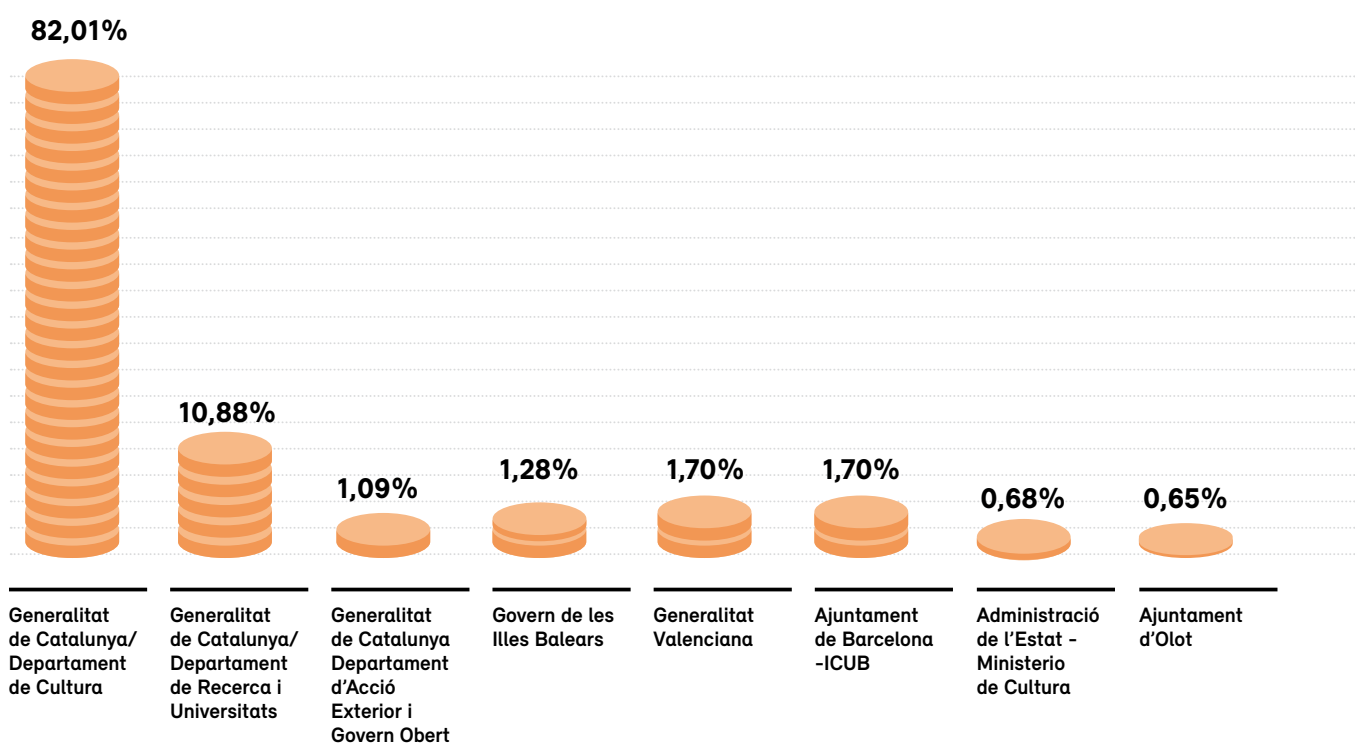
96,47%

93,99%

DISTRIBUCIÓ DE LES TRANSFERÈNCIES REBUDES

	ANY 2023	ANY 2022	VARIACIÓ %
Generalitat de Catalunya - Departament de Cultura	12.039.293,56 €	9.311.759,64 €	29,29%
Generalitat de Catalunya - Departament de Recerca i Universitats	1.597.848,59 €	1.582.848,59 €	0,95%
Generalitat de Catalunya - Departament d'Acció Exterior i Govern Obert	160.000,00 €	160.000,00 €	0,00%
Govern de les Illes Balears	187.724,81 €	350.000,00 €	-46,36%
Generalitat Valenciana	250.000,00 €	275.000,00 €	-9,09%
Ajuntament de Barcelona-ICUB	250.000,00 €	0,00 €	100,00%
Administració de l'Estat - Ministerio de Cultura	100.000,00 €	0,00 €	100,00%
Ajuntament d'Olot	95.000,00 €	60.000,00 €	58,33%
Servei Públic d'Ocupació de Catalunya (SOC)	0,00 €	160.544,50 €	100,00%
Altres transferències corrents de la UE	0,00 €	12.203,30 €	100,00%
TOTAL	14.679.866,96 €	11.912.356,03 €	23,23%

DISTRIBUCIÓ DE LES TRANSFERÈNCIES REBUDES PER INSTITUCIÓ I PERCENTATGE QUE REPRESENTA CADA TRANSFERÈNCIA RESPECTE AL TOTAL D'APORTACIONS REBUDES (2023)

DESPESES

TOTAL

17.055.829,41 €

liquidació pressupostària

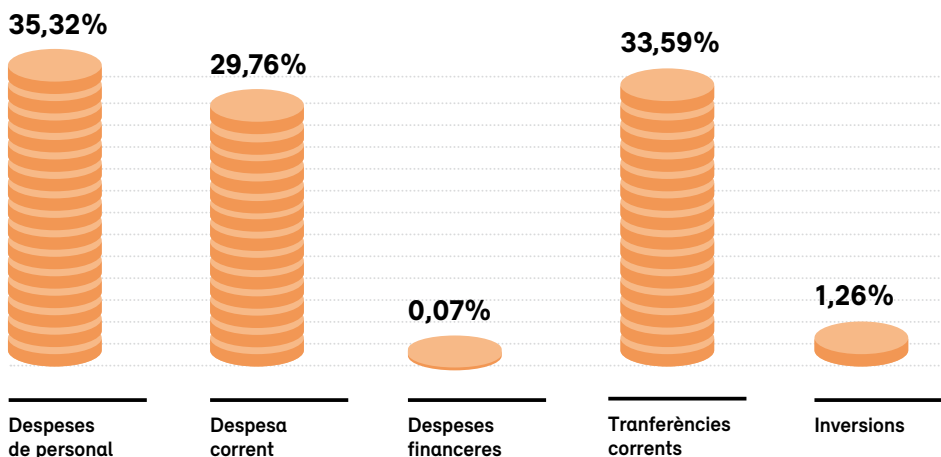
L'EXECUCIÓ DEL PRESSUPOST DE DESPESES

67,07 %

EXECUCIÓ DE LA DESPESA

	PRESSUPOST DEFINITIU	LIQUIDAT	% LIQUIDAT
Despeses de personal	4.595.677,95 €	4.040.743,75 €	87,92%
Despesa corrent	4.215.830,86 €	3.404.737,12 €	80,76%
Despeses financeres	10.000,00 €	7.814,40 €	78,14%
Transferències corrents	7.816.931,70 €	3.842.699,50 €	49,16%
Inversions	417.388,90 €	144.167,24 €	34,54%
TOTAL	17.055.829,41 €	11.440.162,01 €	67,07%

DISTRIBUCIÓ DE LA DESPESA PER CAPÍTOLS ECONÒMICS

DISTRIBUCIÓ DE LA DESPESA TOTAL, CRITERI PRESSUPOSTARI, PER CENTRES DE COST

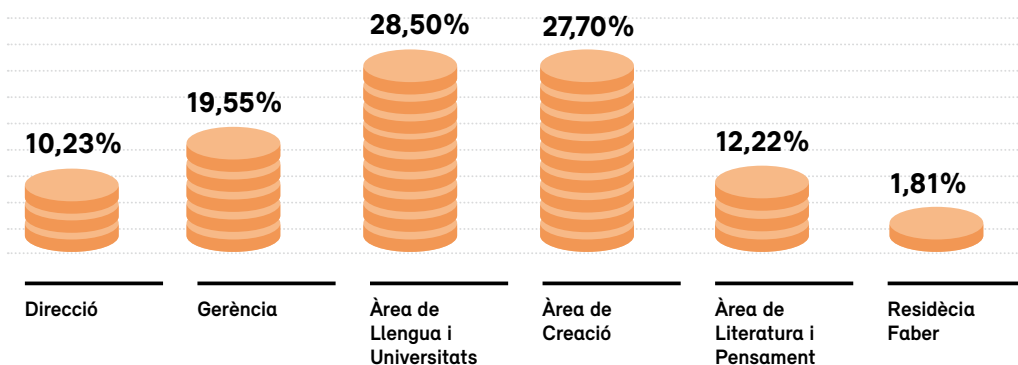
	ANY 2023	ANY 2022	VARIACIÓ %
Direcció	1.170.130,20 €	958.760,00 €	22,05 %
Gerència	2.236.519,48 €	2.091.854,35 €	6,92 %
Àrea de Llengua i Universitats	3.260.198,21 €	1.920.354,08 €	69,77 %
Àrea de Creació*	3.168.897,99 €	3.411.818,43 €	-7,12 %
Àrea de Literatura i Pensament	1.397.515,13 €	1.114.386,29 €	25,41 %
Residència Faber	206.901,00 €	228.242,86 €	-9,35 %
Spotlight	-€	316.851,56 €	-100,00 %
TOTAL	11.440.162,01 €	10.042.267,57 €	13,92 %

* L'Àrea de Creació inclou els programes d'arts escèniques, cinema, música i arts visuals i arquitectura.

LES DESPESES TOTALS EXECUTADES DURANT L'EXERCICI 2023 HAN SUPOSAT UN INCREMENT DEL

13,92%
respecte l'exercici anterior.

PERCENTATGE DE PARTICIPACIÓ DE LES ÀREES I ELS DEPARTAMENTS EN LA DESPESA

L'EQUIP

a 31/12/2023

Equip Directiu

Pere Almeda Samaranch
director

Antònia Andúgar Andreu
gerent

Ariadna Puiggené *(fins al 5 de juny)*

Josep Anton Fernàndez *(des del 16 de novembre)*

Àrea de Llengua i Universitats

Joan de Sola

Àrea de Literatura

Maria Lladó Ribot

Àrea de Creació

Gerència

Antònia Andúgar Andreu

Anna Benadí Macias

Núria Brichfeus Garcia

Maribel Buldó Caballé

Sílvia Cabrera Lara

Ariadna Carreté Mestre *(fins al 14 de desembre)*

Tomàs Company Nicolau

Antònia Maria Dols Pujol

Lidia Fernández Bonila

Estel·la Garreta Betriu

Sílvia Gracia Palomares

Natividad Granero Quesada

Marc Guimerà Cugat

Gemma Jarque Solsona

Maite Martín Aporta

Josep Mir Casals

Manel Nebot Riera

Mario Pasamontes Notario *(fins al 6 de setembre)*

Júlia Pla Gómez

Maite Puigdollers Casamitjana

Arnau Pujol Perich *(fins al 23 de març)*

Ruth Sevilla Álvarez

Ermenegild Sifol Fernández

Ana Triviño Mudarra

Irene Villaroya Buj *(fins al 3 d'agost)*

Ana Zorrilla Mir

Llengua i universitats

Josep Anton Fernàndez

Marina Casadellà Matamoros

Anna Castanyer Collell

Neus Crisol Milian

Míriam Cubells Furtia

Glòria Estapé Mirabent

Lea Feliu Pujol

Anna Monge Amorós

Mària Llopart Moreno

Mònica Marquès de Oliveira

Ignasi Massaguer Ferrer

Victòria Oliva Buxton

Francesc Puigbaldoyra

Nausica Solà Martínez

Creació

Maria Lladó Ribot

Glòria Ayala Fito

Anaïs Brusau Termes

Susana Carnicero Fernández

Teresa Carranza Ramos

Diana Colom Peralta

Esther Criado Valladares

Olga Díaz Solé

Mònica Estrada Ortega

Anna Fuster Rutllant

Susana Millet Gómez

Elisabeth Piqué Durban

Xavier Ruiz Sánchez

Lluc Silvestre Gili

Eva Solans Marsillach

Josep Villa Casanovas *(fins al 3 d'octubre)*

Literatura

Joan de Sola

M Jesus Alonso Vicario
 Rosa Crespi Garcia
 Misia de Sert Arnús
 Julià Florit Juan
 Annabel García García
 Gemma Gil Costa
 Estefania González García
 Carles Navarrete Canals
 Dolors Oliveras Hostench

Residències

Àlex Hinojo Sánchez *(fins al 12 de setembre)*
 Gavina Freixa Rius *(fins al 30 de setembre)*

Oficines a l'exterior

Sílvia González Martínez (Berlín)
 Marc Dueñas Sucrana (Londres)
 Raül David Martínez Gili (París)
 Jadranka Vrsalovic Carevic (Nova York)

Direcció/Comunicació

Mercè Estela Poch
 Cristina Estrada Verdaguer
 Lidia Giménez Ramos
 Jordi Grau Moracho
 Elisabeth Linares Herbolzheimer
 Pepa Pasamón Lara
 Gemma Peiró Virgili
 Anna Sogas Riba *(fins al 3 de novembre)*
 Marta Suriol Ordaz
 Clàudia Waldman

llll institut
ramon llull

www.llull.cat

@irlull